

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelése alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Feloldó szerkesztő: **Buday Barna**.Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Közteleken.

- 1912 november 26. d. u. 4 órákor. Mezőgazdasági ipari és kereskedelmi szakosztály.
- december 2. d. u. 4 órákor. Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály.
21. d. e. 10 órákor. Rendes évi közgyűlés.
22. d. e. 10 órákor. GEOSz. nagygyűlése.
22. d. u. 4 órákor. Szesztermelők Orsz. Egy. választmánya.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
mezőgazdasági ipari és kereskedelmi szakosztályának

1912. évi november hó 26-án (kedd) d. u. 4 órákor a Köztelek színházában (IX., Köztelek-u. 8.) tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. A szakosztály megalakulása. Elnök és társelnökök választása. A műszaki és üzemi bizottságok megválasztása.
2. **Szilárdy Gyula** dr. műgytemi r. k. tanár előterjesztése a m. kir. ipari kísérleti és anyagvizsgáló intézet tervezeti és szolgálati szabályzatáról és díjszabásáról.

Rubinek Gyula s. k.,
igazgató.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

1912. évi december hó 2-án (hétfőn) d. u. 4 órákor a „Közteleken” tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Szakosztály és bizottságok megalakulása.
2. Földművelésügyi miniszteri szabályrendelet-tervezet a határszéli állatcsempészet megakadályozása tárgyában. (Előadó: **Jeszzenszky Pál** kir. tan., ügyvezető-útkár.)
3. Szabolcs vármegye szabályrendelete az állattenyésztésről.

Zichy Tivadár gróf s. k.,
szakosztályi elnök.

A jövedelmi adótörvény magyarosztatásával kapcsolatos számtartási tanfolyamok a Közteleken.

A folyó év elején tartott három számtartási tanfolyam kiegészítése és egyúttal befejezéseket december hó folyamán 2, illetve 3 napra terjedő magyarosztó tanfolyamokat rendezünk, kapcsolatban a jövedelmi adótörvény végrehajtási utasításainak megjelenésével. Az első tanfolyam f. évi december hó 14-15., a második december hó 18-19. és 20. napjain fog a Közteleken megtartatni.

A tanfolyam tárgyai: a vagyoneleltárnak az év elején és év végén való összeállítás, a vagyonerlegnek és az adóköteles tisztajövedelmi mérlegnek helyes kimutatása, az adóköteles jövedelem bevallásának módzatai és a különféle jogorvoslati eljárások.

A tanfolyamok előadói **Ormándy János** gazdasági akadémiai tanár és **Szilárd Ferencz dr.** ügyvéd, a „Köztelek” lap jogi rovatvezetője.

Az első tanfolyamon az előadások naponta délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 5 óráig, a másodikon délelőtt 9 órától 12 óráig tartatnak.

A tanfolyam látogatási díja személyenként 25 K., ennek lefizetése ellenében a jelentkezők már a tanfolyamon megkapják **Ormándy János** és **Szilárd Ferencz dr.** „A jövedelmi adótörvény és végrehajtási utasítás magyarosztatása” című művét, újév után pedig **Ormándy János** „Mezőgazdasági számtartás, különös tekintettel a jövedelmi adótörvényre” című művét.

Egy-egy tanfolyamra legfeljebb 300 jelentkező vehető fel, miért is a tanfolyamok valamelyikén résztvenni óhajtó gazdákat kérjük, hogy ebbeli szándékukat *sürgősen közöljék* az OMGE. fizemi osztályával. A tanfolyam látogatási díja a jelentkezéssel egyidejűleg az OMGE. pénztárához küldendő.

Igazgató.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Az ugynevezett „magyar vámpolitikai központ” és az agráriusok. — Alku a más bűrére. — Lánzy Leó és a tapintat. — Az állatbehozatal. — A Pester Lloyd és az igazság. — Imperialista ábrándok. — A magyar szakirodalom ünnepe.)

A nemzetközi piacokon az Egyesült-Államok fejtik ki ma a legnagyobb tevékenységet. A gabonakiviteli államok sorában az Unió uralja ma a helyzetet, mert kiváló üzleti politikájával ki tudja használni azt a helyzetet, amelyet a Balkán-államok háborus bonyodalmi előidézt. A Fekete-tenger kereskedelmi hajózásiának pangása az orosz és román gabonát teljesen elűtötte ugyszólván a kiviteli lehetőségtől. A Dardanellák blokádja folytán a gabonával megpakott hajók nem juthatnak át a tengerszoroson és amely hajók korábban megkísérelték az átkelést, visszafordulni voltak kénytelenek, nagy anyagi veszteséget okozván közvetlenül a hajóstársaságnak, amely a szállítási díjakat a választott bíróság ítélete folytán visszafizetni volt köteles a gabonakereskedőknek, közvetve pedig a gabonakereskedők is szenvedtek, mert a már elhelyezett gabona nem volt elszállítható. A nyugat-európai fogyasztópiacok így elsősorban az unióbeli gabonára vannak szorítva és az Unió szállítja is a szükségelt mennyiséget. Régen volt oly erős a gabonaforgalom az Unió és Európa közt, mint most, daczára annak, hogy a hajófuvardíjak meglehetősen emeltettek, sőt az újabb emelés folytán a gabonárák is némileg csökkentek. A hajóstársaságok természetesen a hajók utáni nagy kereslet által indították a hajófuvardíjak felemelésére. Északoroszországból, a keletitengeri kikötőkből kerül ugyan piacra orosz gabona,

Dohányhulladék-trágya!

Nikotinmentesített, könnyen korhadó alakban. **Homoki és hegyi szőlők, faiskolák, konyha- és diszkerlek trágyázására kiválóan alkalmas. Megbízható összetétel. Kedvező kísérleti eredmények.** A korlátolt mennyiségre való tekintettel mielőbbi megrendelés ajánlatos. Azonnali szállítás esetén ára vagononként ab **ERZSÉBETFALVA 250 kor.**

Részletes használati utasítással szolgál és megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 31. SZÁM.

főleg buza, de ezen szállítványok minősége iránt kifogások emeltek különösen nedvessége miatt és amiatt, hogy dohos is. Az észak-oroszországi kivitel különben egyre gyengül, mert az esőzések folytán járhatatlanokká vált utakon a gabonahozatalok nehézségebe ütköznek. Argentína termése felől ismét eltérők a jelentések. Hol rekordterméshírek érkeznek, hol pedig ismét nagyobb elemi kártételek híre, úgy hogy Argentína terméserejét illetőleg éppen oly homályos a helyzet, mint máskor. Nálunk a készáruüzletben gyenge a forgalom. Élénkebb kereslet nem nyilatkozik meg egy gabonafélében sem, igaz, hogy ezzel szemben a kínálat éppen oly tartózkodó. A határidőüzlet még mindig a háborús politika befolyása alatt áll, bár kisebb mértékben a kedvezőtlen időjárás és a mezőgazdasági helyzet hatása is kezd érvényesülni. Utóvégre mégsem ignorálható még a tőzsde részéről sem az a körülmény, hogy az ősziekkel bevetetlen terület országos átlagban mintegy 40% és hogy a tengertermés nem sikerült.

Fényes elégtételt kapott lapunk a gazdaközönsegtől, amidőn annak legilletékesebb képviselője, az OMKE. igazgató-választmánya, mint a gazdasági egyetlek szövetsége végrehajtó-bizottsága tiltakozott az ellen, hogy a kereskedők és iparosok vámközpontja magát „magyar vámpolitikai központ”-tá léptette elő, mintegy jelezni akarván ezzel, hogy Magyarország összes gazdasági tényezőit képviseli.

Mi voltunk az elsők, akik ez ellen tiltakoztunk, mert ez a hangzatos cím csak akkor illetné meg a vámpolitikai központot, ha abban a gazdák is helyet foglalnának.

Most nem kisebb egyén, mint *Darányi Ignác* s nem kisebb testület, mint a gazdák hivatalos képviselője tiltakozott a generalizáló elnevezés ellen, mely alkalmas arra, hogy tévedésbe ejtsen.

A külföld hasonló központjai szerényebbek voltak, mert mindegyikük meglegedett egy olyan címmel, mely a valódi tartalmat fedte. Csak-hogy ott az egész kereskedelmi forgalomban fedi a címet, a tartalmat, mert szigorú törvények védik a fogyasztót és a termelőt a tisztességtelen verseny károsítása ellen.

Vagy talán azt gondolják a vezetők, hogyha a tartalom nem is, elég, ha a cél fedi az elnevezést, mert a cél főként az, hogy a központ a mezőgazdaság vámpolitikai igényeivel is foglalkozzék s nélkülünk, de rólunk intézkedjék.

Vagy nem ezt bizonyítja-e a vámpolitikai központ első állásfoglalása? Még dörögnek az agyuk a Balkánon, a békefeltételektől fő a nagyhatalmak feje, mi magunk nap-nap után a mozgósítás lehetősége, illetve kényszerűsége előtt állunk s akkor előáll a vámpolitikai központ, nyugodt lélekkel felosztja Törökországot — javarészt juttat ebből persze Szerbiának — sürgősen revideálatni akarja a szerb szerződést, mit maguk a szerbek sem követelnek, de hogy e követelésük minél előbb valóra váljék, felajánlják — a „magyar mezőgazdaság egyetemes érdekeinek sérelme nélkül” — az élőállathozatalt.

Ehhez már azután csakugyan nagy merészség kell, vagy nagy tapintathány.

Bizony igaza volt a Gyáriparosok Országos Szövetségének, hogy sokáig vonakodott ahhoz a központhoz csatlakozni, amelynek élén Lánca áll. Joggal félték attól, hogy egy ily felelősségteljes álláshoz szükséges tapintatnak híjával lesz a vezetés.

Ez az aggodalom ime az első fellépésnél — sajnos — beigazolást nyert. Mert kérdjük, tapintatos dolog-e a szerb kereskedelmi szerződés revíziójáról beszélni akkor, midőn befejezetlen dolgok előtt állunk, mikor teljesen tájékozatlanok vagyunk abban, hogy miként fog kialakulni a Balkán s vele Szerbia sorsa, most, amidőn a monarchia és Szerbia között késhegyig kiélesedett a helyzet s előrelátható, hogy a békekötésnél Szerbiának bizonyítvány nem tetsző módon kell érdekeinknek érvényt szerezniük.

Kapott-e értesítést a kormánytól a központ, hogy a kormány szándéka a szerb szerződést revideálni? Nem, mert maga az elnök mondja, hogy „mértékadó helyen még semmi olyan nyilatkozat nem történt, amely *sejtelni engedné*, milyen elvek alapján fog felépülni az eddiginél kedvezőbb kereskedelmi szerződés, tehát a magyar vámpolitikai központ milyen irányban fejtsen ki tevékenységet”.

Kifejezte-e legalább a szerb kormány azon óhaját, hogy az 1917-ig még érvényben lévő kereskedelmi szerződést revideálni szeretné? Nem, mert sürgősebb gondja van ennél.

Mily alapon, mily incidensből folyólag foglalkozik tehát a vámközpont a szerb szerződés revíziójának kérdésével s ha foglalkozik, mily joggal ajánlja fel Szerbiának, mielőtt az azt egyáltalán kérné?!

Igazán meg kell döbennünk ennyi tapintatlanság láttán. Hogy védekezzünk mi a külföldi államok terhes gazdasági követeléseivel szemben, amikor tőlünk, saját gazdasági faktoraink részéről nyerne biztatást olyan követelések felállítására, amelyekkel szemben a magyar és osztrák gazdáknek együttesen a leghatározottabban állást kell foglalniuk — országos érdekből —, mert milliárdokat érő állatállományunkat látjuk könnyelműen kockázra téve.

A legerélyesebben tiltakozunk kell az ellen, hogy a nagy részben közpénzen fenntartott vámpolitikai központ kifejezetten a mezőgazdaság ellen törjön s hogy nyilvánosan tárgyalja azokat az engedményeket, amelyeket idegen államoknak a mezőgazdaság rovására kegyesen megadni javasol. Hová jutunk, ha ezzel a tapintatossággal tárgyal tovább is a vámpolitikai központ vagy tárgyalnának a gazdák is, kölcsönösen felajánlva Keletnek, Nyugatnak mezőgazdasági, illetve ipari érdekeinket?

Elvárjuk a kormánytól, hogy egyenest utasítani fogja a vámpolitikai központot, hogy a jövőben az ipari felajánkozásokat kerülje, mert nem tűrhető állapot, hogy a saját adófillérünkkel is támogatott vámközpont egyszerűen és könnyelműen vásárra vigye legféltékenyebben őrzött érdekeinket.

Igazán mulatságos dolgokat ír a P. Lloyd a

gazdák állásfoglalásáról. Most már napnál fényesebb — mondja tiszteit lapársunk — miért nem akartak a gazdák a vámpolitikai központban semmi körülmények között részt venni. Ha olyan jól tudja, akkor miért írja meg olyan rosszul, miért írja, hogy az önzés és a magánérdekek tartottak vissza?

Mikor egyszerűen és a valósághoz hiven megírhatta volna, hogy mink nem veszünk részt a vámpolitikai központban, mert oda nem is hívtak, sőt az OMKE. kifejezetten csak azzal a feltétellel csatlakozott a központhoz, hogy oda meg sem is hívtunk!

Ez az egyszerű igazság, de persze ezt megírni olyan nehéz, mert akkor hogyan lehetne az önzés vádját az agráriusokra kenni?

Vagy mennyire nem sir, hanem ordít a terekbe tört igazság a P. L. eme szavaiban: „Örökemlékezetül csak annyit állapítsunk meg most, hogy az első támadás az agrár táborból jött.”

Nem, tisztelt lapársunk, amikor mi érdekeinket védjük s azok mellett síkra szállunk, nem támadunk, csak visszautasítunk, csak visszaverünk minden oktalan és jogtalan beavatkozást a mi jogkörünkbe. Már pedig, hogy mily visszhangot keltett a vámpolitikai központ tapintatlan állásfoglalása a magyar gazdaközönség körében, arról lesz még alkalma tudomást szerezni.

Ha a politika az exigenciák, vagyis az adott viszonyokhoz, érdekekhez és erőarányokhoz való céltudatos alkalmazkodás tudománya, egy diplomáciát teljes joggal nevezhetjük egyfelől az adott viszonyok helyes felismerése, másfelől a helyzetekhez és nemzeti törekvésekhez alkalmazott politika lehető legsimább érvényesítése művészetének. Ausztriával fennálló államjogi viszonyunk egyik nagy nehézsége, hogy amidőn sokban eltérő gazdasági érdekeink egyes adott esetekben más-más politika követését tennék kívánatossá, befolyásunk rendszerint nem tud érvényesülni osztrák szempontoktól vezetett diplomáciánkban, amely bizony — tisztelet a kivételeknek — politikai előrelátás és a diplomatikus érvényesítés művészetében egyaránt — csehül áll. Kell-e erre kézzelfoghatóbb példa, mint a megváltozott balkán helyzettel szemben megnyilvánuló határozatlanság és iránytalanság? A statusquo [kényelmes vesszőparipája bizony alaposan összeroppant alattunk a félhold dicsőségével egyetemben s így nem tudják a bécsi politika irányítói, micsoda magas paripára kapaszkodjanak fel, hogy egészen el ne maradjanak a Balkánon lejátszó történelmi jelentőségű eseményektől. Amelyeknek most már persze csak utánuk baktatunk, míg annakidején — megfelelő előrelátással és jóval kisebb áldozatokkal — módunkban lett volna irányító befolyást gyakorolni rájuk. De hát mikor a bécsi imperialista ábrándozók a Balkánon való térfoglalás lidércfénye után szaladtak s még ma is, még olyan kaliberű publicista is, mint Friedjung Henrik — azon panaszkodik, hogy a magyar agráriusok „önzése” megbuktatta a Szerbiával való vámközösséget! Hogy e vámuio eszméje, a közelmúlt és a jelen tapasztalatai dacára, egyes osztrák álmódok agyában még egyre kísért, mindenesetre jellemző.

KEMNA
SZABADALMAZOTT

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT
mérnökdoktor hírneves
füstcső-tulhevitőjével ::

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképeség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlunk és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. Budapest, VI. ker., Váci-körút 51. sz.
Sürgönyozim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon: 91-21.

De diplomáciainktól talán elvárhatnók, hogy ne vezettessék magat efajta ábrándoktól, hanem a magunk érdekével is számoló reálpolitikát csináljan, aminek pedig elsőrangú mezőgazdasági érdekeink szemelőtt tartása az előfeltétele, mert igazi nagyhatalom csak a belső gazdasági erő szilárd alapján állhat meg.

Jelentős ünnepet tül holnap a magyar szakirodalom. A Magyar Szakírók Országos Egyesülete megalapításának első évtizedes fordulója adja hozzá az alkalmat, amely az Othón-körbe jubilaris disztülésre gyűjti össze örvendetesen fejlődő és terjeszkedő szakirodalmunk számos munkáját, valamint a hatóságok és társegyesületek képviselőit. Nem hiányozhat az ünneplők sorából az Országos Magyar Gazdasági Egyesület sem, amelynek üdvözlőtét igazgató-választmányunk felkérésére *Ostroluczy Miklós* fogja az ünnepségen tolmácsolni.

Minden eszme, minden érdek és minden felé haladásra irányuló törekvés a sajtó útján keres érvényesülést. A szakismeretek terjesztése, a szaktudomány vívmányainak közzétételé tétele éppen úgy a szakirodalom hivatása, mint ahogyan egy-egy termelési vagy foglalkozási szakma társadalmi és gazdasági törekvéseinek sincs hűségesebb katonája annál a sok millió apró olombetűnél, amelyeket a szakajó sorakoztat gédába a maga eszméinek kibontott lobogója alá.

Ami elsősorban mezőgazdasági tudományos és idősziaki irodalmunkat illeti, benső örömmel állapíthatjuk meg, hogy ujjában mennyire fejlődött s hogy gazdasági szakíróink lelkes munkálkodása mily szép elméleti és gyakorlati eredményt mutathat fel. Gazdasági megújulásunkat a fejlődő szaktudomány van hivatva megalapozni s a szakajóra vár egyrészt a tudás terjesztésének, másrészt a veszélyeztetett mezőgazdasági érdekek védelmének szük osztálykereteken tulemelkedő, valóban nemzeti jelentőségű feladata. Bajtársi együttérzéssel köszöntjük a szakirodalmunk legkülönbözőbb ágainak munkásaiból megalakult és egy évtized küzdelmeit sikeresen végigharcolt ünneplő testületet, amelyre mint a sok gonddal és nehézséggel küzdő hazai szakajó egyetemes érdekeinek hű sáfárjára s mint erős támaszunkra a szakajó terjesztésének, népszerűsítésének közérdekű munkájában: teljes bizalommal számíthatunk a jövőben is.

NÖVENYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A nedvesség elleni védekezési eljárások Németországban.

Az idei rendkívüli csapadékus időjárás, mely a mezőgazdaságot helyi-vel-közeli részleges válsággal fenyegette és fenyegeti, Németországban is rendkívüli nagy károkat okozott. Az ottani sokkal csapadékusabb időjárás mellett a német gazdákat ez az elemi csapás nem találta tel-

jesen készületlenül. Ok sokkal több gyakorlati tapasztalattal és ismerettel mentek bele az időjárás elleni küzdelembe, mint a mi gazdáink, mert hisz nálunk — mondhatni — inkább a szárazság elleni védekezés volt mindig aktuálisabb. A német gazdák e küzdelemének élénk visszhangja támadt az ottani sajtóban, az elterjedtebb gazdasági lapokban, főleg az *Illustr. Landw. Zeitung*ban hosszú sorozatos cikkek jelentek meg, melyekben a német gazdák kicserélték egymás gondolatait arra nézve, miként lehetséges a még lábón álló, vagy learatott terményeket a rendkívüli csapadék által okozott romlástól megvédeni, illetőleg a részben megromlottakat bizonyos fokban legalább valamiképpen ismét értékre hozni.

Daczára annak, hogy — mint már említettük — a német gazdákat csapadékusabb klímájuk az ilyen irányú védekezésben már szinte kényszerítette a rendszeres ismeretek megszerzésére, e hosszú hasábkra terjedő közleményekből kevés, még nálunk eddig nem ismert és nagy gyakorlati értékkel bíró megállapításokat szűrhetünk le. Mert vegyük például a gabonaféléket; mire terjeszkednek ki ezek az ott olvasható tanácsok? Egyik oldalról azt ajánlják: csapadékos időjárás mellett magas tarló hagyva a gabonát azon egyenletesen teregessük szét, hogy a szél azt alulról-felülről érve gyorsan kiszárást okozza. Úvják a gazdaközönséget az idegességétől, türelmetlenségétől, ami abban szokott nyilvánulni, hogy a megnedvesedett kereszteteket, amint az eső elállt, gyorsan átrakják, aminek következtében azok más részről is és teljesen átázanak az ilyen időjárás mellett gyakran rövid idő alatt ismét bekövetkező ujjab csapadéktól. Több oldalról és gyakran hangoztatják: nyirkos gabonát inkább sietve csépeltesünk el, mintsem megkocskáztassuk annak ujjból való beázását. Az így nyert nyirkos szemeket magtárban vagy pajtákban vékonyan kitergetve aránylag sokkal könnyebb és egyszerűbb gyakori átlapátolással a megromlástól megóvni. Gyakorlatibbnak látszik az a Németországban különben általán elterjedt kevelési mód, mely szerint a kévéket 4—10-ével szalmás végükkel a földre állítva kup- vagy gualaakban felállítják és a gulára egy nagyobb kévét, melyet egész a kévékötélig ernyőformán szétteritenek, széthuznak, süveg-szerűen ráborítanak úgy, hogy a felső kévé kalászi lefelé is szétterítve lógnak. Tapasztalatok szerint az ilyen rakásokban a szemek kiszárása legtrikább fordul elő. A gulákba rakott kévék száma a nedvesség fokától függ; zabolok fedőkéve nélkül igen gyakran csak négyesével rakják össze. A nálunk szokásos kereszteteket is természetesen czélszerűbb ilyen esetekben nem közvetlenül a földre, hanem alacsonyabb 25—40 cm. magasra épített ágásra rakni, ami által az alsó kévé sem ér földet egyáltalán és a kévéknek a levegővel való átjárhatósága biztosítva van. Mindenesetre tekintetbe veendőnek tartják, hogy a részben megromlott, kereskedelmi árut nem képezhető és a gazdaságban feletetendő szemes terményeknél az értékesökkenés folytán előálló veszteség jelentékeny része megtérül avval a megtakarí-

tással, amelyet ilyenformán az abraktakarmányok beszerzésénél el lehet érni.

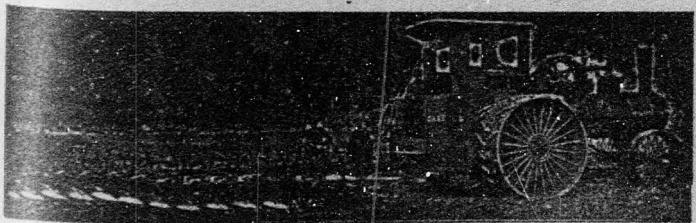
Általában azonban igen sok ott közölt és gyakran ismételt hangoztatott védekezési módnak, melyek részint a lábón álló terménynek körülményes aratási módjaiban, vagy a learatott terménynek a nálunk nem igen ismert pajtákban való speciális kezelésében állanak, nálunk nincs meg az a gyakorlati jelentősége, mint a kicsiny, intenzíven kezelt birtokok hazájában, Németországban. Az ott nehézség nélkül végrehajtható és végrehajtott körülményes kezelési eljárások nálunk a mi nagy üzemeink keretében el sem képzelhetők. Ez az eltérő birtokmegosztás egyáltalán igen fontos akadálya annak, hogy a Németországban bevezetett és szokásos termelési és terménykezelési eljárások nagyrésznének hazai viszonyaink között is használt vehessük. Sokat irnak ujjában a szalastakarmányoknak, a szénának bizonyos állapotban mesterséges berendezések, gépek segítségével való szárításáról is. Németországban az ilyen berendezések már bizonyos elterjedtségre tettek szert, amit különben eléggé megokol az elől említett csapadékus klíma is. Nem hiszszük azonban, hogy a mi nagy üzemeink keretében ez az eljárás valaha nagyobb jelentőségre tehetne szert, különösen akkor, ha meggondoljuk, hogy az idehez hasonló abnormalis nedves időjárás egy emberöltőben nálunk legfeljebb csak 1—2-szer fordul elő s hogy a mi szárazságra hajló klímánk alatt mindig nagyobb fontossággal fognak bírn a szárazság, mintsem a nedvesség ellen való védekezési eljárások. S. J.

A tengeri utóérése.

Mivel a *Mezőgazdasági Szemle* közleményeiből úgy látom, hogy a be nem érett tengeri mikénti megmentéséről — a feletetést kivéve — még senki sem irt, talán nem lesz felesleges, ha az én erre vonatkozó esetemet e helyen közlöm.

Régebben történt. A tengerivetés valami ok miatt június közepére maradt. A tél már október 16-án beállt. A tengeri legnagyobb része még zölden hó alá került. Azt hittem, vége van. Vártam, vártam az idő jobbrafordulását, de hiába. Végre november közepe után, kemény, fagyos időben neki gyürkőztünk s az éretnek látszó csöveket letörtük. Nagyon nyers volt, de a görében — egy kis befonyadást kivéve — egyéb baja nem esett.

De nem is ez volt a baj, hanem az, hogy a tengeri kétharmadrésze még félig tejes volt, aminek törésére, mivel sem a feletetéshez elég jószágom, sem elég helyem nem volt, még gondolni sem lehetett. Gondolkoztam, mitévő legyek. Eszembe jutott, hogy a szárított csalamadé — amit én évről-évre rendszeresen ettettem — szecskázásakor rendszeren 3—4 kés kell egy hónap alatt, mert eltöredeznek az utánérett tengericsövektől. Az a gondolatom támadt, nem lenne-e jó, ha a tengerit száraztól levágtatnám, keresztbe rakatnám s ha utólérik jó, ha nem, jó lesz szárított csalamadénak.

Tények és tapasztalatok igazolták

a **CASE** járvaszántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold.

Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezérképviselő: **Hahn Arthur és Társai**

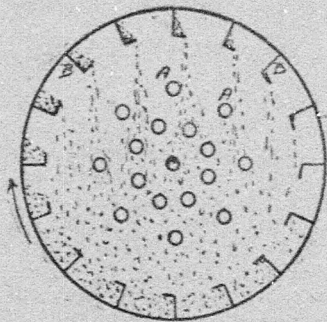
Budapest, VIII.,
Üllői-ut 52/K

A gondolatot tett követte. A tengerit levágtam, lazán felkötöttem kékébe s nem úgy ugyan, mint a gabonát, hanem belül üres kupokra (8 kékéből), hat ágra, ágas csomókba rakattam, háromszorosan behajlattam — gömbölyösen — s a tetejére bábát kötve szalmakötéllel mind a hat ágán bekötöttem. Egy-egy kupba 60 kévét rakattam.

A tengeri így maradt a mezőn karácsony tájáig. Ekkor egy száraz fagyos héten nekálltunk, hazahordtuk és kazalbs raktuk. Már hordáskor, ahány csövet megnéztem, mind jónak találtam. De mivel nem volt időm és módom a letérésre, másrészt meg a tengerinek a kazalban való magaviseletéről is szerettem volna meggyőződni, a kazalozásra kellett magamat elhatározni. Természetesen mindennap kétszer-háromszor bejártam, legalább is tíz helyen, hogy nem ég-e be. De a gyenge felmelegedésen kívül mást nem tapasztaltam.

Február dereka táján már más szecsakázi valónk nem volt, mint a tavaszi szalma, ekkor elrendeltem a kazal megbontását, utasításul adva, hogy csak annyit vegyenek ki mindig, ami egy vágásra kell. A tengericsöveket törjék le, foszszak meg, a tiszta és selejtesöveket hordják a góréba s a szarát azután vágják szecsakának.

A vége az lett, hogy a góré megtelt kissé ránczos, de nem fonnyadt, ellenkezőleg a rendszerrel sokkal aczósabb szemekkel, majdnem a cső hegyéig telt tengericsövekkel. A hiányos cső az egészen csak mintegy 8—10%-át tette. Az egész tengerinek csak az volt a hibája, hogy nehezebben lehetett morzsolni s aczósosága miatt darálás nélkül etetni nem lehetett. Ennyi az egész, amit írhatok. Kísérleje meg más is. A keresztek vagy kupacok mikénti összerakására ki-ki gondoljon ki valami jobbat. Én azt hiszem, hogy a közönséges kereszterakás, rendszer, jól takaró, esetleg bábásan kötött 3—4 papkévével, jó leköttéssel meg fog felelni, baj nélkül utóérik, kiszárad kazaléretté és a mező-

347. ábra. Szárítódob. (A gőzcsövek, B magomelő lapátok.)

ről akkor hordható, amikor már biztosan kazalérett, vagyis relative száraz (december, január, február). A kísérlettel — azt hiszem — más is arra az eredményre jut, amire én jutottam. Mert ha a gabonaneműek a kalászbán, a szalmában utóérik, megselekedheti ezt a tengeri is.

(Gödöllő.)

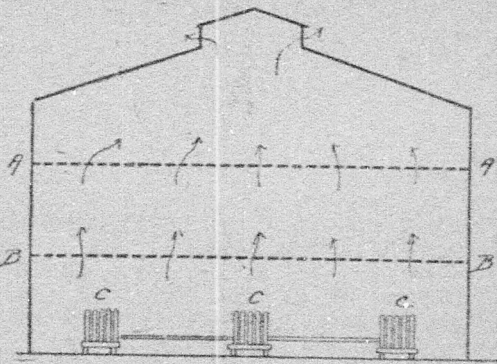
Simitska Endre.

GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET.

Rovatvezető: Groffits Gábor.

Mesterséges szárítás.*)

Szárítani a természet kitünően tud a nap és szél útján. Mikor ezek a természetes erők nem működnek, nagyon megnehezedik a gazda dolga, mert ha mesterségesen akarja pótolni: tüzelőanyagba és erőbe kerül. Tüzelőanyagot pótolhatjuk a napot, újabb tüzelő anyaggal erőt és ezzel szelet gerjeszthetünk, de mesterséges uton a természetes folyamatot hatékonyság tekintetében elérnünk nehéz. Mert pl. ha a mesterséges szél csak közönséges, nem szárított, hanem nyirkos levegőből van előidézve, sohasem száríthat úgy, mint egy szellős meleg napfény.

348. ábra. Szárítóház. (AA'—BB' lyukgatos szárítópadló, C fűtőtestek.)

Sok esetben ki sem fizeti magát a mesterséges szárítás, mert a gazda nagyterjedelmű anyagainál, melyek a szárításnál rendszerint az illető anyagok egész termőterületét elfoglalják, hirtelen nem is találhat elég helyet, hogy a száradni nem akaró szálasterményeket szárítóban elhelyezze.

Láttam egy gazdasági iskolánál olyan szint, melynek a belsejében a lécezett falakra fel lehetett aggnani a kevés gabonát, hogy fedél alatt száradjon. Ilyen színek egy nagyterjedelmű alföldi uradalomban el sem lehet ma képzelni, hiszen ha az összes kevés gabonát színek falán kellene elhelyezni, akkor minden holdra kellene már egy kisebb szint építeni.

A belterjesség ilyen mérvét terményeink meg nem fizethetik; határ van tehát szabva a fedelek előállításánál. Ha a szemestermény nedves és összerakni nem lehet, ki kell csépelni úgy nedvesen, esetleg ponyvasátor alatt, a maggal azután már könnyebb elbánni, ennek szárítása czéljából már érdemes némi befektetést tenni, mert ez a termény képviseli bevételünk legnagyobb részét.

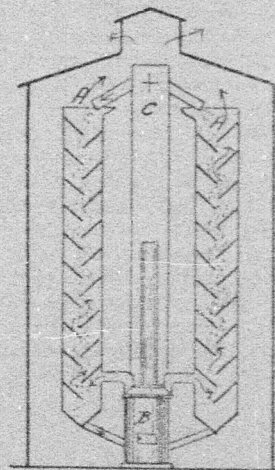
Már a szálastakarmányféleknel, ha meg vannak többszörösen árva, igen nehéz még szárítás útján is jóminőségű eredményt elérni, itt már

* Erre az érdekes és időszerű cikkre külön is felhívjuk olvasóink figyelmét. Szovik.

jobb nem növelni a mindig csak rosszabbodó anyag előállítás költségeit, hanem az évtizedek óta bevált vermelési rendszerre áttérni, melyet a természetes uton való olcsó szárítás reményeire az időjárás nem jogosít fel.

A vermelésről már sokan, magam is sokszor irtunk; a legtöbb magyar gazda ismeri is ezeket az eljárásokat, az újak kedvéért csak pár sorban mégis szükségesnek tartom megismételni a főbb pontokat: Vermelés alatt összefoglaló szóval a még sok nedvességet tartalmazó szálastermények összehordását értjük. A tulajdonképpeni vermelés az, ha a lekaszált zöldtakarmányt földbe ástott vermekbe rakjuk, melyeket czél-szerű úgy elhelyezni, hogy a megrakott szekerek a már behányt anyagon átjárjanak és így jól megtapossák a verem tartalmát, hogy a növények közül a fölös levegő kipréseltesék és a berakás olcsóbb legyen. Minél szárazabb az anyag és minél melegebb az idő, annál gyorsabban kell az egész munkát befejezni és a vermet leföldelni. Ha esős az idő és nedves az anyag, nem szabad a vermeléssel sietni, mert időt kell a felmelegedésre hagyni, különben áztatott kenderre emlékeztető rossz szagú lesz a vermet takarmány.

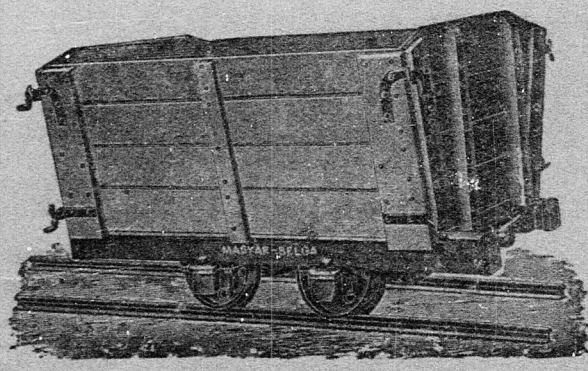
Ha annak rendje szerint megtelt a verem és kazalszerűen ki is emelkedik a föld színe fölé, be kell azt földréteggel takarni. Melegben és szárazabb takarmányt gyorsabban és vastagabb réteggel; hidegben és nedvesebb takarmányt lehet lassabban, de legalább 60 cm. vastag földréteggel befedni. A zsombolyai eltartási mód nem más, mint vermelés, azzal a különbséggel,

349. ábra. Szárítótorny. (A lépcsőzetes magosurgatók, B kályha, C elevátor.)

hogy nem verembe, melyet a magas talajvíz, vagy időhiány miatt nem vagyunk képesek ásni, hanem egyszerűen a földszínerre rakjuk le a zöldtakarmánykazlat, mint egy szénakazlat. A kazal tetejét laposan hagyjuk és földdel behányjuk.

A vermelésnek legelőrehaladottabb módja a zöldtakarmánynak magas toronyalaku szilókba

Magyar-Belga Fémipargyár R.-T.

Budapest, Hungaria-körut 115—117. szám.

Gazdasági vasutak

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

Eladás bérlet.

Kölnégvetés, katalógus díjtalan.

Allandó nagy raktár!

ak rosszabbodó em az évtizedek áttérni, mihelyt szárítás remé fel.

agam is sokszor ismeri is ezeket csak pár sorban ismételni a főbb foglaltó szóval a szálastermék tulajdonképpeni zöldségtermék melyeket célgrakott szekereknek és így jól féseltessék és a szárazabb az idő, annál gyorsabefejezni és a nedves az ssel sietni, mert ni, különben áz és szagu lesz a

rtelt a verem és föld színe fölé, ni. Melegben és an és vastagabb bb takarmányt cm. vastag föld- eltartási mód a különbséggel,

tes magcsurgatók, r.) magas talajviz, nk képesek ázni, re rakjuk le a szénakazlat. A és földdel be- ottabb módja a yalaku szőlőkba

géppel való szecskázás utáni befúvatása. Ily módon oly jól eltartható a takarmány, mint a káposzta a hordóban vagy az ugorka az üvegben. A betontoronyban az előbbi két módnál sokkal kevesebb romlik — a takarmány a toronyba kézi- és napszámmunka nélkül, ugyszólván észrevétlenül jut a gép erejével — s közvetlenül az istálló mellett készen áll a fogyasztásra ezet métermázsányi mennyiségben. Ilyen toronyalakú verem Amerikában ezerszámra van használatban. Ha gazdátársaim közül valaki ilyen iránt érdeklődik, szívesen megmutatom az általam négy év előtt épített és azóta folyton használatban levő 2000 métermázsas csalamádét befogadó vasbetonszilót.

Németországban, ahol a gazdaság is már egész gyári üzemmé vált és évszázadokon át való háborítatlan munka közben idejük és pénzük volt gazdaságaikat épületekkel agyoninstruálni, a szárítás mesterséges módjai is a legmagasabb fokra vannak kifejezve. Ott nemcsak az ipartelek, u. m. sör-, szesz-, cukor-, keményítőgyárak sok nedvességet tartalmazó törkölyét, mostlékát, szeletjét és keményítőmoslékát szárítják, hanem még a gazdasági vizenyős fő- és melléktermékeket is sok helyen nagyban szárítják. Így pl. a több mint 5 millió kat. holdon évi 1/2 milliárd métermázsas mennyiségben termelt és mártul is termelt burgonyát, melyért frissen már alig érhető el 3 K. q-ként. A burgonyát papírszerű zörgő szeletté szárítják, belülről gőzzel fűtött hengereken nyomva azt péppé, ez a „Kartoffelflocken”, melynek ára többnyire a korpáéval egyenlő. Egy más gyártmány a „Kartoffelschnitzel”, amelyet előzetes szeletelés után direkt tüzgázokkal szárítanak. Ezek ma már a tözsden jegyzett takarmányok sorába vannak felvéve és tekintve, hogy a burgonya könnyebben szárad más nedvesebb anyagnál, továbbá, hogy a vermekben 10—20%-ot veszít anyagából, a nagyban szárítás a nyers burgonya q-ja után számított 50 filléres költségeit megbirja, sőt jövedelmező vállalat is lehet ott, ahol a burgonya különösen olcsó.

A cukorréparól levágtott fejet és levelet is szárítják több helyen, de azt látjuk a német adatokból magukból, hogy csak egész nagyban, naponta 5—6 vagont feldolgozó gyári üzemek tudnak e termények szárításánál hasznos felmutatni, mivel a szárított répafej és levél Kellner szerint kb. 20%-kal ér kevesebbet a szénánál, Kühn szerint 4 1/2 K.-t ér, míg vannak cukorgyárosok kik a szárítás költségeit 4 K.-ra számítják. Ez is csak az ugynevezett „tüzgázokkal” szárító berendezésekkel érhető el, melyeknél a vizenyős anyag a lángokkal majdnem közvetlenül érintkezik, míg a kiméletesebben működő eljárások pl. a gőzzel való szárítás, különösen kicsiben — lokomobilokkal végezve — többnyire deficitel zárulnak.

Igy tehát reánk nézve egyelőre, míg huzamosabb esőzések nem okoznak évről-évre ismétlődő károkat és a mag, a takarmányanyagok árai fel nem szöknek legalább 30%-kal, ez eljárások már nem érdekesek. Egészen másképp áll a gabonaszárítás kérdése.

Itt már nem egy q-ként 1—2—3 K. értékű cikk megmentéséről van szó, mint a rothadó burgonyánál vagy a romló répafejnél és levélnél, hanem egy q-ként 15—25 korona értékű cikkről, mely főjövédelmünket képezi. Ennél már érdemes kissé időznünk és az ismétlődő károsodásoktól való menekülés módjaival foglalkoznunk.

A gabonaszárításnak legprimitívabb módja a nagy magtárfelülettel rendelkező gazdánál a sekély rétegben való elterítés és szakadallan lovátolás. Feltételezve tehát ezt a legjobb esetet, hogy a nagy és szellős magtárfelületek már rendelkezésünkre állanak, még mindig rengeteg kézi napszámot emészt fel ez a mód, éppen olyan időben, mikor a mezőn úgy is tul vagyunk hátralékos munka pótlásával terhelve. Szakadó esőben pedig a lapátolás által a nyirkos levegőben a gabona nem szárad, csak legfeljebb a melegedésben gátolhatjuk e munkával.

Gyorsabb, eredményesebb és olcsóbb munka végzése céljából lehet tehát szó szárítógépekről és berendezésekről. Mint gép igen nagy elterjedésnek örvend a szárítódob (347. ábra), melynek a belsejében gözcsövek vannak elhelyezve. A dob forog és a burkolata felső felén elhelyezett lapátok a magot folyton emelik és a gözcsövek közt átcsurgatják. A dob köpenye áttört, vagy egyszerű lemezből készül és száraz levegőt, sőt hevített levegőt áthajtó fúvókaszűk is lehet kapcsolva. Némely gépek, a nagyobb és állandó elhelyezésűek, gözcsövek nélkül, csak forró levegő áthajtására vannak berendezve. A gözcsöves rendszert nagy kocsialványra is lehet szerelni és a cséplőből nedvesen kifolyó gabonát a szárítódobon (4—6 m. hosszú) átvezetni, miközben a lokomobil külön csövezeteken szolgáltatja a szárító gőzt. Esetleg a kipuffogó gőz is felhasználható e célra, hogy ne kelljen sokkal nagyobb lokomobil alkalmazni. Ezen rendszer előnyét látszik, hogy a csépléssel egy felügyelet alatt és egyidejűleg van a szárítás is elvégezve és csak száraz magot zsákolunk és hordunk be; hátránya, hogy egy nagy súlyú (legalább 30—50 q-s) új és eső ellen is védendő nagy géppel szaporodik meg a cséplőkészlet, amelyet vontatni, elhelyezni kell és erővel és gőzzel táplálni. Ahol nagy magánjáró lokomobilok vagy motorok hajtják a cséplőt, ez az eljárás különös nehézséget nem okozhat. Viszont kellemes lehet olyan helyen, ahol a magvak a fő magtáron kívül még más padlásokon is nyerne elhelyezést, mely utóbbi ideiglenes helyiségekbe nem érdemes, vagy nem is lehet állandó szárító berendezéseket beépíteni.

Az állandóan beépített rendszer legprimitívabb alakja a magtárszerű szárító (348. ábra), melynek egyik padlása sűrűn lyukasított vaslemezből áll, ezen át számtalan nyíláson feljön az alul elhelyezett kályhák vagy gőzfűtőtestek által melegített levegő és a lyukas lemezpadlón vékony rétegben elhelyezett szárítandó anyagon áthatva erőteljesen szárítja a legkülönfélébb anyagot: magvakat, komlót, dohányt, csöves-tengerit. Sokoldalú felhasználhatósága nagy előny, viszont kezelés tekintetében több mun-

kát ad, mert a nedves anyagokat kézierővel kell elteríteni s megint összeszedni, ha megszáradott.

Másrésről a kézierő kimélete tekintetében párosítva elegendő egyszerűséggel, első helyen áll a lépcsőrendszerű szárító (349. ábra), melynél a meleg levegő az alul elhelyezett kályhakamrából, vagy a szárítólépcső mellett elrendezett gözcsövek mellől jut a lépcsőn levő és azon lassan lefelé haladó magvakhoz és az egész szerkezet inkább függélyes irányban terjedvén, erőteljes légáram fejlődik ki benne, mely a nedvességet önműködően szállítja ki a helyiségből a tetején levő szellőző kéményen át. E berendezésnél serleges elevátor szállítja a magot a lépcsők fölötti garatba, amelyből a ferde lépcsőkön lassan lefelé halad, olyan mérvben, mint ahogy a legalsó lépcsőfokon elhelyezett rovátkolt henger újból a serleges elevátornak átadja, hogy az akár zsákolás, tárolás vagy újabb, még intenzívebb, szárítás céljából megint a magasba szállítsa. Ez a rendszer tehát teljesen automatikus, mint a nagy malmok üzeme. Teleki Arvéd gróf.

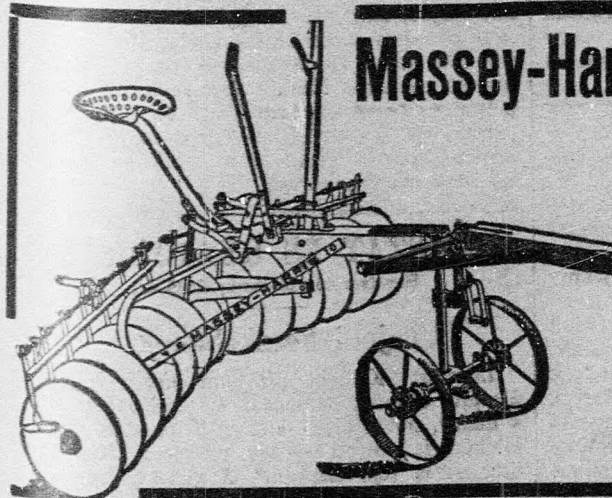
LÓTENYÉSZTÉS.

Az öszvér gyakorlati alkalmazása.

A német lapok az utóbbi időben nagyon sokat foglalkoznak az öszvértenyéztéssel és igen figyelemreméltó dolgokra mutatnak rá.

Az öszvér számarcsódórnek és lókancaának keresztezési terméke. A tenyésztésre használt számarcsódór nagy és erős állat, amelyet nem hasonlíthatunk össze a mi apró számarcsódóreinkkel. A keresztezés nem okoz túl nagy nehézséget és egészen föl a magas északig csaknem minden nép gyakorolta, de legelőbbit a Földközi-tenger környékén fekvő országokban s a trópusok alatti vidékeken nyer alkalmazást azért, mert az itt üzemben lévő kerégszámítás a számaritást megköveteli. A számaritást és tenyésztést, épp úgy, mint az öszvértartást és tenyésztést, a talaj kerteszerű kihasználásának terjedésével mindinkább felhatolt az északibb országokba is és egész tévesnek lehet azt a felkapott nézetet mondani, hogy a számaraknak és öszvéreknek praktikus kihasználása ezekben az országokban lehetetlen. Az öszvér egyesíti magában az anyától származó nagyságát és erejét a lónak, a számar igénytelenségével és edzetségével.

Nálunk is vannak vidékek, ahol az öszvértartás és tenyésztés célirányos és helyénvaló volna. Különösen ott, ahol a talajviszonyok a nehéz lovakat nem türik, a könnyű lótenyésztés pedig egyéb viszonyok miatt lehetetlen. Hogy eddig el nem terjedt nálunk, annak oka lehet egyrészt a magyar ember egészen speciális ragaszkodása a lóhoz, másrészt az öszvér előnyének a nem ismerése. Nem egy uradalomban láttam már, hogy a legnagyobb vesződséggel alkalmazzák vízhozásra a számarakat s ennek dacára a legtöbb esetben mégis csak ökör-

Massey-Harris Co. R.-T. északamerikai (kanadai) aratógépgyár.

A legnagyobb független és kartellen kívül álló gyár.

Kéveköto aratógépek, marokrakó aratógépek, fűkaszálógépek, gereblyék, szénaforgatók, szabadalmazott kombinált szénagyűjtő- és forgatógépek, rugósboronák, kultivátorok, lókapák, tárcsásboronák és szalmakötőgépek.

Ajánlattal szívesen szolgál:

Massey-Harris Co. R.-T. Budapest, U., Alkotmány-u. 23. sz.

R.-T. am. ak sa. t. aktár!

fogatokat kell elvonni az igaerőtől, már pedig ha szamarak helyett öszvéreket tartanak, ugyanannyi költséggel és kevesebb vesződséggel lehetne a vízfordást és más hasonló munkákat ellátni. Jártam községekben, ahol egy-két pár lónál többet nem lehetett találni. Az emberek ökörs- és tehénfogatokon járnak, hogy ez milyen retentő idővesztést okoz, könnyen belátható, holott a fűgőbb öszvér még az erdélyi rossz utakon is kitűnő szolgálatokat tenne, eltekintve attól, hogy egy virágzó öszvértenyésztés csak hozzájárulna a lakosság jövedelmének gyarapításához. A szegény ember olcsó pénzen rossz lovat vásárol magának, valamivel több pénzen jó öszvért vehetne, amely igénytelensége mellett is legalább tizszerannyit ér, mint a cigány ló nivóján álló gebéje.

Ezidőszerint persze nem igen lehetne Magyarországon öszvéreket venni és ezért a ménesbirtokainknak válna feladatává elsősorban oly nagytestű szamaraknak importálása és tenyésztése, (Már megtörtént. *Rovatvezető.*) amelyek alkalmasak nagytestű öszvérek előállítására, másodszorban pedig kiadni ezeket a számarcsódőreket azoknak a községeknek, ahol az öszvértenyésztésnek előreláthatólag jövője van. És ez történhetne mindenestre ott, ahol a talaj-, népesedési és gazdálkodási viszonyok nem kedveznek sem

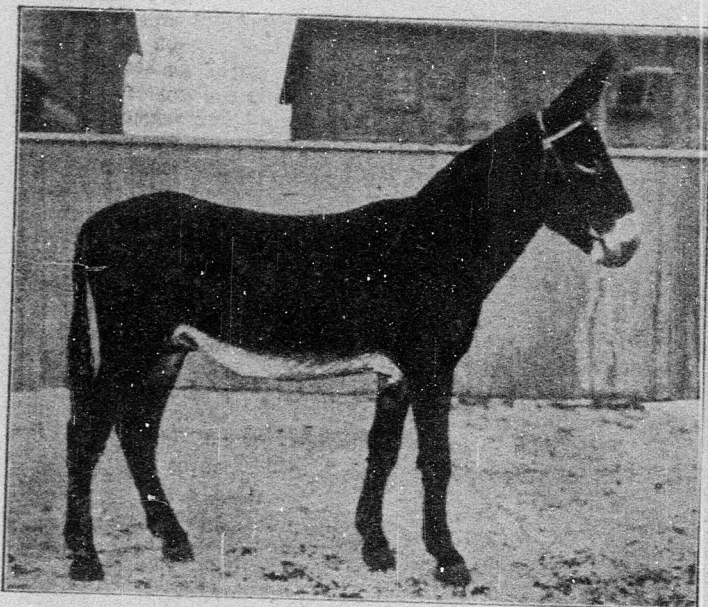
importált öszvért mutatunk be, amelyek már 1908. óta igaztatnak Reinshofban.

Általában azt lehet mondani, hogy olyan gazdasági vagy ipari üzemek használhatják leginkább az öszvéreket, melyek egész éven át hosszantartó fuvarozásokat tartanak fenn rossz utak mellett és ahol az ellátás rendetlen és kevésbé gondos lehet. Pl. olyan gazdaság, amely sok fát, burgonyát vagy répát szállít keményítő-, szesz- és cukorgyárakba, avagy sörözők, amelyek vidéki fogyasztóknak szállítanak, avagy malmokkal bíró gazdaságok, gőzfűrészek, téglagyárak, tejgazdaságok stb.

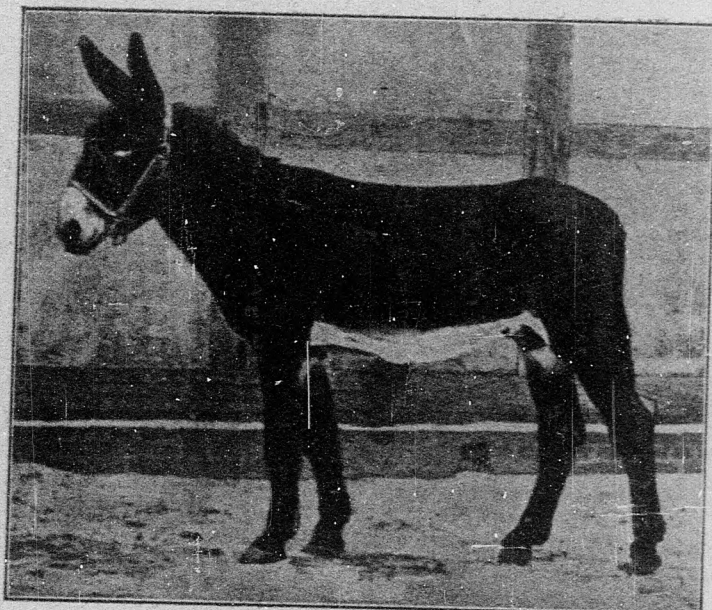
Vagyis minden oly esetekben jó szolgálatot fognak tenni az öszvérek, ahol a mozgékony-ságnak csekély igényekkel kell társulnia. Tej- és zöldségzállításoknál nagy jelentőséggel bír a szállítás olcsósága, viszont kertek, gyümölcs- és egyéb ültetvények, valamint szőlők megmunkálásánál is a sorok közti biztos járás és a lépés könnyedsége sok előnyt biztosít. Ugyancsak ott, ahol a munkáltatás bizonyos ideig szünetel, napokig, hetekig vagy akár egész negyed-évig, pl. tégláégetőnél, konzervgyáraknál, bizonyos fuvarozási vállalatoknál stb. legjobban ajánlható az öszvér, mert csekély igényei miatt legkevésbé kerül az etetése, míg ellenkezőleg a lovakat emiatt sokszor veszteséggel el kell

viszonyok akadályozzák az öszvér alkalmazását. Mindenesetre ajánljuk a kérdést mirdazok figyelmébe, akik nagy és hosszú fuvarozást kénytelenek végezni, mert ezeknek a bastardoknak az alkalmazása okvetlenül olcsóbbá fogja tenni üzemüket.

Végül meg kell emlékeznünk az öszvérek vételeiről. Észak-Amerikában és Franciaországban, különösen ott, ahol a miénkhez hasonló klimatikus és gazdasági viszonyok vannak, az öszvérekért mindig magasabb árt fizetnek, mint hasonló erejű lovakért. Az ármegszabásnál irányadó, hogy az öszvérek kitartóbbak, könnyebben takarmányozhatók és két lófogatot is tudnak kiválóan szívós szervezetüknél fogva, miután igen nagy ellentállóképességgel bírnak a betegségekkel, különösen a kólika, meg a szem-, in- és patabajokkal szemben. A legtöbb betegség, amely a lovaknál fel szokott lépni, az öszvérekénél nem fordul elő. Egyedül a takonykór és az influenzára bírnak nagyobb hajlammal. Figyelembe veendő az öszvérek hosszú életkora, amennyiben néha husz, harmincz éves korukban is megtartják még teljes tetemény-képességüket. Kimutatható, hogy 30-40 éves öszvér is nem ritka. Az öszvér egyesíti magában szüleinek valamennyi jó tulajdonságát. Igaz ugyan, hogy számár apjától kissé csökönys

350. ábra. Németországban öszvértenyésztésre használt 3 $\frac{1}{2}$ éves számarcsódőr (magassága botmértékkel 151 cm.).

351. ábra. *Bileam* nevű számarcsódőr a celloi porosz állami ménesből, amelyet már 4 év óta használnak sikerrel az öszvértenyésztésre.

a hideg-, sem a melegvérű lovak tenyésztésének, vagy ahol éppen az intenzív gazdálkodás olcsó, igénytelen és eléggé fűge igaerőt követel. Németországban ez irányban már megtették a kezdő lépéseket és a porosz állami ménesbirtokok, úgy mint Celle és Lembus már foglalkoznak öszvértenyésztéssel, a kereslet azonban már sokkal nagyobb az öszvérek iránt, mint amelyet ez a két ménesbirtok ki tud elégíteni, ezért Sacki Simon állatexport és import cég, Mellrichstadt (Bajorország) állandó importüzletet kezdett meg.

Képeinken bemutatunk két öszvértenyésztésre használt számarcsódőrt. Az egyik a Hagenbeck által a celloi állami ménesnek beszerzett *Bileam* nevű számarcsódőr (351. ábra), amely Németországban a legelső öszvérelőállító volt. Az elért eredményekkel a német gazdák nagyon meg vannak elégedve és *Bileam* 1913. tavaszán már negyedszer megy az edemissen fedezettési állomásra (Einbeck kerület), ahol évről-évre jobban veszik igénybe. A másik bemutatott számarcsódőr (350. ábra) Mackenson alezredes tulajdonában van (Wendorf, Mecklenburg) és vele szintén igen jó eredményeket értek el. Ezeket kívül természetesen ma már sok más kincstári és magántulajdonban lévő számarcsódőrt használnak az öszvértenyésztésre. A 352. ábrán két

adni s ujakat nemcsak drágán venni, hanem meg is szoktatni. A gazdaságban is szükségesek átmeneti lovak, amelyek öszvérekkel kitűnően helyettesíthetők. Az bizonyos, hogy az öszvér alkalmazása igénytelen tulajdonságainál fogva jelentékeny megtakarítást képvisel az igaerő költséglőirányzatában. Említésreméltó, hogy a katonaság is kitűnő sikerrel alkalmazhatja az öszvéreket. Megjegyezzem azt is, hogy a lovakkal vegyesen is befogható az öszvér s így nagy kitartásánál fogva igaerőnknek a magvát is képezheti.

A francia, északamerikai, valamint más országbeli gazdák tapasztalatai szerint az öszvér elsőrendű igaállat, amelynek kitartása a legnehezebb fuvarozások mellett sem lankad és amely a takarmányozás és gondozás iránt való igénytelenségével, valamint a betegségekkel szemben való ellentállásával minden más igaállat felülmul. Északamerikában 1906 január 1-én az öszvérek száma $\frac{1}{3}$ -át képezte a lóállománynak, 1909-ben már $\frac{1}{5}$ -ére szaporodott és számbelileg több mint 4 milliót képviseltek. Itt leginkább fuvarozási vállalatok használják nehéz butorok, épületfa és kiállítási tárgyak szállításánál. Az a tény, hogy Észak-Amerika öszvérhasználatára ennyire kiterjed, megdöntötte azt az ellenvetést, hogy nálunk a klimatikus

természetet is örököli, amely azonban nyugodt és barátságos bánásmód mellett nem érvényesül.

Az öszvér magassága és testtömege mindig a lókancza nagyságától függ. Nagy, erős és öblös lókanczákból ugyanilyen méretű öszvér származik. Franciaországban, a Poitou-ban egy a nehéz belga típushoz hasonló igaállatot, a "race mulassière"-t külön arra a célra tenyésztik és fenntartják, hogy erős, nagy öszvérek előállítására alkalmas kanczáik legyenek. Apró, vézna kanczák után természetesen nem érdemes öszvért nevelni. Nálunk leginkább ott lenne helyén az öszvértenyésztés, ahol az épszemű ló tenyésztése a kedvezőtlen talajviszonyok miatt nehézségekbe ütközik s a lovak és csikók vakulása napirenden van.

JUHÁSZAT ÉS GYAPJUISME.

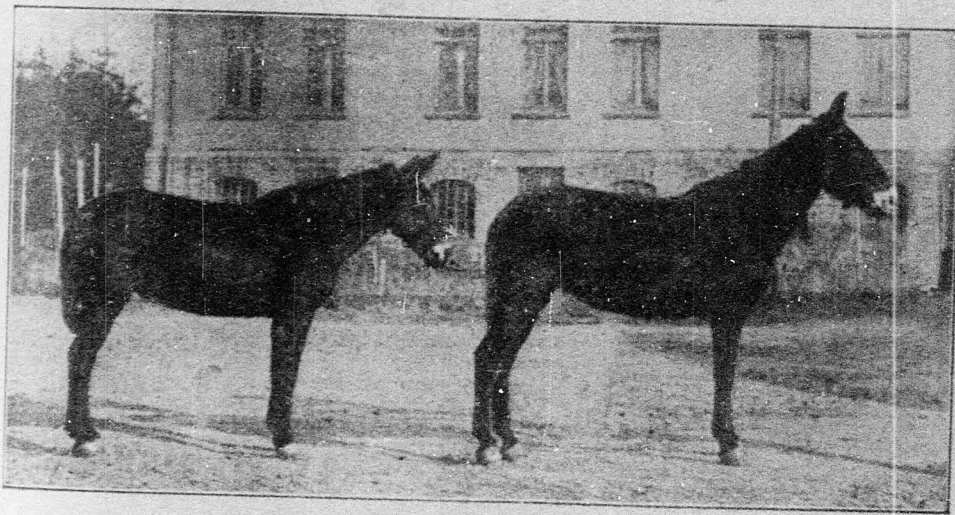
Rovatvezető: Rodiczky Jenő dr.

Tejelő kecskebakok.

Lisztynyi Kálmán „Hogyan hívták Mátyás királyt” című költeményében — jelképezve azt a hatást, mit a dicső királynak pusztán megjelenése is okozott — így kiált föl: „Még az üszőnek is teje csorran.” A gazdák azonban

tudják, hogy jól kifejlett üsző néha borjazás előtt is leadja a tejet, ami ritkaság ugyan, de nem csoda. Azt ellenben, hogy kecskének is fejhető, sőt rendszeres összetételű tejet szolgáltat, sokan mesebeszédnek tartják csupán. Ilyen esetekről pedig már az ókori írók emlékeznek meg, de magam is felemlítettem „A kecske tenyésztése és hasznóvétele” című 1905-ben megjelent munkában, hogy Köcher állatorvos 1895. nov. 7-én egy 3/4 éves kecskének csecsbimbóiból félliter tejet fejt ki. Itt egy újabb tapasztalt esetről is akarok beszámolni, oly tejelő bakról, amelyet Urfahrban egy vásáros bódében f. évi júniusában a kíváncsi népszerűség elsodálkozására bemutatnak.

Ez a bak mint Ekl Bódog hofingi gazda tulajdona került oda. Külsőjére nézve (353. ábra) semmi rendkívüliséget nem mutatott. Olyan szarvállású és tarka szőrözötű parlaji fajta kecskének látszott, aminőket Felső-Ausztriában előtte is láttam. Különben hosszúszerű, erőteljes 16 hónapos koru állat, mely multévi szeptember óta hágó bakul használtatott és tulajdonosának állítása szerint már 50 kecskét is behágot oly eredményesen, hogy utána 100 gödölye származott. Teljesen jól kifejlett és mint a fényes eredmény mutatja, nemzőképes him ivarszervei mögött még szépen kifejlett tögye van. Gazdája rendszeren, minden másodnapon fejt, mikor is 1 liter más kecskék tejéhez teljesen hasonló minőségű tejet szolgáltat, amelyről legfeljebb azt lehetne megjegyezni, hogy nincs meg neki a kecsketejnek ott szokásos erősebb szaga.

352. ábra. Németországban 1906. óta igában használt üszvérek.

A himnősség (hermafroditaság) ezen érdekes esete megérdemelte volna, hogy azzal valamely tudományos intézet behatóbban foglalkozzék. Kínáltak ugyan az illető gazdának 800, sőt 1000 koronát is bakjáért, de csak olyanok, kik ezt a természeti furcaságot pénzszerezésre kívánták felhasználni, mire a gazda — mint a példa mutatja — azt mondta: „megtehetem magam is”.

Ha elgondoljuk, hogy bikavásárlásnál mindig érdeklődünk az iránt, vajjon jól tejelő tehénnek fia volt-e, sőt ahol rendszeres fejési jegyzék van, érdeklődünk az őreganya és dédanya tejelőkénységére iránt is, jól tudván, hogy ilyen származású bika a maga utódjaira is átörökíti ezt a szerzett tulajdonságot. Magától értetődően nem képezheti senkinek tenyészcélját, hogy tejelő kecskéket neveljen; de az az ismételt tapasztalat, hogy ilyen bakok rendszeren bőven tejelő kecskének szoktak származékai lenni, figyelmzettetésül szolgálhatott volna arra, hogy az urfahri abnormis kecskéket utódjaira is kiterjeszszék a figyelmet. Így azonban ez az eset is csak kuriózum gyanánt marad fent az emlékezetben.

Rodiczky Jenő dr.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

A csibék fehér hasmenése.

A baromfiak fertőző betegségei számszerűleg gyarapszanak. Immár eddig is sokat ismerünk s újabbak jelentkezése nem nagyon kívánatos. Újabb időben különösen Amerikában és Németországban egy új betegség pusztit és pedig az eddigi megfigyelések szerint kizárólag a csirkék között. Fiatal kacskák, libák, pulykákról egyetlen szó sem esik s így feltételezhető, hogy a csirkék sajátlagos fertőző megbetegedéséről van szó.

Ime rövidre fogva a dolog. *Rettger dr.* és *Sonneburn* költőgéppel keltetett csibék között s újabbak jelentkezése nem nagyon kívánatos. Újabb időben különösen Amerikában és Németországban egy új betegség pusztit és pedig az eddigi megfigyelések szerint kizárólag a csirkék között. Fiatal kacskák, libák, pulykákról egyetlen szó sem esik s így feltételezhető, hogy a csirkék sajátlagos fertőző megbetegedéséről van szó.

mindenesetre helyénvaló.*) Hogy itt valóban egy új fertőző betegséggel állunk-e szemben, ezt a további vizsgálatok lesznek hivatva eldönteni. Végére kizárva nincs a lehetőség. A magam részéről a nyár folyamán az ország különféle részeiből hozzám vizsgálat végett beküldött 7—8—10 napos csibehullákban túlyomólag baromfikolerát és himlőt tudtam megállapítani. Volt azonban több esetem, amidőn a hullavérből a baromfikolera bacillusánál nagyobb és töle némileg eltérő baktériumot tudtam kimutatni és kitenyésztetni. Hogy azonban itt a szóban forgó új betegség okozójáról van-e szó, ezidőszent eldönteni nehéz. A folyamatban levő vizsgálatok világosságot fognak a kérdés felett hozni.

A kérdést mégis czélszerűnek láttam e lap hasábjain is rövidre fogva tárgyalni, mert hiszen nálunk is rohamos fejlődésnek indult a baromfitenyésztés s mindjobbban terjed a költőgépekkel való keltetés. Amerikában nyilvánvalóan a nagyban való termelés hozza magával a nagyobb veszteségeket is. Hiszen van olyan farm, ahol egyszerre 40—60,000 tojást keltetnek ki. Nem csoda, hogyha ekkora állománynál a fellépő fertőző betegségek nagy százalékot tesznek tönkre. S a németországi hasonló tapasztalatok különösen megszívlelendők. *Rechhardnak* e sorok írójához intézett sorából az derül ki, hogy ott a csirkék fehér hasmenése felette aggasztó mérvben pusztit, úgy hogy a gazdákat igen érzékeny veszteség éri.

Több esetben nálunk is merült fel panasz aziránt, hogy a géppel keltetett csibék, illetve tojások nagy százaléka idejekorán pusztul el.

353. ábra. Az urfahri tejelő kecskének.

takoznak. A többi szervek látszólag nem betegek. A vér kórképéről nincs szó. *Platt*, aki a starr-i egyetemen a fentnevezett bakteriológussal a betegséget több időn át megfigyelte, kissé hézagos képét adja a leírásnak. Arról van ugyanis szó, hogy a betegséget egy lekerített végű baktérium, a *Bacterium pullorum* okozza. A szóban forgó baktérium a beteg szervezetből könnyen tenyészthető ki. De állítólag nemcsak a beteg csirkékben, hanem a beteg anyaállatok ivarszerveiben — a petefészkek, petevésztek, tojástartó stb. — és a tőlük származó tojásokban is kimutatható.

Eleinte a csirkék fehér hasmenése okozójául a csirkék tulkorai etetését tekintették; később az a nézet tartotta magát, hogy a betegség oka voltaképpen a keltetőgépekben tapasztalható hőmérsékingadozásokból ered; majd az alacsony, majd a magasabb hőmérséklet okozták. *Rechhard*, aki a *Frankfurt a/M.* melletti nagy baromfitenyésztési farmon észlelte a betegséget járványszerűen, azt hiszi, hogy a betegség létrehozatalában a magas hőmérséklet játszik különös szerepet, mint predisponáló momentum.

A betegségről mindössze 1910 óta van irodalmi adat. Hogy nálunk előfordul-e, ezt ma még nem lehet tudni. De róla tudni és netalán fellépte esetén a szakköröket róla értesíteni

Az újabb tudományos buváriatok világánál már most alapos gyanu forog fenn aziránt, hogy a nagyobb elhullási vagy befüllési perccent nem is a gép rovasára, hanem inkább annak a körülménynek tudható be, hogy a keltetésre szánt tojások bizonyos százaléka már a priori fertőzött volt. Hogy a tojás csakugyan lehet fertőzött mindenféle baktériummal, arról más alkalommal fogok részletesen írni. Itt csupán csak azt akarom kiemelni, hogy a gépek megítélésénél a jövőben éppen a felhozottak alapján tárgyilagosabban kell eljárni. Mert ha tesszem 30 tojás közül 20 drb kikel és 10 drb befüllik, akkor valóban nehéz oly okot felhozni a gép hasznavehetetlensége mellett, amely a szoros tudományos buváriatok alapján elfogadható. A keltetésre szánt 30 drb tojás fizikai és életvegytani körülményei a költőgépekben sokkal egységesebbek, mint tesszem a kottló alatt; hogy bizonyos százalék a tojásokból még sem kel ki, az a felhozottak alapján minden valószínűség szerint csakis a tojások fertőzöttségében keresendő. Azt már tudjuk, hogy a tojásban jelen lehet a baromfikolera, a baromfitenyésztés, a baromfigümökör stb. okozója. Erre vonatkozólag exakt kísérletekkel rendelkezünk.

*) Az elhullott baromfi-hullákat a csirkék irója díjmentesen bevizsgálja fel. *Szerk.*

A fiatal ivadék gyors elhullásának vizsgálatánál eme betegségek fennforgási lehetőségei szemelőtt tartandók. Vagyis a tojások pathológiáját és pathogén baktériumainak flóráját kell ma már beható vizsgálat tárgyává tenni. S az amerikai nagy farmokon ezt a kérdést már kezdik feszegetni. Vajjon mikor kezdik meg nálunk is?

(Fiume.)

Betegh Lajos

Állategészségügyi felügyelő.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

A marhahizlalás mérlege.

Itt van már a marhahizlalási idény, ezért nem lesz czélszerűtlen egy elég sikeresnek mondható hizlalás eredményét közzétennem. Az eredményt egy pozsony megyei nagy uradalom érte el, hol következő a szokás: Kereskedő veszi különböző vásárokon a 4—5 éves tinót, piaci áron átveszi tőle az uradalom, amely azokat kihizlalva viszont átadja piaci áron, vagy mint szokásosabb, előre lekötött szerződési áron a kereskedőnek. Az eredményt a következő számítások tüntetik fel:

Mérleg az u... i gazdasági kerület 1909/10. évi hizlalásáról.

Kiadás.	Egyenként	Összesen
		Korona
Beszorási érték, 172 drb à 496 ⁵ kg. és à 58 ⁵⁹ fillér	290 ⁹⁰	50,034 [—]

Abraktakarmány költsége:		
Tengeridara, 646 ²³ q à 13 K.	8,400 ⁹⁹	
Árpáda, 151 q à 12 K.	1,812 [—]	
Száritott moslék, 77 ⁴⁹ q à 15 ⁰⁴ K.	1,163 ⁴⁴	
Lenpogósa, 2 ⁷³⁵ q à 20 ⁵⁰ K.	4,250 ⁸⁷	
Száritott répaszelet 133,958 q à 12 ⁸⁰ K.	17,508 ⁷⁰	
Só 13 ⁹¹ q à 11 ²⁰ K.	155 ⁷⁹	33,291 ⁵⁹

Darálási költség:		
225 q à 80 fillér	180 [—]	
672 q à 10 fillér	114 ⁴⁴	294 ⁴⁴

Gondozási költség:		
8 osoléd 284 nap à 1 ⁴⁰ K.	3,180 ⁸⁰	
8 göblyös osolédnek több fizetése à 40 K.	320 [—]	3,500 ⁸⁰

Takarmány és annak értékesítése:		
Répa 1207 q, amely à 1 K.-val értékesült és a trágya még ingyenben van	1,207 [—]	
Vermelt osalamádé 2615 q, amely à 1 ²⁰ K.-val értékesült és a trágya még ingyenben van	3,138 [—]	4,345 [—]
Szálastakarmány 1916 q, amely à 11 ⁸⁷ K.-val értékesült és a trágya még ingyenben van	22,756 ²³	
Összesen	114,222 ⁰⁶	

Megvetett abraktakarmány darabonként 632 kg.		
Bevétel.	Egyenként	Összesen
		Korona
Eladatott 170 drb à 748 ³ kg., tisztán 1 kg. = à 90 f.	669 ⁴²	113,802 ⁰⁶
Eladatott 2 drb beteg	210 [—]	420 [—]
Összesen	114,222 ⁰⁶	
Hizlalásra vett ökrök átlagsúlya vételkor	496 ⁵ kg.	
Hizóba állításkor	621 ⁸ "	
Gyarapodás 159 nap alatt	125 ³ kg.	
Naponként és fejeként	0 ⁷⁸⁸ "	

Eladáskor átlagsúly	748 ³ kg.
Hizóba állításkor	621 ⁸ "
Gyarapodás 125 nap alatt	126 ⁵ kg.
Naponként és fejeként	1 ⁰¹² "
Vételkor átlagsúly	496 ⁵ kg.
Eladáskor	748 ³ "
Gyarapodás 284 nap alatt	251 ⁸ kg.
Naponként és fejeként	0 ⁸⁸⁶ "

„Spannung“ = 31⁴¹ fillér.

Szénaérték szerinti számítás.

Bevétel.		
1. 170 drb eladva à 669 ⁴² K.	113,802 ⁰⁶ K.	
2. „ „ „ à 210 [—] K.	420 [—] "	
2. Nyert trágya 15,000 q à 40 f.	6,000 [—] "	
Összesen	120,222 ⁰⁶ K.	

Kiadás.		
1. 172 drb vételre à 290 ⁹⁰ K.	50,034 [—] K.	
2. Istállóbér 30,000 K. 5% kam.)	1,639 [—] "	
3. Eszköz bére 2000 K. 5% kam.)	312 [—] "	
4. Osoléd bér a mérlegkimutatás szerint	3,500 ⁸⁰ "	
5. Abraktakarmány a mérlegkimutatás szerint	33,291 ⁵⁹ "	
6. Csalamádé, répa a mérlegkimutatás szerint	4,345 [—] "	
7. Világítás, orvoslás	200 [—] "	
8. Forgatókékamat 91,371 K. 6%	4,280 ⁶⁷ "	
Összesen	97,603 ⁰⁶ K.	

Bevétel	120,222 ⁰⁶ K.
Kiadás	97,603 ⁰⁶ "
Maradvány	22,619 [—] K., mint a széna- és szalmafélék értékesítési ára.

A hizók által elfogyasztott szálastakarmány szénaértékre átszámítva a következő:

1916 q zabosbüköny-lóhere × 1 ⁰⁰	1916 q
1465 q takarmányszalma × 0 ⁵⁰	732 q
2442 q alomszalma × 0 ³³	805 q
Összesen	3453 q.

ami értékesült 22,619 K.-val, tehát egy méter-mázsza értékesült 6⁵⁵ K.-val, ami elég magas árnak mondható.

Ha a két eredményt összevetjük és a takarmánynak — mai szálastakarmányt értve — értékesítését nézzük, az első esetben a szálastakarmány (luczerna, lóhere, zabosbüköny) 11 K. 87 fillérel értékesült, míg ellenben a II. számítás szerint, mikor számításainkba felvettük a trágyát is és szénaérték szerint számítottunk, vagyis felvettük a lóherét, luczernát, zabosbükönnyt, alomszalmát, takarmányszalmát is, akkor csak 6 K. 55 fillért tudtam kihozni, ami szinte még mindig magas, mert hizlalás nélkül a felsorolt takarmánynemek csak 4 K.-val értékesítettek volna, vagy tán annyival sem, amennyiben a vasuti állomás 2 órányira fekszik a majortól és annak a takarmánynak elfuvarozása az értékesítés árát eladás révén igen lenyomta volna, míg így hizlalás révén tetemesen felemelte. Az adott esetben — távol az állomástól — a hizlalás nagyon is indokolt volt és eredményes volt. De vajon jár-e ez minden esetben hazsonnal és ha nem, miért nem?

Egy pár évet töltöttem nagy hizlalo uradalmaiban is és habár e kérdéshez száz oldalról lehetne hozzászólni, szerény véleményemet csak egy pontra nézve terjesztem ki, ez pedig a következő:

Legyen az illető marhahizlalo akár kisebb gazda, középbirtokos, vagy nagy uradalom, azt a hibát követik el, hogy *kizárni akarnak hizlalo nem hajlandó egyedeket*. Hogy egy példával a dolgot megvilágítsam, elmondok egy esetet. Mondjuk pl. egy nagy uradalom egy majorja kap hizlalo 250 drb 4—5 éves pirostarka tinót. Megkezdődik a hizlalás, elmulik egy hónap, majd a másik hónap. Az illető tiszt vagy birtokos már ismeri, legalább is ismerheti minden egyes hizóját és látja, hogy ez szépen javult, ezen is már rezeg a hus, zsír, mig ellenben ez, meg az, meg amaz, akár mint eszik is, egyáltalában nem tud változtatni kondícióján, de ama reményben, hogy majd mégis csak kihizik, tartogatta birtokosa egyik hónapról a másikra és az eredmény a sok megevett zabosbüköny, lóhere, megevett 600 kg. abraktakarmány dacára is az, hogy az 500 kg. élősúlytal beállított tinó a hizlalás már bezeg 6—7—8 hónap után 550 kg.-al távozik, vagyis magára össze-vissza 50 kg.-ot vett. Ebben rejlik sok nem sikerült marhahizlalo magyarazata, miért is újból hangoztatom szerény véleményemet: a hizlalo nem hajlandó egyedeket 2—3 hónap után mustráljuk ki, adjuk el vagy adjuk munkába, de ne tartsuk jó kosztot, mert minket zsirjával az kifizetni soha nem fog és csak küönben egy jól sikerült hizlalo rontotta meg még létjogosultságát is.

Ami a kereskedővel való, mondhatni bérleti viszonyban levő marhahizlaloást illeti, szó fér ehhez is. Mindenesetre van jó oldala, de tán rossz oldala még több. Jó oldala, hogy az uradalomban nem kell egy tisztnek vásárokra utazni, északra-déle, mig a megfelelő mennyiséget összehozza, de viszont ugyanezért lekötsem magam az eladásra, mikor én a vételt eszközölöm, egy kissé korai dolog, mert lehetnek nagy áralakulások és pedig mindig magasabbak, de viszont még egy uradalom függő viszonyban álljon egy kereskedővel szemben, kitől magát teljesen távol tarthatja és számításait teljesen függetlenül saját hatáskörében végezheti. Hogy sok esetben haszonnal jár a kereskedőre nézve ez a bérleti hizlalás, mutatja az a körülmény, hogy nagyon szívesen vállalkoznak a kereskedők ilyen haszonbérleti marhahizlaloásra, mert a jövedelem: nyereség a vételnél, nyereség az eladással, csak a kereskedő zsebébe telíti, ami pedig mehetne a gazda zsebébe is.

Zsvánovits Béla.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdeklő kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői Izenetek“-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetései, lapreklamációs, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Kérdések a cukorrépaátadás körül. 313. kérdés. 1. Területemre utólagos megegyezés biztatásával a cukorgyár cukorrépaátadást engedtem lerakítani. Mit szoktak fizetni a gyárak rendszerint ily esetekben? Én három fillért kér-

McCormick tárcsásboronák

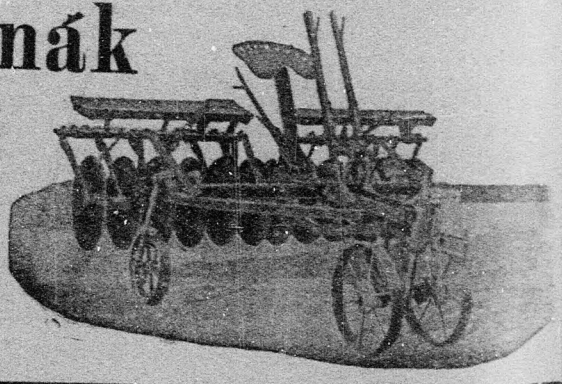
egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legerterjedtebbek. uszi szántásra a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA

BUDAPEST, V., VACZI-UT 28.

tem métermázsánként, ők a területet akarják bonifitálni, tekintet nélkül a szekerezéssel okozott szántóföldem letiprására.

2. Czutorrépa — a gazdák átka — átvételének ezerféle kellemeleiségei között az átvételi fogások egész tömege kísért. Átadta tiszttem a répát. A gyár ideküldött időközökben megbizottakat, akik sárosság titulusa alatt hozzájáruláson kívül 22%, 17% és 8%-ot állapítottak meg, ehhez jön még a szerződési 5%, tehát effektív levonás lenne 27, 22 és 13%. En ezt el nem fogadtam, jóllehet utóbb 8%-ot ajánlott az egész összegre, mert répám csakis egyes szekereknél volt földes. A gyár most azon fáradozik, hogy a községi előjáróság közbejöttével a már hetekkel ezelőtt leszállított répa földtartalmát akarja meghatározni. Miképp védekezem sikerrel?

3. A föld meghatározása a következőképpen történik: Vesznek egy ponyvára pl. 42 kg. répát. Lemázsálás után leiszuttják a földtől, lefejezik újból alaposan a répát, sőt a répa alsó részéből is eimárad több darab, majd visszateszik a mázsára. Megállapítják, hogy a tára 8-10 kg. volt, így 19% adódik ki. Lemázsálva a répacsonkításokat, az 2,5 kg. volt, tehát effektív maradt a földre 56 kg., vagyis nem 19%, hanem 13% volna a hányad, melyből a répaszerződés 5%-át levonva, volna elszámolási alapszámlánk 13 - 5 = 8%. A gyár 19%-on levagol, mi meg 8%-ot akarunk koncedálni, kinek van igazsága? Melyik a helyes eljárás?

4. Harom hétig a levegőn maradt répával letakart czukorrépa mennyit veszít eredeti súlyából? Azt mondják 12-15% ot. Ugyanigy, ha ez a répa még fagyot, illetve deret kap, azt mondják, ismét veszít súlyából 5-6% ot, akkor volna a répa veszteségi mérlege: gyári levonás 19 + 12 + 5 = 36%, ehhez szerződési levonás 5% = 41%, szépen fest a numerus.

Kérem ezekre a kérdésekre nézve gazdatársaim és a szakemberek sürgős utbaigazítását.

K. J.

Be nem érett czirok értékesítése. 314. kérdés. 1. A czirok nagy atlagban eretlen még most is, magja tejben van, a szakáll pedig erősen zöld még. Miként kezelendő a most már feltétlenül vágás alá kerülő czirokszakkál, főleg ott, ahol az csak légen szárítatik és mesterségesen kénezzéssel nem szárítható?

2. Milyen állást fognak foglalni a czirok-kereskedők, illetve seprőgyárak a be nem érett zöld czirokszakkál átvétele alkalmával? Használhatják-e azok azért az ilyen árut?

3. Miként kezelendő a czirokmag, hogy az beszáradjon, meg ne dohosodjék és hogy az darálva a marhaállományal feletethető legyen?

J. J.

Felelet a 314. sz. kérdésre. 1. Erre a kérdésre határozott értékű választ adni nem lehet.

2. Ez a kérdés nincsen tisztázva és tisztán ipari kérdés lévén, arra talán a budapesti Magyar Czirokipar Részvénytársaság, esetleg a Magyar Czirokkereskedelmi Betéti Társaság adhatna felvilágosítást (erre megkértük mindkét társaságot — Szerk.), mert csak ha tudjuk azt,

hogy vajjon az eretlen czirokszakkál iparilag használható-e és ha megfelelő arban átveszi a kereskedő, csak akkor aktuális az a kérdés, érdemes-e az eretlen czirokszakkál szárításával vesződni, ami nem valószínű. Még az érett czirokszakkál is törekenynyé és merevvé szokott válni, ha korai fagy éri, annál inkább a még be nem érett zöld czirok, amelyek magja még tejes. Még a rendszeren beérte czirokszakkál is nehéz természetesen, azaz légen megszáritani, mert ehhez sok vesződség és hely is kívántatik. Többet egyébként erre vonatkozóan egy gyakorlati cziroktermesztő, Busits József által megírt füzet nyújt: „Az olasz czirok termelése”, amely Budapesten 1907-ben a Magyar Czirokipar Részvénytársaság kiadásában jelent meg.

3. A nagyobb mennyiségű eretlen czirokmag megromlása csak azáltal akadályozható meg, ha szellőztethető padláson vékony rétegben elterítjük és gyakran átlapátoljuk. A szellőztetés és átlapátolás csak száraz hideg napokon történjen, mert ilyenkor a padláson melegebb s emiatt párával teltebb a levegő mint a külső, mely utóbbi most előbbinek helyét foglalván el, kissé felmelegszik és a magra szárítólag hat, míg ha langyos napon, vagyis akkor szellőztetünk és lapátolunk, ha a külső levegő melegebb, tehát párával teltebb, mint a padláson levő, akkor előbbi a padlásra jutva lehűl s a magra párárt rak le. Hasonló folyamat ez, mint az, ha nyáron egy folyadékkal, pl. borral telt üveget hozunk fel a hűvös pinczéből, harmat-reteg keletkezik rajta, mert a külső levegő melegebb, mint a pinczébéli, míg ha télen hozzuk fel az üveget, nemcsak száraz marad a külseje, sőt ha nedves volt, meg is szárad. Épp így viselkedik az eretlen czirokmag is, mely példánkban a folyadékkal telt üveget képviseli.

Cselkó István.

Tengeriszárral besavanyított takarmányrépa. 315. kérdés. 1. A normalszálat kevésbé érett és nagyobb víztartalommal bíró, Ásvány-féle szárítógéppel összetépett tengeriszárat és ugyan-ezen géppel összezúzott, kissé fagyos takarmányrépát savanyítottam be betonverembe, illetve zombolyasztam be földlelti kazaiba 1:2 keverési sulyarányban. Megőszeltem-e a valószágot, ha ennek a keveréknek 30% szárazanyagot, 0,44% igazi fehérjét és 11% keményítőértéket tulajdonítok? 2. Megfelelő adagolás-e, ha kimustrált járműökrök hizlalásánál 1000 kg. élőszulyra és naponta, a fenti keverékből 70 kg.-ot, közepes minőségű szénából 5 kg.-ot és tengeriszárból 6 kg.-ot adok? Amennyiben nem megfelelő, mivel lehetne ezt az adagolást kiegészíteni? Megjegyzem, hogy a jeizett szénamennyiségnél többet nem adagolhatok.

H. B.

Felelet a 315. sz. kérdésre. 1. Weiser István vizsgálatai szerint a széttepvő besavanyított tengeriszár szárazanyaga 35% körül váltakozik s akkor em. fehérjeje 0,4 s keményítőértéke 10,7%. A besavanyított takarmányrépa táptartalmáról kevésbé vagyunk tájékozva, de ha azokból az adatokból indulunk ki, melyeket Kellner a friss és a besavanyított karórépáról

közöl, feltételezhetjük, hogy a megterhelhető folytán levő eresztő besavanyított takarmányrépa szárazanyaga s keményítőértéke valamivel több, mint az átlagos összetételű friss répáé, mondjuk pl. hogy szárazanyaga 13%, em. fehérjeje 0,2% (Nils Hansson a friss répában 0,4-0,5%-ot állapított meg, de ennek jelentékeny része amiddá változik át) s keményítőértéke 6,8%. Miután a tengeriszár és a répa sulyaránya 1:2, a répa adatait kettővel kell szoroznunk s a tengeriszár adataival összeadva az így nyert összeget hárommal kell osztanunk. Így járva el a keverékben 20,3% szárazanyagot, 0,3% em. fehérjét és 8,1% keményítőértéket állapítunk meg. E számok azonban megbízhatlanok és pedig nemcsak a répara vonatkozó adatok bizonytalansága miatt, hanem azért is, mert a besavanyított tengeriszár szárazanyagtartalma meglehetősen nagy határ között változik. 2. Számunkra (zárjelben az ön számaira) támaszkodva és kiszáradt tengeriszárat (13% vízzel) alapul véve, az adagolás 22,8 (29,6) kg. szárazanyagot, 0,7 (0,8) kg. em. fehérjét és 11,3 (13,3) kg. keményítőértéket tartalmaz. Hogy kettőnk közül ki közelíti meg inkább a valót, az talán abból ítélhető meg, hogy a tervezett adagolás mennyire lakítja a hizókát jól, mert 29,6 kg. szárazanyag hasonlíthatlanul jobban tölti meg az emésztőcsatornát, mint 22,8 kg. Ha tehát azt észlelné, hogy a marha többet is tudna enni, akkor vagy a tengeriszárat kellene szaporítani, vagy még jobb volna, ha fehérjében gazdagabb abrakot, pl. hüvelyesmagot, olajpogácsát s. b. is etetne.

Cselkó István.

Kukoricaszár mint juhtakarmány. 316. kérdés. Nagymennyiségű igen jó kukoricaszárral rendelkezem. Miután szarvasmarhaállományom valószínűleg nem fogja elfogyasztani, amennyiben a rendkívüli idjárás nem engedte meg az összetépesést és bevermelesét, juhokkal szeretném egyrészt értékesíteni. Ez irányban még nincsenek tapasztalataim s szeretném tudni, lehet-e kukoricaszárat juhokkal etetni? Egészben tétesszem-e elébe vagy szecsakázza; előbbi formában helyesebbnek tartom? Lehetsé-e ezzel a széna egyrészt pótolni, miután ennek székében vagyunk? Lehet-e barányokat szénával, répával abrak nélkül jó kondícióban kitengetni?

B. I.

Felelet a 316. sz. kérdésre. A juh épp oly szívesen eszi a hibátlan kukoricaszárat, mint a marha, különösen ha szálasan tesszük a rácshoz vagy a földre, hogy csak a leveleket rájaja le s a keveset erő kórót visszahagyhassa. A szénát csak akkor helyettesítheti a kukoricaszár, ha azt a táplálóanyagbeli eltérést, mely a kettő között mutatkozik, valamely fehérjében gazdagabb abrakkal egyenlítjük ki. Ugyanis 1 kg. közepes réti széna ugy helyettesíthető, ha ugyanannyi tengeriszáron kívül még 0,2 kg. korpát, vagy 0,15 kg. hüvelyesmagot, konkolóyost vagy olajpogácsát is etetünk. A barányok tápszükséglete annál nagyobb, minél fiatalabbak a barányok. A háromnegyed éves kortól kezdve pl. a következő adagolás elegendő 100 kg. élőszulyra

Mc Cormick "tárcsásvetőgep

főelőnyei:

1. Könnyű vontatás, mert vetőtárcsái forognak,
2. a tárcsák közvetlenül vetés előtt talajporhanyitást végeznek,
3. minden mag porhanyított földbe hull,
4. a tárcsák segítségével a mag tetszés szerinti mélységbe helyezhető,
5. a vetőnyílás tágabb lévén, a mag szélesebb sorban szórva esik le és így jobb gyökérezést eredményez,
6. vetés utáni fogasolás elmarad, mert alkalmazott lánczok tökéletes takarást végeznek.

Körjén ajánlatot az

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA cégtől,

Budapest, V., Váci ut 98. szám.

6167

s naponta: 2 kg. takarmányrépa és 2-5 kg. igen jó természetes vagy mesterséges széna. Ha azonban a széna csak középminőségű, akkor még $\frac{1}{4}$ kg. abrakot is kellene etetni és pedig lehetőleg olyant, mely fehérjében gazdagabb. Eszerint tehát a széna jósága határoz afőlött, hogy a $\frac{1}{4}$ éves bányával etessünk-e abrakot vagy sem, de a $\frac{1}{4}$ évesen aluli jobb fajtájú bányával akkor sem nélkülözheti az abrakot, ha igen jó szénát kap.

Cselkó István.

IRODALOM.

Mezőgazdasági Kalauz. (Tenyész- és haszonállatok, vetőmagvak, gyümölcs. bor stb. közvetlen beszerzési forrásai.) Szerkesztik Buday Barna és Konkoly Thege Sándor dr. Budapest, 1912. „Patria” nyomda. 30 iv. Ára kemény vászonkötésben 16 korona.

A „Mezőgazdasági Kalauz” célja az, hogy czim- és adatjegyzéket adjon a nagyközönség kezébe, amely tájékoztatja az érdeklődőt, hogy mindazt a szükségleti cikket, amit a termelő gazda állít elő, hol, melyik gazdaságban, milyen mennyiségben, minőségben és milyen feltételek mellett szerezheti be. A könyv tehát a hazai gazdaságokat mint beszerzési forrásokat ismerteti.

A „Mezőgazdasági Kalauz” I. része beszerzési forrásokat sorol fel a tenyész- és haszonállatokra, állati és növényi termékekre, vetőmagokra, fákra, oltványokra, szőlővesszőkre, gyümölcsökre, konyhakerti terményekre és borra nézve s ezeknek minden nevezetesebb fajtáját és féleségét felkarolja. A II. rész ipari beszerzési forrásokat közöl. A könyv 4000 gazdaságról emlékezik meg és több mint 10,000 beszerzési alkalmat ismertet. Nem csupán czimét adja a termelő gazdaságoknak, de megjelöli a tenyésztés, illetve termelés mértékét, irányát, haszonczélját, az eladó fajtákat, illetve féleségeket, azok mennyiségét, árát, szóval lehetőleg mindazt, ami a vásárlót érdekelheti.

A „Mezőgazdasági Kalauz” kiadásával a szerkesztők a drágaság elleni küzdelemnek igyekeztek megteremteni egy fontos gyakorlati eszközét. A könyv kiadása ugyanis alkalmat adott a nagyközönségnek arra, hogy megismertesse, úgyszólván kirakatba helyezze termelőképességét, de egyszersmind lehetővé teszi a vásárlóközönségnek azt, hogy közvetítők mellőzésével megbízható forrásokból szerezhesse be szükségleteit s a céljának legjobban megfelelő forrásokat kiválaszthassa. A termelő tehát megtakaríthatja a hirdetés költségeit, a fogyasztó megtakaríthatja a közvetítés költségeit.

A közvetlen összeköttetésnek kínáló előnyét úgy a gazda, mint a gazda terményeit feldolgozó, illetve forgalombahozó ipar és kereskedelem igen jól kihasználhatja, azonban legnagyobb jelentőséget a gazdaságok szempontjából kell tulajdonítanunk a könyvnek. A gazda ugyanis nemcsak mint eladó, de egyúttal mint vásárló is jelentkezik más gazdaságokkal szemben. Mert egy és ugyanazon gazdaság összes szükségleteit, illetve nyersanyagszükségeit csak kivételesen állíthatja elő.

A tenyészetek fellírásai, a vetőmag változtatása céljából stb. a gazda úgyszólván állandóan más gazdaságra van utalva. Borban, gyümölcsben, csemetékben, szőlővesszőben stb. a gazdaságoknak egymásközötti forgalma igen nagy és mindennapi. Ennek a forgalomnak olcsóságát és könnyű lebonyolítását hézaggótlóan szolgálja a „Mezőgazdasági Kalauz”, mely a gazdát abba a kényelmes helyzetbe juttatja, hogy utánjárás nélkül a legszélesebb körű utbaigazítást nyeri vásárló szándékának kivételéhez.

Messze vezetne a könyv tartalmának részletes ismertetése, még a czimek felsorolása is nagy helyet foglalna el. Hogy a könyv a különböző fajtáknak és féleségeknek mily nagy számára terjeszkedik ki, erre nézve tájékoztatásul felsoroljuk, hogy a „Sortés” fejezet alatt mily fajták beszerzési forrásait ismerteti: szőke mangalicza (több mint 400 czim), fekete mangalicza, fecskéhasu mangalicza, nemesített mangalicza, báznai, szalontai, yorkshirei (több mint 100 czim), berkshirei, linkolnshirei, westfaliai, cornwall, tamworth, polandchina, lengyel. Vagy pl. a *tengeri* következő féleségeinek beszerzésére nézve nyújt utbaigazítást: a) *közönséges*: bánkúti, laposnyakú, bánáti, székely, fehér, gyöngy, florentini, páduai, cinquantino, pignoletto, putyi; b) *ufogu*: szalontai, prairie királynője, mastodon, Illinois champion, egyéb fehér és sárga lőfogu féleségek.

Hogy a könyv a vásárolni szándékozók számára részletes utbaigazítást nyújt, erre nézve tájékoztatásul ideiktatjuk a 200 nál több szimentáli szarvasmarha beszerzési forrás közül egynek a szövegét:

Özv. Döry Vilmosné gazdasága, Felsőleperd, u. p. Koccoladalmánd, Tolna m. — 125 tehén. (Számítalan kitüntetés, közöttük milléniumi díszoklevél, 2000 K. nagy díj, szegedi díszoklevél stb.) — Törzskönyvvel az Országos Törzskönyvben. — Eladásra kerül évenként átlag 30 db tenyésztika 1700 K. árban és 15 darab tenyészűsző 1000 K. árban; az eladás 1 1/2 éves korban történik, helybéli nyilvános árverésen és a budapesti orsz. tenyészállatvásáron.

Vagy pl. a vetőmagtermesztő gazdaságok ilyenformán vannak ismertetve:

Nyitrai püspökségi uradalom gazdasága Radosna, Nyitra m. — Gazdaság fekvése dombos. — Talaj könnyű agyag. — Klimatikus viszonyok: gyakori csapadék, inkább hűvös nyár, téli száraz hidegek. — Eladásra kerül évenként 600 q garliczi őszi buza (81—82 kg. hektoliter súly), 300 q petkusi rozs (74—76 kg. hl. súly), 400 q Hanna-árpa (68—70 kg. hl. súly), 300 q duppai zab (46—48 kg. hl. súly), mind I. utántermés, a jelenlévő sorrendjében szept. hó elején, a rendes piacon 10% -kal drágábban. (Az árpa az 1911. évi Orsz. Sárarpa- és Komlókiállításán I. díjazottal kitüntetve.)

A „Mezőgazdasági Kalauz” több mint 4000 nagyobb gazdaságot ismertet ilyen részletességgel, de ezenkívül eddig még sehol fel nem tárt adatokat hoz nyilvánosságra a népies termelésről is. Megyénként felsorolja és közelebbről ismerteti is az állatorvosi kar értesítései alapján azokat a közegeket, amelyekben a kisgazdák valamely állatfajtát nagyobb mennyiségben vagy jobb minőségben tenyésztenek. Ugyanízen eddig teljesen ismeretlen adatokat közöl a könyv az állatvásárokról is, mivel arra nézve nyújt utbaigazítást, hogy valamely állatfajtát,

mely vásáron lehet nagyobb mennyiségben és jobb minőségben beszerezni.

Ez a vázlatos ismertetés is kétségtelenné teszi, hogy a „Mezőgazdasági Kalauz” minden gazdának és minden mezőgazdasági nyersanyag beszerzésével vagy feldolgozásával foglalkozó iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen kézikönyve, amely lehetővé teszi a közvetlen összeköttetés előnyeinek kihasználását. Bizonyára hasznos szolgálatokat fog teljesíteni ez a könyv a „Köztelek” olvasóinak körében is, miután éppen az a nagyszámu tudakozódás, amely a közvetlen mezőgazdasági beszerzési forrásokat illetően a szerkesztőséghez napról-napra érkezett, indította a szerkesztőket a „Mezőgazdasági Kalauz” kiadására.

Az e rovat alatt ismertetett könyvek megrendelhetők a *Patria* r.-t. *gazd. szakkönyvkereskedésében* Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

KÜLFÖLDI SZEMLE.

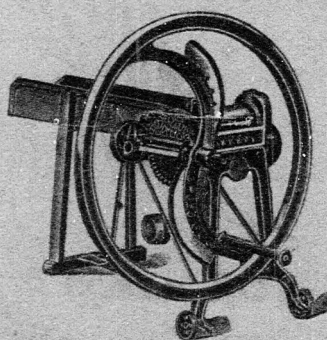
Rovatvezető: Palkert Alajos.

* A kínai gazdák szorgalmát és gyakorlati érzékét érdekesen írja le Un, az iowai gazdasági akadémia kínai növendéke egy amerikai szaklapban. Un, Kanton vidékéről való, mely tudvalevőleg Kína egyik legnépesebb városa és így környékén a gazdaság inkább konyhakertművelés. Daczára annak, hogy az ottani földeket már több évezred óta folyton művelik, azok termőképessége igen nagy. Ez csak állandó és bőséges trágyázás által érhető el, amiben a kínaiak nagy mesterek. Maguk készítik a műtrágyát, vagyis mindent felhasználnak trágyául, ami csak kezük ügyébe akad. Elsősorban az emberi és állati ürületeket, fahamut, döggöket, a selyemtermelés hulladékait, városi szemetet, stb. Ezeket vagy frissen alkalmazzák azonnal földjeikre, vagy pedig jól gondozott komposztgödörökben előkészítve. Minthogy a haszonállat tartása Kínában minimális, így istállótrágya alig kerül a kínai földekre. Mindazonáltal az előbb említett trágyafélék nagy nitrogéntartalmuk miatt folyton igen jó erőben tartják az ottani földeket.

Amerikai mezőgazdasági szövetkezetek. Többször említettük már e rovatban, hogy az Egyesült-Államokban a mezőgazdasági szövetkezetek az eddigi tulzott merkantilizmus felfogás miatt nem tudtak tért hódítani. Megemlítettük azt is, hogy *Herbert Myrick*, az American Agriculturist kiváló szerkesztője, felismerve azon nagy gazdasági és morális erőt, amely a jól vezetett, altruista szövetkezeti mozgalomban rejlik, lapjában vehemens támadásokat intézett a szövetkezetek keletkezését gátló *Aldrich bill* ellen. *Myrick* lapjában és máshol a nagy nyilvánosság előtt addig propagálta a szövetkezeti eszmét, addig mutatott rá az azok centrális jótékony befolyására Európában, míg az amerikai szenátus (főrendiház) magáévá tette ez eszmét. Ebből kifolyólag a külügyminisztérium megbizta az európai nagyköveteket, hogy részletes jelen-

TAKARMÁNYKIKÉSZÍTŐGÉPEK

közi- és erőhajtásra a legmodernebb szerkezettel és legököltebb kivitelben olcsó árak mellett!!

Ujdonság!

„NEW-WAY”

léghűtéses hordozható benzinmotorok, csővezeték és víztartány nélkül.
A motortechnika legszebb és legsikerültebb vívmánya.

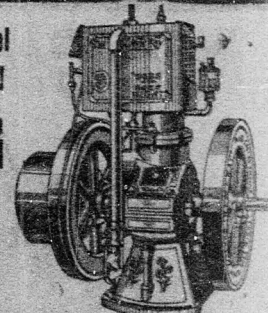
Kérjen ismertető leírást!

Bächer Rudolf-Melichár Ferencz

mezőgazdasági
— gépgyárak

Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

1913. évi január hó 1-től VI., Teréz-körút 26. szám alatt.

tésben számoljanak be az Európában e téren elért eredményekről, külön tanulmányi bizottság küldött e célból Európába és Taft, az Unió elnöke most decemberre hívta össze Washingtonba az összes államok kormányzóit, hogy e kérdésben eredményre jussanak. Eszerint tehát valószínű, hogy a közel jövőben az amerikai mezőgazdák is jól átgondolt, jól megszervezett, az egész Unió területén egységesen kidolgozott szövetségi törvényhez és rendszerhez jutnak, miáltal az Unió mostani, igen hiányos pénzügyi rendszere is teljesen és az Unió egész népességének javára átférfalódik.

Δ A német birodalmi gazdasági egyesület őszi közgyűlésén előterjesztett felévi jelentés szerint a D. L. G. taglétszáma 18,394-re növekedett, vagyis február óta 416 a szaporulat. Februártól december hó végéig az egyesület folyóiratának 34 számát, évkönyvének 3 kötetét, sorozatos kiadványainak 25 füzetét s a gazdákhoz öt füzetbe foglalt tárgyalási jegyzőkönyvét adta ki. A tagok számának emelkedésére való tekintettel az elnökség és elnöki tanács tagjainak számát az alapszabályok 44. §-ának módosításával felemelték és 12 alelnököt, továbbá 25 tanácsost választottak és az 1912—1913. évre az elnöki állást Wedel gróf elszász-lotharingiai helytartóval töltötték be. A jövő évi vándorgyűlést és vándorkiállítást 1913. június 5—10. napjain tartják meg Strassburgban és 1914-re Hannover városát jelölték ki a vándorkiállítás színhelyéül. Az évi jelentés részletesen beszámol az egyes szakosztályok és bizottságok szorgalmas munkásságáról, a végrehajtott talajbakteriológiai vizsgálatokról, műtrágyázási kísérletekről, valamint a műtrágya-, vetőmag-, abraktakarmány-, kőszén- és gépközvetítő osztályok, az építészeti és gazdasági szaktanácsadó iroda, a számviteli és üzemosztály, végül pedig a gyarmatügyi szakosztály tevékenységéről. Valamennyi szakosztály, bizottság és albizottság ama nyolcz hónap alatt, amelyről a jelentés beszámol, száznál jóval több ülést tartott és — ami legjellemzőbb a német gazdák érdeklődésére, tudásvágyára és összetartására — az ülések túlnyomó része élénk látogatottságnak örvendett s általában a tagok számának gyarapodásával párhuzamosan egyre élénkebbé válik az egyesületi élet, egyre többoldalúvá és egyre több tárgyat felölelővé fejlődik az első német gazdasági egyesület tevékenysége.

Δ A Németbirodalom 1911. évi börtermése a most kiadott hivatalos statisztikai kimutatás szerint 29 millió hektoliter volt (a bormust mennyiségét értve) 214 millió korona értékben, vagyis a tavalyi német börtermés mennyiség, minőség és ár tekintetében is jóval meghaladja az átlagot. Az idén a kedvezőtlen időjárás, éppen úgy, mint nálunk, hátrányosan befolyásolta a német börtermést is, amely mennyiség és minőség dolgában nem marad a tavalyi mögött, az árak ellenben emelkedő irányzatot mutatnak.

Δ Svájcban a mezőgazdasági üzemek száma — a szövetségi statisztikai hivatal kimutatása szerint — 259,659, amelyek összesen 796 ezer egyéni és pedig 464 ezer férfit és 332 ezer nőt

foglalkoztatnak. Az összes, mezőgazdasági, erdészeti, bányászati, ipari, kereskedelmi és forgalmi önálló üzemek száma 571,608 s ezekben együttvéve 1.851,202 személy talál foglalkozást.

Δ A nemzetközi gabonaárfoylamellenőrző bizottság Berlinben f. hó 30-án d. e. 10 óra-
kor rendes ülést tart, amelyen a beküldött tudósítások alapján az ideai gabonatermés mennyiségének és minőségének megbecsülésével, a gazdák, kereskedők és a fogyasztók kezén levő készletek megállapításával és a világpiaczi kilátások megvitatásával fognak foglalkozni. Az OMGE.-, mint a bizottság magyarországi tagját, ezuttal is Krisztinkovich Ede min. tanácsos, a földmívelésügyi miniszter berlini szaktudósítója fogja felkérésünkre képviselni, aki a magyar világtermébebecslés adatainak előterjesztésével bizonyára értékes anyagot fog az eszmecseréhez szolgáltatni.

Δ A nemzetközi tejpiaczirol. A svájci gazdasági szövetség nemzetközi tejárjegyző irodája most tette közzé a folyó év harmadik negyedéről szóló jelentését, amelyhez Svájcban kívül Magyarország, Ausztria, Franciaország, Olaszország, Németország, Svédország, Norvégország, Nemetalföld, Belgium, Dánia, Nagy-Britannia és az Északamerikai Egyesült Államok szolgáltatott adatokat. A jelentés szerint a nemzetközi tejpiaczon az árviszonyok általában szilárdak és a további áralakulás kilátásai is biztatók. A takarmánytermés mennyiségileg meghaladta a múltévét, de minőség dolgában, kivált a másod- és harmadik kaszálás eredménye jóval gyengébb a tavalyinál. A korai fagyok sokhelyütt lehetetlenné teszik a szabadban való legeltetést és már korán az istállóban való takarmányozásra kényszerítik a gazdákat, úgy hogy a felhalmozott takarmánykészletekkel takarékoskodni kell és az abraktakarmányszükséglet is előre láthatólag emelkedni fog. A tejárak nagy általában körülbelül azonosok a múlt év harmadik negyedében jegyzett árakkal, a kemény sajtok ára némi emelkedést mutat s ugyanez az irányzat észlelhető a puha sajtok árfejlődésében is. A vajtermelés mennyisége szembevetve emelkedést mutat, minek következtében a vajárak általában alacsonyabbak voltak, mint a folyó év második negyedében s a múlt év ugyanez időszakában, kivéve az amerikai piacot, ahol némi áremelkedés mutatkozott. A jövőre nézve a tejtermelés mennyiségének a téli időszakban beálló természetszerű csökkenésével párhuzamosan az árak megszilárdulása, sőt emelkedése várható.

Δ Innen-onnan. Bulgárország újabb nemcsak politikai és katonai, hanem gazdasági téren is hatalmas fejlődés jeleit mutatja. Így többek között aránylag rövid idő alatt számottevő mezőgazdasági ipart sikerült teremtenie, amelynek a mostani balkán háboru diadalmas befejeztével természetesen fokozott fejlődése várható. Az egyes, már meghonosodott mezőgazdasági iparágak között jelentős helyet foglalt el a cukoripar. Az első cukorgyárat Bulgáriában mintegy tízenöt évvel ezelőtt egy belga pénzcsoport alapította Szófiában. A kezdet nehéz volt, mert csak akkor honosodott meg a cukorrépa-művelés a, bolgár

gazdák között, akik azonban mihamar belátták a cukorrépa-termesztés nyújtotta előnyöket s ma már a szófiai cukorgyár évi termelése meghaladja a három millió frankot. A biztató példa nyomán az ország különféle répa-termesztő vidékein most négy új cukorgyár van alakulóban Gorna Orechovitzában, Ruszesukban, Philippopolisban és Burgaszban, amelyek együttvéve 15—20 millió kg. cukor termelésére fognak berendezkedni. Bulgária mai évi cukorfogyasztása mindössze 10 millió frank értékű, amiből mintegy 6 milliót Ausztria és Magyarország bevitele fedez. Bár a fogyasztás előreláthatólag erősen fel fog lendülni, mégis valószínű, hogy szerződéses vámterületünk e kivitele a belföldi termelés emelkedése arányában tetemesen visszafejlődik.

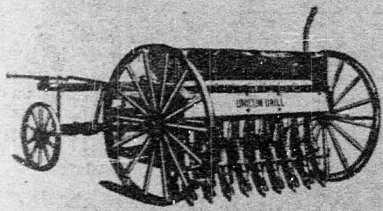
A tavaly élebelépett új japán vámtarifája régitől lényegileg abban tér el, hogy az egyes beviteli árucikkreket lehetőség szerint specifikálja. A nyersanyagok többnyire vámentesek. A félgyártmányok vámtételei 5—15, a készgyártmányoké 15—20, a fényüzési cikkeké pedig 25—50 százalék közt váltakozik. Érdekes, hogy egyes agrár-vámtelek is igen magasak, így például a külföldi rizst, gabonát és lisztet 25 százalékos vám terheli. Angolország len- és kenderfonálra, gyapot- és gyapjuszövetre, bádagra és acélra kedvezményes szerződési vámtételeket élvez, aminek ellenében a szerződés tartamára a japán selyem-, réz-, szalma-, lakkozott fa- és bambuszáraknak, valamint a repceszőlajnak vámentességét biztosított. Németországnak bőr-, vegyi ipari termék-, gyapot- és gyapjuszövet-, papir- és gépkivitele élvez szerződéses kedvezményt, míg a magyar és osztrák kettős monarchiával kötött s legutóbb aláírt egyezmény a legtöbb kedvezmény elvén alapuló, nem tarifális szerződés. Franciaország halkonzerv-, vaj-, olaj-, bor-, illatszerek-, szövet- és automobilkivitelének biztosított szerződéses kedvezményeket, általában azonban az új japán vámtarifája tételei — az engedmények dacára is — igen magasak, mivel nemcsak a belföldi termelés védelmét célozzák, hanem az orosz háboruban felszaporodott államadósságtörlesztése végett pénzügyi érdekeket is szolgálnak.

Kanada és az Amerikai Egyesült Államok a burgonyagumó-bevitelt egész Európából betiltották további intézkedésig a gyűrűsbetegség és levélfodrosodás behurcolásának meggátlása céljából.

Szerbia ideai szilvaterméséből mintegy 2000 vagon aszalt szilvát és 300 vagon szilvalekvárt bocsáthatna forgalomba, ha a háborus viszonyok egész kereskedelmét és kiviteli forgalmát meg nem akasztanák. Az aszalt szilva ára Belgrádban q-ként 38—45, a szilvalekváré 60—65 korona.

Bamberg város tanácsa a bajor sertésstenyészők és sertéshizlalók szövetségével sertésstenyészési szerződést kötött öt évre a városi köz-
élelmezés javítása és olcsóbbá tétele érdekében. E szerződés értelmében a szövetséget a kötelekbe tartozó gazdák hizlalóiból az első évben 2000, a második évben 2600, a harmadik évben

Melichar répa-vetőgépei

műtrágyaszóróval egyesítve az egyedüli verseny nélküli gépek. — Szakszerű szerkezete, jó anyaga és megbízható működése elismerten a legjobb.

Idejében gondoskodjon minden gazda ezen gépek beszerzéséről.

Abrás leíréssel és ajánlattal készséggel szolgál!

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz.

Magyarországi vezérképviselője: **Szücs Zsigmond**, Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

1913. évi január hó 1-től VI., Teréz-Körut 26. szám alatt.

3380. a negyedik évben 4394 s az ötödik évben 5712 drb 100—125 kg. súlyú sertést tartozik a városi sertésközvetítőhöz szállítani előre lekötött egységáron, amely az érsúly méter-mázsája után 60 koronában állapított meg. A város a szövetkezetnek a szükséges takarmányárpa közös beszerzésére 170 ezer korona kamatmentes kölcsönt engedélyezett a szerződés tartamára. A város a vágóhidon levágandó sertések husának kimérését egyes vállalkozó hentesekre bízta, akiknek a hús kilogrammonként 190—200 fillér maximális áron kell árusítaniok.

A bécsi cs. k. gazdasági egyesület műszaki tanácsadóirodát és gazdasági gépközvetítő központot létesített kebelében tagjai kényelmére. Az új osztály feladata: gépészeti és általában műszaki kérdésekben meghatározott, mérsékelt díjtarifa szerint szaktanácsokat adni a hozzáforduló tagoknak, terveket és költségvetéseket készíteni mezőgazdasági ipari üzemek berendezésére, gépeket és mezőgazdasági ipari berendezéseket felülvizsgálni, mindenféle a gazdasági üzemban szükséges gépeket és eszközöket a lehető legjobb minőségben és a legkedvezőbb áron közvetíteni tagjai részére s végül az egyesület gépprobáit és gépkiallításait rendezni.

Dánia 1910-ben mezőgazdasági célokra 68 millió, 1911-ben 72 millió korona állami támogatást engedélyezett az állami költségvetés keretében, aminek legnagyobb része az állattenyésztés fejlesztésére és az állati termékeket feldolgozó és értékesítő szövetkezetek segélyezésére szolgált, de évről-évre emelkedik a gazdasáktudás fejlesztésére szánt költségvetési tétel is.

Nagy-Britanniában 1910-ben 376 mezőgazdasági fogyasztási és értékesítő szövetkezet működött 42.700 taggal, továbbá 335 termelőszövetkezet (főleg tejszövetkezetek) 48.500 taggal, vagyis 459 ezer önálló gazda közül fogyasztási és értékesítő szövetkezetek tagja 93, termelőszövetkezetek tagja pedig 106 százalék volt mindössze.

Az 1913. évi párisi concours généralt megelőző helyiség hiányában még mindig két részletben kénytelenek rendezni, mivel az állandó mezőgazdasági kiállítási csarnok építkezése, akárcsak a mi állandó tenyészállatvásártalépünké, felette lassan halad előre. A hizóállatvásárt és terménykiállítást február 17-ikétől 24-ikéig bezárólag tartják meg s ez alkalommal a vásáron mindennemű hizóállatok, baromfi és házinylul vehetnek részt, a terménykiállításban pedig tejgazdasági és kertészeti termékek, bor, almabor, gyümölcs, pálinkafélék, csomagolási eszközök és gazdasági gépek lesznek láthatók. A tenyészállatvásárt és juhászkiállítását később pontosan megállapítandó időben, 1913. június hó folyamán tartják meg, a párisi hagyományos gazdahét azonban a concours agricole első felével fog egybeesni, tehát a szokottnál valamivel korábban, február hó derekán lesz.

A selyemhernyótenyésztéssel foglalkozó francia gazdák száma 1912-ben 99.360 volt, akik 62 millió kg. gubót termeltek 18 millió frank értékben. A selyemhernyótenyésztők száma évről-évre hanyatlást mutat s a gubók beváltási ára is csökkenőben van.

Néhány szó a cukorrépa-átadásról.

A már több oldalról felhangzott panaszok kétségtelenül igazolják, hogy a cukorgyárak ez évben az eddigi rendszertől eltérve — bizonyára egyértelmű előzetes megállapodással — sokkal szigorúbban járnak el a természetekkel szemben, mint eddig. Viszont nekünk természeteknek is be kell ismernünk, hogy az állandóan esős időjárás következtében a répat semmi esetre nem tisztíthattuk meg úgy, mint más száraz években, mikor várunk kellett az esőre, hogy répánkat egyáltalában kivessük a földből. Az itteni uradalom a sárvári cukorgyárnak természet 17 év óta, vagyis mióta a cukorrépatermesztést meghonosította. Nekünk a gyárral soha kelemetleneségünk nem volt. Az idej rendszerváltozás azonban bennünket sem hagyott érintetlenül, de sikerült a differenciákat kölcsönös megértéssel és méltányossággal ezuttal is kiegyenlitenünk.

Nekünk a kiszedés és elszállítás a képzelhető legideálisabb módon történik. A megtisztított répa a munkás kezéből kosárba és onnan azonnal mezői vasuti kocsiába kerül, mely pár óra múlva a mérlegháznál áll. Tisztában és gondosabban répat szállítani nem lehet és mégis a vasuti kocsinak egyszerű kidöntése és újra felmérése után az idén jelentékeny hiány mutatkozott. Ahol kupaczköböl villával rakják szekerre a répat, természetesen még nagyobb lesz a differencia. A döntés eredményeként mutatkozó hiányt és a próbateljesítés által elért súlyvesztésnek — mondjuk — 2%-on felüli mennyiségét véleményem szerint a gyár joggal levonhatja; de legnagyobb igazságtalanság a gyár részéről kivánni és legnagyobb oktalanság a természet részéről megadni a próbateljesítésnél a répa levakarásából, sőt lehémozásából eredő összes súlyvesztést. Ha a gyárak eddig is így kívánták volna a répat átvenni, azt hiszem, már régen fű nőne hozzájáró utjainkat. Sőt még ha eddig így kívánták volna, akkor is előzékenyebb eljárást kellene tanúsítaniok a mai rettenetes és már alig elviselhető munkásviszonyok közöt természetekkel szemben. Véleményem szerint a szerződésben kikötött 5% tulsúly nemcsak a répa beszáradási és gyártási veszteségének pótlására szolgál, de egyben kárpótolja a gyárat azon 1/3—2% földtartalomért is, mely az eddigi évtizedes mezőgazdasági szokás alapján és a gyakorlati kivihetőség szempontjából is a répatól észszerűen el nem választható.

Ámde ezek mind csak vélemények, melyek a vitát elhuzhatják, de meg nem oldják. Nekünk pedig megoldást kell találnunk. A bírói eljárás nézetem szerint is keresztülvihetetlen. Drága és czéltalan. E öször — úgy tudom — azért, mert a szerződésekben a budapesti tőzsdebiróság illetékessége van kikötve; másodsor, de főleg azért, mert a répa állapota ugyszólván naponta változik. Az átadás rendje tudvalevőleg az, hogy a kiszedett répat azonnal átadjuk, a gyári megbízott pedig azonnal továbbszállítja. És miután ez így megy heteken keresztül, itt a bíróságnak hasznát alig vehetnők.

Különben, hogy az 5% tulsúly még mindig nyílt kérdés, az csakis a magyar gazdaközönség régen ismert nemtörődömségének és széttagolt-

ságának a következménye. Hogy tovább ne menjek, itt van egy másik fontos ipari terményünk, a burgonya. Ez részben kereskedelmi cikkek is képezvén, a gazdánál százszor élelmesebb és összetartóbb kereskedelem, hogy a cukorrépa-hoz hasonló kelemetleneségek elkerülhetők legyenek, tözedeje által szabályoztatta, hogy a gyártási célokra eladott burgonyának 4% földet szabad tartalmaznia. Nekünk is a gyárakkal való szerződések kötésénél egy bizonyos minimumot a földtartalomra nézve ki kell kötnünk, hogy egyszer és mindenkorra véget vessünk a mai bizonytalanságnak és kelemetleneségeknek, melyeknek a gyárak maguk is épp oly kevéssé örvendenek, mint a termelők.

Egyesek ama csatakiáltása, hogy 1—2 évig ne természetünk répat, csak ábránd. Nem ezer répatermesztő, de még tíz sincs egy véleményen. Hiszen láttuk néhány év előtt a tisztelt szerkesztőség által is felemlített alakuló közgyűlést a magyar répatermesztőknek a Köztelek nagytermében, melyet az OMGE hívott össze. Volt ott sok szép beszéd, sőt még nagy ebéd is, de tettünk-e valamit? Teli álmát aluszszas szépen a jobb sorsra érdemes szövetség négyöt év óta. Meg sem született és maris meghalt a Magyar Répatermesztők Egyesülete.

De mondok én még egyebet is. 1906. december havában, az agrárszocializmus fojtogató nyara után, telve sérelmekkel vonultunk ugyancsak a Köztelek nagytermébe, hajban menekülő helyünkre. Az OMGE vezetősége önmagát multa felül. Az okos és lelkesítő előadások egész sorozatát állította a mezőgazdaság érdekében sorompóba. És mit kellett tapasztalunk? A magyar gazdaközönség ezen — az akkori viszonyok közötti — élethálharczabán délelőtt úgy 11 óraig csak állta a sarat valahogy az agrártábor, de azután oszladozni kezdett és délfelé már csak tizen-huszan seregnyekztünk a nagytermében; akkor is olyanok, akiknek buzáját a magaméval együtt nem igen kellett jégveréstől féltetni.

A köz és egymás iránti közönyünk, az önzésünk és káros széttagoltságunk átka nehezedik egyesületi életünkre, holott az intelligens gazdasádsadalomnak egy emberként kellene sikra szállnia érdekeinek hathatós megvédésére. De tegyük fel, hogy egy véleményen volnának a répatermesztők, akkor sem a harcra, hanem a gyárakkal egyetértően, kölcsönösen, becsületesen megalapozott és fenntartott békére van szükségünk. Mert amíg egyrészt bizonyos, hogy a gyáraknak — ha vannak is birtokaik és bérlétek — elegendő répájuk nincsen és így a természetek nélkül fenn nem állhatnak, másrészt aki már berendezkedett a nagybani répatermesztésre, egész bizonyosan fog természetni a jövőben is, de természetesen igrékeznie kell a horribilis munkabérékért magának a szerződésben kárpótlást keresnie.

Ajánlanám, hogy kérjük fel bizalomteljesen az OMGE nagyérdemű vezetőségét: felejtse el a mult sikertelenségeit és a tél folyamán tömörítse újból az ország répatermesztőit gyűlésre. Reméljük az idej megpróbáltatások után mindenki komolyabban fogja venni dolgát és a siker biztosítása érdekében bátor vagyok már most következő indítványt tenni: 1. A gyűlésre mindenki írásban jelentkezze. 2. A gyűlés helyszínén belépési nyilatkozat irandó alá és a

A gyakorlat emberei gyakorlati kísérletek

alaján bizonyítják, hogy a kőbányai

száritott hizósertéstrágyával minden gazdasági növényről fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetőket árajánlatot, melyeket készséggel küld a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRITÓGYÁR
Bosnyai, Schistrumpf és Yarsa cég Budapest, IX., Öli-út 21. szám.

szives figyelmébe: Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve!

A mult évben rendelt száritott disznótrágyából magyar holdanként (1200 m²) 5 mm-t szárittam el és az eredménnyel igen meg voltam elégedve, a mennyiben a keresztek száma a nem trágyázott földhöz viszonyítva 25 százalékkal volt több. Dr. Berkovics Jakab, Kiskőrös.

Fészektrágyázás alá használtuk a száritott sertéstrágyát s vele teljesen meg voltunk elégedve, úgy, hogy továbbra is száritott sertéstrágyát fogunk használni. A mult évi trágyázott kapás után buzát vetettünk, ezen is szemmel látható volt a hatás, amennyiben a fészkek helyei erősen kilátszóttak. Grasselli Miklós földműves isk. igazgató, Kecskemét.

később m
fizetendő.
végrehajt
dolgozásá
szintén a
kerületi t
irányított
(Balaton

Mal szám

Az OMGE.
Egyről-más
Néhány szó
A nedvesség
ország
A tengeri ut

Mesterséges

Ai öszvér g

Teljes kecsk

A csibék foit

A marbahizl

Levélzetré
Irodalom
Külföldi szem
Vegyesek

A pénzügyre

Gazd
gatója.
— Fel
dákhoz
nyészi
sok a
Allatdij
marhad
gazdák

Kereskedelem

Szerkesztői

A pénzügyre

selyosan sin

hez az utób

és akkor is

bankunk fo

mult tél óta

állandósult

piacon a ker

A hitelt ker

igérete ellen

nyek ajtai, s

rástűtött vo

mire a kise

bilencz-liz p

pénz is. Mint

bujkálna: a s

ság a pénz. E

rejlük, hogy

mint az egyes

ségü készpén

ben, minden

ami persze s

VE

később megállapítandó tagsági díj 3 évre le-
fizetendő. 3. A gyűlés a maga kebeléből egy
végrehajtó-bizottságot delegál a részletek ki-
dolgozására. 4. Ugyanakkor megalkotandók
szintén 3 évi belépési kötelezettséggel a vidéki
kerületi társaságok is, melyek a központból
irányítottatnak.

(Balatonszentgyörgy.)

Darvas Aladár
józsaágfelügyelő.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	3117
Egyről-másról	3117
Néhány szó a cukorrépaátdásról	3128
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
A nedvesség elleni védekezési eljárások Német- országban	3119
A tengeri utóérese	3119
Gazdasági építészet.	
Mesterséges száritás	3120
Lótenyésztés.	
Az öszvér gyakorlati alkalmazása	3121
Juhászat és gyapjuisme.	
Teljes kecskabakok	3122
Allategészségügy.	
A csibék fehér hasmenése	3123
Gazdasági fizetman.	
A marhabizalás mérlege	3124
Leveléskezély	3124
Irodalom	3126
Külföldi szemle	3126
Vegyesek	3129
A pénzpiacról. — Kiténtetés. — Kinevezés.	
Gazdák Biztosító Szövetkezetének igaz- gatója. — A háború és az állatjárványok. — Felhívás a Magyaróvárt végzett gaz- dákhoz. — Gazdasági gyűlés. — Ten- nyészbikaárverés Garaboson. — Előadá- sok a fogyasztási szövetkezetekről. — Allatdíjazások Csik megyében. — Szarvas- marhadíjazás Arad megyében. — Új gazdakör Bácskossuthfalván	3131
Kereskedelem, tőzsde	3132
Szerkesztői Híradók	3134

A pénzpiacról. Egész gazdasági szervezetünk
súlyosan szynli a hatszázalékos bankrátát, amely-
hez az utóbbi évtizedekben mindössze kétszer
és akkor is csak átmenetileg volt kénytelen jegy-
bankunk folyamodni, míg most a kamatláb már
mult től óta öt, majd hatodfél százalék s ezt az
állandósult pénzdrágaságot valamennyi európai
piacon a legnyomasztóbb pénzhiány kíséri.
A hitelt keresők előtt csak oly magas kamat
ígérete ellenében nyílnak meg a pánczélszekeré-
nyek ajtai, amelyre a régi jó időkben bátran
rászűrtük volna az uzsora bélyegét, mert hiszen
mire a kisebb kölcsönvevőhöz ér, legalább
kilep-tíz perzentessé válik a hatszázalékos
pénz is. Mintha csak a háború veszedelme elől
bujkálna: a szokottnál is ritkább jószág manap-
ság a pénz. Ennek egyik s tán legfőbb oka abban
rejlik, hogy pénzintézetek és magánosok, vala-
mint az egyes állampénztárak is nagyobb mennyi-
ségű készpénzt szoktak ilyen bizonytalan idő-
ben, minden eshetőségre készen felhalmozni,
ami persze sok fizetési eszközt, kivált aranyat

von el a forgalomtól. A pénzdrágasággal együtt
jár a hitelügyek megszorítása és a vállalat-
kezési kedv mecsappanása, aminek persze a
piacon afele vhar előtti nyomasztó szélcsend
a következménye. Az értékpapírpiacon is csak
némi spekulációs forgalom van, amely a Balkán-
ról érkező hírek természete szerint hol élénkebb,
hol lanyhább; de az állami járadékokra, a leg-
biztosabb záloglevelekre alig akad vevő a példát-
lanul alacsony árfolyamok dacára. A gazdál-
kodás ezernyi baja a géptüzemre való minél
teljesebb áttérést sürgetné jóformán egyetlen
mentőeszköz gyanánt, de beruházási hitelhez is
ritka gazda jut am elfogadható áron. Csak az
a különös, hogy míg a kölcsönpénz kamatját
a bankráta nyomán a legkisebb pénzintézet is
lelkendezve siet felemelni, addig a takarékbeté-
tek után fizetett kamatot változtatlanul igyekszik
tartani, amíg csak lehet s így a betéti kamrat
egyáltalában nincs többé aránban a pénz
forgalmi értékével. Akinek takarékbetéte van
valamelyik pénzintézetnél, bizony jogosan cselek-
szik, ha magasabb kamatozást követel vagy
— ami még helyesebb — mezőgazdasági szövet-
kezeti intézményre bizza megtakarított tőkéjét,
amely így nemcsak méltányosabb kamatozásban
részesül, hanem egyúttal közérdekű szolgálatot
is tesz a szövetkezeti eszme erősítésével és
gyakorlati támogatásával.

Kiténtetés. A király a személye körüli minisz-
terium ideiglenes vezetésével megbízott minisz-
terelnök előterjesztésére *Haltany-Deutsch* Sár-
dor báró főrendiházi tagnak a közigazdaság és
közjótékonyosság terén szerzett érdemei elismeré-
sül a Ferencz-József-rend nagykeresztjét adom-
ányozta.

Kinevezés. A földmivelségi miniszter a szö-
lészeti és borászati ügykörben alkalmazott szak-
tisztviselők létszámában *Gyöffy Samu* báró
szölészeti és borászati felügyelőt a X. fizetési
osztályból a IX. fizetési osztályba, *Hettyey Ist-
ván* szölészeti és borászati felügyelőt a XI. fizet-
ési osztályból a X. fizetési osztályba és *Scp-
pessy József* fizetéstelen szölészeti és borászati
segédfelügyelőt a XI. fizetési osztályba, *Vall*
Sándor uradalmi segédtisztet szölészeti és borá-
szati gyakornokká nevezte ki.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének igazga-
tója, *Nérei Ödön*, aki az intézet alapítása óta az
elemi osztályokat vezette, egészségi állapotára
való tekintettel visszavonult az intézet éléről és
az igazgatóság *Láng József* igazgatót bízta meg
az ügyvezetéssel, aki már huzamosabb idő óta
vezette az intézet életosztályát.

A háború és az állatjárványok. A Balkán-
államok primitív állategészségügye tudvalevőleg
még békes viszonyok idején sem felel meg a
követelményeknek, annál kevésbbé a jelen
háborús körülmények között, amelynek követ-
kezményeként nagymértékben van okunk attól
felni, hogy a keleti marhavész, mely különben
is állandóan lappang Törökország állatállománya
között, rövid idő alatt hozzánk fog behurcol-
tatni. Ezért rendkívül fontos, hogy részünkről,
akik ez államok közvetlen szomszédai vagyunk,
a ragály behurcolásának megakadályozását
célzó intézkedések még idejében megtörténjen-
nek. Minden hadjáratnak elmaradhatatlan követ-
kezménye az állatjárványok kitörése és sokszor

megtörtént, hogy nemcsak annak az ország-
résznek állatállományát tette tönkre, ahol az
élelmezési csapatok megfordultak, hanem átter-
jedt a szomszédos országokra is. A keleti marha-
vész Németországban a 18-ik század folyamán
viselt háborúk alatt körülbelül 30,000 darab
szarvasmarhát pusztított el. Napoleon hadjára-
tainak tartama alatt és azok után a marhavész
egész Európában nagymértékben lépett fel. Az
1827/28-iki orosz-török háború következtében
hazánkban is erős járvány lépett fel, egészen
1842-ig tartott és már az első két esztendő
alatt 30,000 darab szarvasmarha hullott el.
1848-ban Ausztriában okozott nagy károkat a
marhavész; 1849-ben pedig az orosz hadsereg
hurcolta be a járványt Erdélybe. Hazánkban
1848-tól 1865-ig körülbelül 54,000 darab, Gali-
cziában és Bukovinában 54,000 darab, Morva-
országban 12,000 darab, Alsóausztriában 4500
darab szarvasmarha hullott el marhavész követ-
keztében. Az 1870/71-iki porosz-francia háború
következtében a marhavész Németországba,
Franciaországba és Svájcba lett behurcolva;
Elszász-Lotharingiában 13,000 szarvasmarha
és 4000 juh, Németország egyéb részeiben
8000 darab szarvasmarha, Franciaország 43
departementjében 56,000 darab, 15 millió
frank értékű szarvasmarha hullott el. 1865-ben
a marhavészt Finnországból Angliába hurcol-
ták, ahol 500,000 darab, kb. 10,000,000 frank
értékű szarvasmarha pusztult el. A boszniai
okkupáció alkalmával 1878-ban a marhavész
erős mértékben lépett fel és pusztított Dalmá-
cziában és onnan hurcoltatóit be hazánkba,
különösen a horvát és szlavin vidékekre, azon-
kívül Stájerországba és Krajnába. — Az osztrák
földmivelségi kormány újabbban Olaszország-
ból a bécsi marhavásárra engedélyezte az élő-
állat felhajítását. Olaszországban azonban Szerbiá-
ból is szállítanak vágómarhát. Hogy mennyire
alapos attól való félelmünk, hogy a száj- és
körömfájást, illetőleg a marhavészt behurcolják
hozzánk, közöljük a *Budapesti Marha- és Sertés-
kereskedelmi Közlöny* f. hó 21-iki számának a
bécsi szarvasmarhavásárra vonatkozó jelentését:
„A mai bécsi vásáron az olasz származású
jószág közt szájfájást állapítottak meg, ezért
forgalmi korlátozás alá helyeztetek s csakis a
St. Marx, Weidling és Hernalsi vágóhidakon
vágathatók le e héten pénteken délután 5 óráig.
Minden egyéb nem olasz származású vásári
jószág vágási határideje pedig e hét szombatjáig
lett megállapítva.” Nagy anyagi áldozatok árán
elértük azt, hogy az utóbbi évtizedek alatt ná-
lunk marhavész nem volt. Hogy e nagy költ-
séggel egybekötött intézkedés hiábavaló ne
legyen, nemcsak az élőállatok, illetve állati ter-
mékek behozatalánál szükséges a legszigorubb
ellenőrzés, hanem terjedjen az ki minden szál-
lítottanyra, mely fertőzött vidékről származik.
Szigoru intézkedéseket kell életbeléptetni a
Balkán-államokból való állatcsempészet meg-
akadályozására is.

Felhívás a Magyaróvárt végzett gazdakhoz.
Lapunk egyik olvasója a következő felhívás
közvetítésére kért fel bennünket: „Sehol annyi
egészséges humor és jóízű tréfa nem nyilatko-
zott meg hazánk iskolavárosában, mint Magyar-
óvárott. Sok van közte olyan, mely még fele-

VESZEK jóval a napi áron felül
lóhere-és luczernamagot.
„ Szives ajánlatokat minták kíséretében kér „
MAUTHNER ÖDÖN
cs. és kir. udvari magkereskedése
Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 33.

száritott
danként
m el és
tam elé-
k száma
nyitva
b. Dr.
áltuk a
eljesen
y, hogy
trágyát
évi tré-
tettünk,
a batás,
erősen
földmi-

désbe nem ment és ma is él a régi óvári gazdászok emlékében. Én mint egy öreg óvári gazdász össze akarom gyűjteni s könyv alakjában akarom kiadni a nevezetesebb gazdász „stíliket”, hogy végre feledésbe ne menjenek és a gondterhelt percekben eszünkbe juttassák néha azt az időt, amikor gondtalan ifjuságunkban időnk és kedvünk volt ilyen mulatságos gazdasztréfákat kieszelni. Kérem tehát azokat a t. gazdászsaimat, akik 1885. óta Magyaróvárt végeztek, küldjék be „Óvári” jellegre Zólyombrezó poste restante levéllileg visszaemlékezéseiket, a tréfák és esetek hőseinek kezdőbetűit is közzétéve a magát megnevezni nem akaró szerzőnek. Beküldési határidő december hó 15. A könyv karikatúrákkal bőven illusztrálva 1913. tavaszán fog megjelenni. Címe valószínűleg ez lesz: „A régi magyar-óvári gazdászélet”. (Egy ós gazdász naplójából).*

Gazdatisztek gyűlése. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete e héten tartotta rendes igazgató-választmányi ülését, amelyen Gressler Vilmos elnökölt. Jeszenszky Pál igazgató részletesen ismertette az egyesület pénzügyi helyzetét, melyet az igazgató-választmány jóváhagyólag tudomásul vett. Elhatározták ezután, hogy Bujanovics Sándor tiszteleti elnök arcképeinek ünnepélyes leleplezését december hó 21-én tartandó rendkívüli közgyűlés keretében tartják meg. Az arcképleleplezési ünnepi beszédet Deiningger Imre udvari tanácsos, igazgató-választmányi tag fogja tartani. Ezután a választmány a segélykérő kérvényeket intézte el s összesen 700 K.-t szavazott meg segélyként gazdatiszti özvegyek és árvák részére. A Fintor-féle alapítvány kamatát özvegy Katona Péter Pálnénak ítélték oda. Jóváhagyólag tudomásul vették az egyesület ügyvezetésének felülbírálatára kiküldött bizottság elismerő jelentését. Foglalkozott végül a választmány a gazdaszti birtokbérletekre vonatkozó ügyekkel s az állásközvetítés terén tervezett reformokkal. Végül Széchenyi Emil gróf, Nick Ede, Fehér Zoltán, Grassl Hugó és Gressler Vilmos választmányi tagokat az egyesület képviselőjében küldték a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésére. A választmányi ülést követőleg a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézetének igazgatósága tartott ülést, amelyen tudomásul vették az igazgatói jelentést.

Tenyészbikaárverés Garaboson. A Torontál-megyei Gazdasági Egyesület, karöltve a megyei gazdasági felügyelőséggel és a garabosi gazdakörrel, a garabosi kisbirtokosok számára éveken át Svájcából (Fribourg vidékéről) importált tenyésztehenek és tenyészbikák ivadékaiból kiválogatott 21 drb törzskönyvezett szimmentáli tenyészbikára november hó 28-án délelőtt 9 órai kezdettel Garaboson a tájfajtaistállóban árverést tart. Az árverésre kerülő bikák tuberkulinoltásra nem reagáltak s azok már az árverés előtti napon kiállítva lesznek a garabosi tájfajtaistállóban. Látogatók számára megkeresés esetén lakásról gondoskodik a gazdakör elnöksége Garaboson (posta, távirat, telefon és vasúti állomás). Az árverésre kerülő bikák be vannak jegyezve a Torontál-megyei Gazdasági Egyesület által Garaboson létesített törzskönyvbe. A bikákra vonatkozó törzskönyvi kivonatokat készséggel meg-

küldik. Az árverés napján, de az árverés keretén kívül Svájcából importált apaállatok és törzskönyvezett bonyhádi-szimmentáli keresztesű tehenek után származott $\frac{3}{4}$ vér szimmentáli garabosi tájfajta bikákat is lehet vásárolni.

Előadások a fogyasztási szövetkezetekről. Mindazok a községek, amelyek ismerni akarják a fogyasztási szövetkezetek gazdasági jelentőségét és tudni akarják, hogy minő előnyök remélhetők a falusi fogyasztók szervezkedéséből, kérjenek előadót a „Hangya”-tól, a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezetének igazgatóságától (Budapest, IX., Közraktár-u. 34). A Hangya minden községbe küld előadót, ahonnan megkeresést kap. Az előadások teljesen díjmentesek és a meghívóknak és községeknek semmiféle költséget nem okoznak.

Állatdíjazások Csik megyében. A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi minisztérium által engedélyezett díjakkal I. évi november 3-án Kászonlúzen, 4-én Tusnádon, 5-én Mindszenten, 6-án Csikszentmiklóson és 7-én Dánfalván állatdíjazásokat tartott, melyeken 244 kiállító 62 drb egyéves üszöt, 76 drb két-éves üszöt, 140 drb borjas tehenet, 399 drb sertést és 44 drb kóst hajtott fel díjazásra. A díjazásra felhajtott állatok minősége a múltévénél gyengébb volt, mert a nyáron át nagyobbára legelőn tartott állatok a szakadatlanul tartó esőzések miatt sokat szenvedtek. Az állatok tisztántartására fordított gond hiánya ez alkalommal oly szembetűnő volt, hogy a bíráló-bizottságoknak csak ettől eltekintve volt módjában az állatokat bírálni. A sertéstenyésztés gyors léptekkel haladó fejlődését örömmel állapították meg. A tenyészkosok díjazását ez alkalommal vették először programba, miért a felhajtás számra nézve nem volt nagy, de az előállítottak közt igen szép példányokat lehetett látni.

Szarvasmarhadíjazás Arad megyében. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi minisztérium támogatásával és az aradi m. kir. gazdasági felügyelőség közreműködésével I. hó 17-én Magyarpécska községben szarvasmarhadíjazást rendezett, mely alkalommal a kistenyésztők között összesen 700 K.-t osztottak ki pénzdíjakban.

Új gazdakör Bácskossuthfalván. F. hó 17-én Pálich Antal községi jegyző buzgólkodása folytán megalakult a Bácsodrogyvármegyei Gazdasági Egyesület fiókját képező községi gazdakör. Felvételre jelentkezett 99 tag. Megválasztották elnöknek Pálich Antal jegyzőt, alelnöknek ifjabb Faragó József földbirtokost, jegyzőnek Bajsai kántortanítót, gazdának Kertész Sándort.

Jó könyvek.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a „Pátria” irodalmi és nyomdai részvénytársasággal könyvkiadó vállalatot tart fenn, melynek az a célja, hogy a gazdaközönséget jó és olcsó könyvekkel lássa el.

A kiadott könyveket gyakorlati gazdák számára írják olyan kiváló szerzők, akik együtt haladnak az élettel és a tudományjal. Különös tekintettel van a vállalat arra is, hogy ne terhelje meg az olvasókat elméletekkel, miért is a szerzők csak azt adják elő, ami az élet tapasztalatain átszűrődött és helyesnek bizonyult. A gyakorlati iránynak és a takarékoság szempontjának betartása teszi lehetővé, hogy a könyvkiadó vállalat feltétlen megbízhatóságuk mellett

könnyen érhető és olcsó könyveket bocsáthat az olvasó közönség rendelkezésére.

Az OMGE. könyvkiadóvállalatában a következő művek jelentek meg:

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” I—III. évfolyamának 12 füzeté 5 K., a IV. évfolyam előfizetési ára 5 korona. — Groffits G.: *Gazdasági építészlet.* Füzve 10 K., vászonba kötve 12 korona. Campbell H. W.: *Okoskerü talajművelés.* Magyarra átdolgozta: K. Ruffy Pál. Füzve 3 K 50 f., vászonkötésben 4 K 50 f. Praznovszky Á.: *Dohánytermelés és kezelése.* II. kiad. Füzve 2 K, vászonkötésben 3 K. Károly Rezső: *Mezőgazdasági üzemi viszonyok és eredmények.* Füzve 9 K., vászonkötésben 10 K. Rodiczky Jenő dr.: *Die Bienenzucht in der Nusschale.* II. kiadás 1 K 20 f. Cselkó István: *Szarvasmarhatenyésztés.* Füzve 7 K., vászonkötésben 8 K. Grabner Emil: *A gazdasági növények nemesítése.* Füzve 5 K., vászonkötésben 6 K. Szilárd Gyula: *Szőlőművelés és borgazdaság.* Vászonkötésben 10 K. Vantsó Gyula dr.: *A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony* 3 K. *Az új végrehajtási törvény.* Kérdés és feleletekben 50 f. Kovács Imre: *A gyapjú minősítése* 3 K 50 f. Cselkó István: *Takarmányozás.* Kellner új elmélete alapján. Vászonkötésben 10 K. Sierbán János és Koerfer István dr.: *Tejgazdaság.* Kézíró könyv gyakorló gazdák és tejszövetkezetek részére. Füzve 4 K., vászonkötésben 5 K. *Népszerű kiadás* (Magyar és német nyelven.) Egyenként 2 K. Kovács Béla és Monostory Károly: *A ló és tenyésztése* 12 K., vászonkötésben 15 K. Rodiczky Jenő dr.: *A magyar juhtenyésztés múlt és jelen irányairól.* Vászonkötésben 3 K. *A kecske tenyésztése és hasznosítása* 1 K 50 f. Molnár István: *A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés.* Vászonkötésben 5 K. Kardos Árpád: *Házi és udvarkertek berendezése.* Vászonkötésben 3 K. Suschka Richárd: *Egyszerű gazdasági számvitel.* Vászonkötésben 6 K. Cserháti Sándor: *Talajismeret.* Füzve 4 K., vászonkötésben 5 K. Péter Béla: *A vadon termő növények.* Füzve 5 K. — Vászonkötésben 6 K. Tormay Béla: *Általános állattenyésztés.* Vászonkötésben 7 K. Hreblay Emil: *A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése* 1 K 50 f. Wiener Moskó: *Az utlaki uradalom üzleti berendezése* 1 K.

Hogy a megrendelést kényelmesebbé tegyük, alább mellékelünk egy megrendelési lapot, amely kivágyva és borítékba téve, a „Pátria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott ezennel megrendelem az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent következő műveket, melyeknek árát egyidejűleg posta-utalványon küldöm.

Kérem postafordultával alantl címre a következő könyveket küldeni:

A könyv neve: _____ ára _____ K.

_____ " _____ " _____ K.

_____ " _____ " _____ K.

_____ " _____ " _____ K.

Olvasható aláírás: _____

Lakóhely: _____

Utolsó posta: _____

ANYALAI GAZDASÁG

ANYALA.

Vasul, posta: ÉRSEKÚJVÁR.

Tekintetes

Anyala, 1912 október 8.

Oberurseli motorgyár részvénytársaságnak

Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72.

Az Önök által 1911. év augusztus havában nekünk szállított 18 lécerejű benzinmozdony 1911. év szeptember eleje óta naponként van üzemben, anélkül, hogy akár csak egy napon is munkaképtelen lett volna.

A mozdonyral 6^{0/00} emelkedésnél 9 km. sebesség mellett 44 tonna terhet szállítottunk. A benzin fogyasztás igen csekély. Altalában a mozdonyral igen megvagyunk elégedve.

Tisztelettel:

Anyalai gazdaság
Farkas Ferencz.

1912/95. szám

1912/100. szám
H. meurekészi 11/20

Csapadékeloszlás és hőmérséklet.
(1912. november hó.)

Table with columns: Vidék, Normalis havi csapadékoszeg, Tényleges csapadékoszeg, Csapadékos napok száma, Normalis havi hőmérséklet, Tényleges havi hőmérséklet, Fagyos napok sz., Leghő. és. hófók, Hűvös napok sz., Hőfokéq. cm.

Időjárás.

1912. nov. 22.

A mult hét időjárása (november 14-20) valamikéve enyhébb volt a normálnál. Majdnem két hónap óta végre az első hét, amelynek hőmérséklete eléri a normális mértéket. De mihaszna, amikor már a normális maga is olyan alacsony, hogy ez a piczi hőfelesleg növénytenyésztéssel szamba sem jöhet. Logmelegebb vidék hazánkban a mult héten a Bánát és Erdély volt. Itt a normális túllépése kitett körülbelül két fokot, Temes, Krassó, Hunyadban még többet. E három megyében külön 7-5 fokra emelkedett a heti átlag. Igen javára lehetne ez a magas hőmérséklet az ország mezőgazdaságának, ha országos volna. De már az Alföldön csak normális körüli (3-8°), a Dunántúl valamivel több és a nyugati határszélen ismét kevesebb volt a hőmérséklet a normálnál.

Annak látja talán még legtöbb hasznát a mezőgazdaság, hogy az éjjelek a mult hetekhez képest szerfelett megnyűhültek. Fagy csak mutatóba járt a gazdaságilag fontosabb vidékeken és csak egy-két éjjelen a hétnek többnyire csupán erősebb dér állott be. Fagyosabb, de ez sem nagyon, az északi és északkeleti Felvidéken volt az idő.

A hőmérsékletre tehát nem lehet panasz. Annál inkább azonban a csapadéokra, amiből az elmúlt hét újra bőven hozott. Végig belett már a normális mérték és ami november utolsó hetében még esni fog, az már csak a feleslegét szaporítja. Hó csak nyomokban mutatkozott

szerte az országban és nem maradt meg, miként a régi hó is már mindenünnen eltakarodott, kivéve a hegyes vidékek egyes szigeteit. Az eső gyakorisága már akkora, hogy átlagban novemberben minden másodnapon esett. Ebben az átlagban az elmúlt hét egymaga 4-5 esős nappal vett részt. A gyakori esőzés folytán a külső munkák lehetősége meglehetősen megromlott és az utak állapotában is rosszabbodást idézett elő.

A mult hét időjárása tehát egészben mérsékelt enyhülő és igen nedves volt.

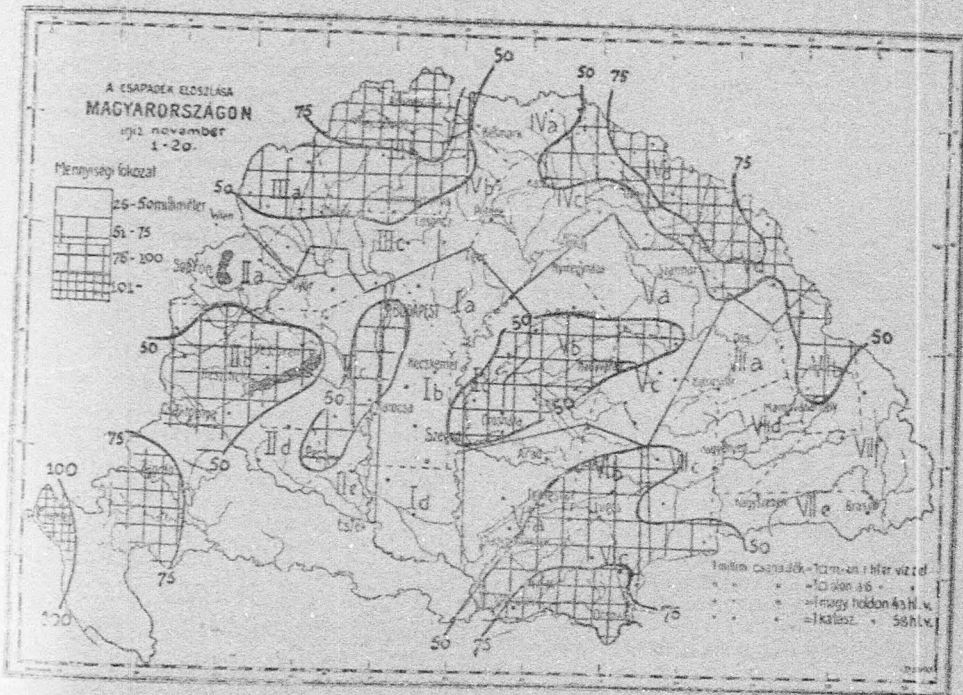
Sávoly Ferencz dr.

NYILTÉR.

E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelőséget nem vállal.

Patkány- és egérintóbacillus.

„Rattler“ (marsi egér, hőséggel és úrjáknál legfontosabb betegséget plánciá kórokozó és teljesen kíméletlen. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektust ingyen küld a „Rattler“ Bakteriológiai Laboratorium vezetője Budapest, Rottenbiller-u. 20.

A térkép felosztása vármegyék szerint:

(k. = kelet, ny. = nyugat, d. = dél, é. = észak.)

- I. Duna-Tisza köze: a) Hev., Szol. (Tisza jobbp.) - b) Pest. - c) Szol. (Tisza balp.), Csong. - d) Bács.
II. Duna jobbp.: a) Mos., Sop., Vas k., Győr, Kom. - b) Vas ny., Zala, Veszpr. - c) Fehér, Tol., Som. é. - d) Som. d., Bar. ny. - e) Bar. k.
III. Duna balp.: a) Pozs. é., Nyit. é. - b) Trencs., Tur., Ár., Láp., Zóly. - c) Pozs. d., Nyit. d., Bars, Hont, Nógr.
IV. Tisza jobbp.: a) Szepl., Sár. - b) Göm. - c) Bors., Ab., Zemp. d., Ung d., Ber. d. - d) Zemp. é., Ung. é., Bar. é.
V. Tisza balp.: a) Szab., Szat. - b) Hajdu, Bék., Bih. k. - c) Bih. ny., Szil. k. - d) Márm.
VI. Tisza-Maros szög: a) Csan., Ar. ny., Tor. Tem. - b) Ar. k., Kras. é. - c) Kras. d.
VII. Királyhágón túl: a) Szol.-Dob., Kol. k. - b) B.-Nasz., M.Tor. k., Udv. é. - c) Kol. ny., T.-Arany. ny., A.-Fehér ny., Huny. - d) T.-Ar. k., M.-Tor. ny., K.-Kük., A.-Fehér k. - e) Szab., Fog., Brus. - f) N.-Kük., Háromsz., Udv. d., Csik.

Megjelent!!

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az OMGE. igazgatója, a GEOSz. titkára

Köztelek Zsebnaptár

1913. évi folyama.

A „Köztelek Zsebnaptár“ tizenkilencedik évfolyama teljesen átdolgozva két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaptárt és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. A „Köztelek Zsebnaptár“ két kötetének ára OMGE. tagoknak és a „Köztelek“ előfizetőinek bérmentes küldéssel 4 korona.

Megrendelhető a „Köztelek“ Kiadóhivatalában, Budapest, IX. Ker., Üllői-ut 25. szám. 2 (Köztelek.)

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1912 november 20

Table with columns: A betegség neve, Fertőzve volt (K, U), Mult heti állapot (K, U, K, U), Mult évi állapot (K, U).

SZIVATTYUK ÉS MÉRLEGEK

különleges gyár

GARVENSWERKE, WIEN, II., Handelsquai No. 130.

Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Ausztériában 1912. év nov. 13-án fertőzve volt: vesztéssel 27 k. 67 u., takonykórral 10 k. 11 u., rag. szá- és körömfájással 48 k. 881 u., sertősvészszel 143 k. 673 u.

Németországban 1912. év okt. 31-én fertőzve volt: takonykórral 12 k. 13 u., rag. szá- és körömfájással 81 k. 277 u., sertősvészszel 1093 k. 1632 u. rag. tüdőfóbbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdeiről. 1912 november 22.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonasztyájának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 18,000 q buza, 10 fillérrel magasabb árrban. Rozsban az üzlet irányzata kellemesebb. Az érdeklődés nem volt nagy és így nagyobb üzlet nem fejlődött ki. Budapest paritásában 19.40 koronát fizettek. Takarmányrúpában nem volt üzlet. Budapest paritásában 18.90 koronát fizettek. Zabban az üzlet nem változott. Csekély érdeklődés folytán nem fejlődött ki nagyobb forgalom. Budapest paritásában 21.30 — koronát fizettek. Tengeriben az üzlet élénkebb volt. Új árrban nem volt nagy forgalom, mert a minősége egyelőre nem garantálható. Otongeriert Budapest paritásában 19.10 — 19.60 koronát fizettek.

Eladatott:

- Buza, Tiszavidéki: 400 mm. 81 k. 23.70 K., 150 mm. 80 k. 23.30 K., 200 mm. 83 k. 23.20 K., 250 mm. 79 k. 23.55 K., 100 mm. 79 k. 23.50 K., 500 mm. 79 k. 23.40 K., 500 mm. 79 k. 23.35 K., 100 mm. 78 k. 23.20 K., 200 mm. 78 k. 23.10 K., 100 mm. 77.5 k. 23.05 K.
Felsőtiszavidéki: 200 mm. 79 k. 23.30 K., 700 mm. 79 k. 23.30 K., 200 mm. 79 k. 23.30 K., 500 mm. 78 k. 23.30 K., 300 mm. 78.5 k. 23.10 K.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 k. 22.50 K.
Fehérmegyei: 200 mm. 79.5 k. 23.25 K., 100 mm. 79 k. 22.90 K., 300 mm. 79 k. 23. — K., 600 mm. 78 k. 23. — K., 550 mm. 78 k. 23. — K.
Pestvidéki: 150 mm. 79.5 k. 23.30 K., 200 mm. 79 k. 23.30 K., 500 mm. 79 k. 23.30 K., 1000 mm. 79 k. 23.30 K., 100 mm. 79 k. 23. — K., 100 mm. 78 k. 23. — K.
Bánási: 1000 mm. 76.8 k. 22.90 K., 4000 mm. 76 k. 22.30 K., 5300 mm. 75.3 k. 22.60 K.
Marosi: 100 mm. 77 k. 22.70 K., 100 mm. 77 k. 22.70 K.
Dunaföldvár: 4600 mm. 77 k. 22.20 K., 1400 mm. 77.5 k. 23. — K.
Bosnyák: 2450 mm. 74 k. 20. — K.
Rozs: 1600 mm. 19.40 K., 200 mm. 19.55 K. 500 mm. 19.60 K., 100 mm. 19.40 K. kppar.
Zab: 150 mm. 21. — K., 200 mm. 21.30 K. kpf.

Határidőkrak.

(Déli zárlat.)

- Buza 1913 áprilisra — 23.98 K.
Rozs 1913 áprilisra — 21. — "
Zab 1913 áprilisra — 21.92 "
Tengeri 1913 áprilisra — 15.70 "

A liverpooli gabonapiacz.

(Broomhall's eredeti jelentése a „Köztelek” számára.)

Liverpool, 1912. nov. 19.

A jelentés alatt álló hét legnagyobb részében piacunk irányzata lanyha volt és az árak visszaesők. Indító okok voltak: az argentinai kedvező időjárás, nagy hozatalok Észak-Amerikában, főleg Kanada bőséges kínálata, továbbá az ausztráliai és délországi kínálat megnövekedése. A hét végén azonban piacunk az Argentinából jövő kedvezőtlen hírek hatása alatt megszilárdult. Az árak valamivel estek a hét folyamán, mint a legtöbb kontinentális piacon, Páris kivételével, hol az árak e héten szokotlanul szilárdan állot-

tak. A délországi elhajozások igazolták a várakozást, sőt meglepetésszerűen nagy mennyiségek kerültek elhajozásra. Ugy várjuk, hogy ezen bő elhajozásokat kisebb elhajozások fogják követni, mert hisz közel van a hajozás zárlata az Azovi-tengerben, amikor az elhajozások jelentékenyen lepadnak. Az észak-amerikai elhajozások valamivel mérsékeltebbek voltak e héten, de a rakodások nagy arányát tekintve, joggal várhatjuk, hogy a közel jövőben jelentékeny mennyiségeket fognak onnan Európába utnak indítani. Kanada elhajozásai állandóan nagyok.

A nemzetközi politika e héten szilárdító befolyással volt piacunkra. Szerbia és Ausztia-Magyarország közt még mindig nehézségek állnak fenn. Itt egyáltalában erősen kételkednek benne, hogy egyrészt az Ausztia-Magyarország, másrészt a balkán szövetségek és Románia közt fennálló jelenlegi viszony nehézségek nélkül elintézhető volna.

Ami terméshireinket illeti, úgy jelenleg minden figyelem Argentína felé van irányítva. Mint fejtejtettük, az időjárás ott nem kedvező. Az északi részeken tulok az eső. A déli részeken pedig eső hiánya miatt van panasz. Tegnap híreink jelentik, hogy délen kissé kedvezőbb az időjárás s egy legutóbb jött kábel szerint az idő északon ismét kedvező. Mindenesetre az Argentínából jövő időjárás és terméshírek a közeljövőben erős befolyással lesznek a gabonapiacra. Az árak is nagyrészt e hírekből fognak függni.

Indiában helyenként tulszáraz az idő. Ausztáliában nagyon kedvező az időjárás.

A jegyzéseink részakománnyok cíj. Liverpool q-ként:

- 3. sz. Észak-Manitoba nov. decz-re — 18.74 K.
Dél-Ausztráliai (új termés) jan.-ra — 20.60 "
74 kg.-os Rosafé jan.-febr.-ra — 19.23 "

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1912. nov. hó 22-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 220 szekér réti széna, 28 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 33 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 5 szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, zabos-békköny, köles stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna L. r. 6 940—1090, réti széna II. r. 6 640—900, réti széna csomagolásra 560—800, muhar 900—1080, zsupszalma 440—500, slomszalma 340—400, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbékény 940—1100, lőhere —, luczerna —, köles —, sarju —, szalma-szecska 500—520. Összes kocsiszám 297. Összes suly 356,400 kg.

A prágai tözsde 88%-os nyerscukor árjegyzése. Helyt Auszig rakodó.

Table with columns for dates (November 9-18) and prices (e.g., 21.95—22.05 K., 22.15—22.25 ").

Heti átlag.

Table with columns for dates (November 11-15, 16-ig, 16-18, 19-ig) and prices (e.g., 22.07—22.17 K., 22.09—22.19 ").

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége vetőmagosztályá: ak jelentése a „Köztelek” részére.)

Lőheremag. Az amerikai természérl kedvező hírek érkeztek, amelyek úgy tüntették fel a termés nagyságát, hogy nemcsak Amerika nem szorul ez évben importra, hanem még felesleggel is rendelkezik. Ez okozta a hét elején uralkodó kedvetlenséget s a vevők úgy kül-, mint a belföldön várakozási állápontra helyezkedtek. A hét végén azonban megváltozott a helyzet s ismét szilárd irányzat jutott érvényre. Arankamentes s arankamentesítésre alkalmas mag

élénk keresletnek örvend s könnyen talál elhelyezésre a legmagasabb napi árrakon.

Luczernamag. Csakis szép sárgaszínű mag iránt mutatkozik nagyot érdeklődés; a gyengébb minőségek elhanyagoltak a még alacsony árrakon is néha-zen találak vevőve.

Békköny irányzata szilárd, az á ak emelkedék.

Nyersáruért az árak 10 kg.-kónt a következők:

Table with columns for commodity names (e.g., Lőheremag, arankamentesítésre alkalmas) and prices (e.g., 200—220, 190—198).

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten a forgalom azonnali és novemberi szállításra ismét élénk volt és a szeszárak azonnali szállításra változatlanul zárlatra valamivel olcsóbb árrban jegyeznek.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 210—210.50 koronáig, adózatlanul 71—71.50 K.-ig, míg ellenben későbbi zárlatra vidékről és másodkézből olcsóbb ajánlatok voltak.

Denaturált szesz hordóval együtt 55— K.-ig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás jegyzésen 1.75—2.50 koronáig kelt el. Ekkontingens szesz kampányszállítáásra 45—46 K.-ig volt ajánlva.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 65—66 K.

Budapesti jegyzés:

Table with columns for commodity names (e.g., Kontingens nyersszesz, Finomított szesz adózva) and prices (e.g., 65—66, 210—210.50).

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége abraktakarmány osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos búzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysuly tisztasulyként, szákosul.

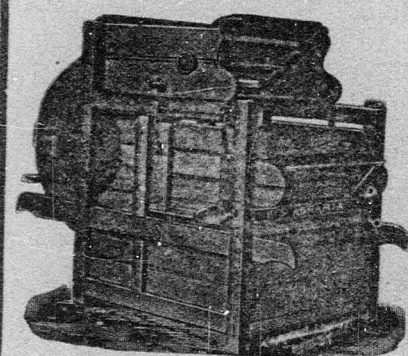
Table with columns for flour types (0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) and prices (e.g., 33.60, 33—, 33.40, 31.80).

Rozsfliszttárak:

Table with columns for flour types (0, 0/1, 1, WR, II, II/B, III) and prices (e.g., 30.40, 29.60, 28.60).

A többi abraktakarmányozott árak a következők voltak Budapesten szákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Table with columns for commodity names (e.g., Finom búzakarpa, Görömba búzakarpa) and prices (e.g., 12.40—12.50, 12.80—12.90).

Advertisement for 'Eredeti „Kalmár”-rosták' (Original 'Kalmár' steam engines). Text includes: 'Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!', 'Európszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb...', 'KALMÁR ZS. és TÁRSAI, Hódmezővásárhely', 'A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége BUDAPEST, V. Váci-körút 32. sz.'

Állatpiaczi szemle.

A budapesti marhapiacson a csütörtöki november 21-iki vásárra 531 darabbal kevesebb volt a felhajtás a múlténál, az irányzat mégis lanyha. Középes minőségek árai 1-2 koronával, gyengébb minőségek 2-3 koronával q-ként csökkentek; csupán elsőrendű minőségek jegyzetek változatlan árszámát. Ennek oka abban keresendő, hogy Szerbiából 4 hét óta huszárkormány nem érkezett, ellenben a legutóbbi vásárt megelőzőleg egy nagyobb szerb huszárkormány az állatok árszámát befolyásolta és az árszám csökkentését előidézte. A csütörtöki megkezdett sertés-vásár felhajtása 3428 darab sertés. Irányzat: élénk, a nagy kínálat miatt az árszám gyengébbek. Eladatlanul visszamaradt 1142 darab sertés. Az eheti bécsi szarvas-marhafelhajtás 81 darabbal kevesebb a múlténál. Tekintettel a gyengébb huszfogyasztási viszonyokra, a kínálat bőségeket bizonyított, lanyha irányzat mellett olcsóbban kellett árusítani egy-két koronával, középminőségek 2-4 koronával, gyengébb minőségek 3-6 koronával is estek. Vágóhídiak és kicsontozni való árú szintén 4-6 koronával olcsóbbodott q-kénti elősúlyban levonás nélkül. Az eheti bécsi sertés-vásár felhajtása 19,344 darab. Magyar hizott sertésekből a felhajtás kevesebb, lengyel huszartestekből ellenben több, mint a múlt héten. Ezért primarendű magyar sertések 4 fillérel drágábban kellek, lengyel huszartestek 4-8 fillérel olcsóbbodtak kg-kénti elősúlyban levonás nélkül.

Budapesti szurómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 november 19.

Fölhajtott:		Árak:	
		I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	246 db	116-128	100-114
" rugott "	22 "	52-84	
" ledt "			
" éves "			
Ausztriából élő borjú			
Összesen		238 drb	

Eladatlan maradt — drb élő borjú, — drb rugott borjú, — drb élő bárány, — drb lessurt bárány.
Irányzat: élénk, az árszám 2 fillérel emelkedtek kilogrammonként.

Eladatlan maradt — drb élő borjú, — drb rugott borjú, — drb élő bárány, — drb lessurt bárány.
Irányzat: élénk, az árszám 2 fillérel emelkedtek kilogrammonként.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 november 21.

Fölhajtott:	Árszám
Jobb minőségű csikó, remonda	40 drb 280-560
Könnyű kocsi (jukker)	50 " 470-780
Nehéz (hintós)	10 " 998-1200
Igás kocsi (nyugati vér)	120 " 250-310
" könnyű	172 " 120-270
Fuvaroslovak	80 " 278-328
Paraszlovak	140 " 100-200
Alrendelt minőség	539 " 8-92
Összesen	1131 drb
Eladatlan maradt	625 drb

Irányzat: közép. Székesfehérváros levágásra vásárolt 128 darabot 73-99 K-ig.

Budapesti vágómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 november 21.

Felhajtás összege:	Minőség szerint:
Uj felhajtás	1898 drb
Mult vásárról	1530 "
visszamaradt	235 "
Összeg	3663 drb
Eladatlan vágóhidra	47 "
Összeg	3710 drb

Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyar eredeti	783 drb
Magyar tarka	349 "
Olasz marhák	16 "
Horvátors. marhák	
Boszniai marhák	250 "
Összeg	1398 drb

Minőség szerint:	Nem szerint:
Elsőrendű hizott	85 drb
Másodrendű	1530 "
Alrendelt minőség	235 "
Növendékmarcha	11 "
Bivaly	47 "
Összeg	1898 drb

Nem szerint:	Összeg
Bika	171 drb
Ökör	1031 "
Tehén	693 "
Növendék-bivaly	
Összeg	1895 drb

Árszámok

(100 kg-kénti elősúlyban minden levonás nélkül fillérekben)

1912 november 21	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	90-104	68-88	52-66
Tarka hizott ökör	98-112	74-88	54-72
Bosnyák ökör		76-86	62-74
Tehén	86-100	70-84	50-68
Bika	88-98	74-86	60-72
Növendékmarcha		58-82	
Bivaly		44-69	

Irányzat: lanyha, az árszám elsőrendűeknél változatlanok, más minőségűeknél 1-3 koronával csökkentek métermázsánként.

Budapesti juhvásár.

1912 november 18.

Fölhajtott:	Árszám
Magyarországból	1043 drb juh 13 drb kecske
Szerbiából	juh — kecske
Összesen	1043 drb juh 13 drb kecske
Eladatlan maradt	— drb juh — drb kecske

Árszámok (kilogrammonkénti elősúlyban, korona értékben)

Hizott ürü	drb	60-62 fill.	páronként
Feljavított juhok			kor.
Kiverő juhok (anya)	30-58		
Kisorolt kosok	40-42		
Durvaszörű juhok	30-34		
Kecskék			
Bárányok			

Irányzat: élénk, az árszám 2-3 fillérel emelkedtek kilogrammonként.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 november 21.

Heti felhajtás összege	Eladott	Eladatlan maradt
nov. 15-től	293	11,783
nov. 21-ig	10,574	1745

Napi árszámok fillérekben

Nap	Óreg négyes párca 250-300 kg-on	Páronként 200 kg-on	Páronként 220-300 kg.	Könnyű 220 kg.	Hússal
2) nov. 15.					
nov. 21.					
3) nov. 15.	148-152	156-164	146-160	146-162	
nov. 21.	144-154	152-160	145-156	140-160	

1) Az árszám elősúlyban levonás nélkül értendő.
2) Az árszám elősúlyban páronként 45 kg. elősúly és 4% levonással, kilogrammonként értendő.
Irányzat: a vásár élénk, az árszám 2-4 fillérel hanyatlottak.

Nemzetközi gabonapiacok 1912 nov. 16-tól 1912 nov. 23-ig.

Kelet	Effektív árszámok										Határidős árszámok						
	Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessza	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó	
Buza	22	23.05*	22.25**	24.80	23.20	25.08	28.84	19.66	—	17.94	18.62	Decz.	19.28	24.16	26.61	18.99	15.60
	15	21.75*	22.33**	24.80	23. —	25.62	27.42	20.30	—	17.94	18.62	Április	19.28 ¹⁾	24.68 ²⁾	26.22	19.92 ³⁾	16.62 ³⁾
Rozs	22	19.80	—	21. —	19.80	22.08	20.64	—	—	—	14.25	Decz.	—	20.66	20.64	—	—
	15	19.80	—	20.50	19.80	22.08	20.42	—	—	—	14.25	Április	21.04	20.76 ³⁾	20.40	—	—
Zab	22	21.20	—	22.30	18.80	22.83	—	—	—	—	—	Decz.	—	20.72	20.38	—	—
	15	22.10	—	22.30	19.20	21.79	—	—	—	—	—	Április	20.93	20.73 ³⁾	20.32	—	—
Tengeri	22	19.90	13.93	21. —	22. —	17.96	—	—	—	10.17	—	Decz.	—	12.87 ¹⁾	—	—	—
	15	20.30	13.93	21.70	23.40	18.26	—	—	—	10.17	—	Április	15.76 ³⁾	13.17 ²⁾	—	—	9.44
Arpa	22	19.20	—	21.60	21.40	25.62	—	—	—	—	—	Decz.	—	—	—	—	9.64
	15	19.40	—	21.60	21.40	25.62	—	—	—	—	—	Április	15.78 ³⁾	—	—	—	—

Jegyzet: *) 70 kg. tiszavidéki.
1) Január.
2) Február.
3) Május.

HUNGARIA Általános Biztosító Részv.-Társ. Budapest, IV., Károly-körút 2. szám. Részvénytőke 6 millió korona. Elnök: gróf Károlyi Imre. A társaság kartellen kívül áll.

Ágazatok: Tűz-, élet-, jég-, baleset-, börtörésszerű lopás elleni és mezőgazdasági szavatossági biztosítás olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

Állatbiztosítás kétféle módozat szerint: I. Minden esély ellen, beleértve a járványos betegségeket is. II. Csupán járványos betegségeket ellen (lépfene, száj- és körömfájás és a szarvasmarha szarvasmarha).

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

As árak kőbányai szorás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz páronként 400 kg. felül	fillérig
Óreg közép, „ 300—400 kg.	„
Fiatál nehéz „ 320 kg. felüli súly 156—158	„
Fiatál közép páronként 250—300 kg. 160—162	„
Fiatál könnyű „ 250 kg.-ig	„

A hizott sertésüzet irányzata: kellemes.

Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rozsó sertésbizományos VIII. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1912 november 20

	kilogrammig	fillér
Sertésveszen átment	60—100	130—130
„ „	100—120	130—130
„ „	120—160	132—132
„ „	160—200	132—132
Sertésveszen át nem ment	60—100	100—110
„ „	100—120	110—112
„ „	120—160	112—116
„ „	160—200	116—120

Árak elősúlyban, kilogrammonként 4% engedély. Irányzat: igen lanyha.

A szabadalmazott

Jurenák-eke

szervezete egyszerű,

kezezése könnyű,

szabályozása gyors,

kb. 50% kal többet szánt,

kb. 30% kal kevesebb vanterít igényel,

legtöbbszörösebb a jövő ekeje.

Részletes árjegyzéket szívesen küld:

„JURENÁK” szab. ekegyár
R.-T., MAROSVÁSÁRHELY.

8024

HEUCKE A. gőzekegyár.

Vezérképviselő:

Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.

Budapest, V., Katona József-utca 26. Telefon: 106—08.

Osszes vevőink véleménye:

Legnagyobb munkaképesség!
Legkisebb szénfogyasztás!
Legkevesebb javítás!

Nem szorul hangzatos reklámra!

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 november 21.

Főlhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	649	Angol husos ürök	—
Galicziából	—	Első. hizl. ürü	—72
Oszták tartományokból	—	Középm. hizl. ürü	64—66
Összesen	649	III-ad rendü	42—60
		Anyá juh	—

Irányzat: szilárd, prima és közép minőségű juh a multheti árt megtartotta, ellenben többi minőség 2—3 fillérrel drágább.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 november 19

Főlhajtás:	drb	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:		Magyarországból	
Hussertés	11551	husos	2737
Zsirsertés	7793	Magyarországból	
Összesen	19344	zsirfajta	7793
		Galicziából	8771
		Oszt. tartományokból	43
		Németbirodalomból	—
		Összesen	19344
Eladatlan maradt	612		

Árak: (kilogrammonként elősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendü magyar zsirsertés	140—144	kiv. —
Középsertés	132—138	
Óreg sertés	120—128	
Könnű és szedett sertés	120—126	
Sütdő (langyel, erdélyi)	86—126	kiv. 128

Irányzat: lanyha, prima minőségű zsir sertés 4 fillér. Összes többi minőség 2—3 fillérrel drágább. Hussertés 4—8 fillérrel olcsóbb. Az üzlet menete úgy zsir, mint hussertésnél csendes.

Bécsi szurómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 november 21

Főlhajtás:	drb	Árak	(kg.-ban fillérekben másra súlyban)
Magyarországból élő borjú	—	I. oszt.	II. oszt.
„ leölt	192	158—164	136—156
Ausziából élő borjú	197	—	—
„ leölt	4117	158—164	136—156
Magyarországból élő bárány	—	K. párja	—
Ausziából élő	—	K. párja	—
Magyarországból leölt	90	40—48	K. párja
Ausziából leölt	5	—	K. párja
Magyarországból leölt sertés	778	152—162	zsirsert.
Ausziából	1449	120—156	hussertés
Magyarországból leölt juh	18	80—124	—
Ausziából	281	80—124	—
Összesen:	7127	drb	

Irányzat: lanyha, prima borjú 4—8 fillér, összes többi minőség 10—12 fillérrel olcsóbb. Hussertés 4 fillérrel és zsirsertés 2—4 fillérrel olcsóbb. Juh változatlan. Bárány keresetlen.

Szerkesztői üzenetek.

K. I. Abony. Motoros szőlőmivelő eszközöket sem nálunk, sem a külföldön nem használnak s azoknak alkalmazása nem is volna könnyű feladat. A fogatos szőlőmivelő eszközök is csak az újabb időkben nyernek szélesebb körben alkalmazást s általánosabb bevezetésük a domborzati viszonyok, a talaj, az ültetési, vagyis sor- és tőketávolság stb. — mint egykönnyen meg nem változtatható körülmények — szerint több-kevesebb akadályba ütközik. A termés feldolgozásánál

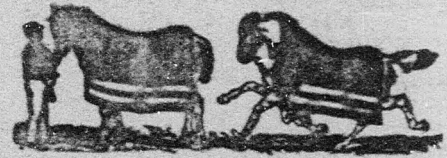
azonban, vagy pinczegazdaságokban, nagyobb üzemekben a motorikus erő alkalmazása előnyökkel jár és terjed is.

R. L. Macskáspuszta. Mindenesetre czélszerű lesz a hiányzó őszi buzavetések pótlására szolgáló tavaszi buza vetőmagot mielőbb beszerezni, mivel a nagy kereslet egyrészt felhajtja majd nagyon az árat, másrészt pedig a megbízható jó vetőmag tavaszig elfogy. A multban sok eset fordult elő, hogy lelkiismeretlen egyének patika áron közönséges őszi buzát adtak el tavaszi buza helyett a megszorult gazdáknak, ezért legelőszerebb a vetőmag-szükségletét közvetlen a gazdától beszerezni. Ami a közvetlen beszerzési forrásokat illeti, első-ortban azt kell megjegyeznünk, hogy aránylag kevés gazdaság termel rendszeresen tavaszi buzát. A számbajelölt beszerzési forrásokat megtalálhatja a most megjelent „Mezőgazdasági Kalauz” című könyvben, amely az összes mezőgazdasági közvetlen beszerzési forrásokat részletesen ismerteti (megrendelhető lapunk kiadóhivatásánál). Ebben a könyvben a tavaszi Champlain buza beszerzési forrásait is megtalálja. A közvetlen beszerzés olcsóbb és megbízhatóbb volta sokszorosan visszatéríti a könnyű árat. Beszerzési forrásokat találhat ezenkívül esetleg lapunk hirdetései között is.

T. B. Pusztayöngyös. Valószínűleg a tőgynek van valami baja, hogy azonban mi, azt mi közelebbiek nélkül megmondani nem tudhatjuk. Tessék állatorvoshoz fordulni, érdemleges tanácsot csak ő adhat. Mindenesetre tessék a tej fogyasztásától tartózkodni, mert esetleg tőgygümőkör is lehet a baj.

Sz. L. Tiszaföldvár. Tessék a Baromfitenyésztők Országos Egyesületéhez fordulni (Budapest, IX., Üllői-ut 25.).

X. A kérdés olyan általánosságban van tartva, hogy ilyen fontos kérdésben az adatoknak teljes ismerete nélkül arra választ nem adhatunk és véleményyt nem kockáztathatunk. Sz. F.

Táviratczim: POKRÓCZTELEP SOMOGYSZILL.

Lópokróc elönyarájanlat!

Legkisebb szükségletnél is gyári áron!

Hogy sikerrel küzdhessünk a külföldi verseny ellen, közvetlen a fogyasztókkal óhajtnak összeköttetésbe lépni. Araink még kisebb vételeknél nem létezett alacsonyága és árunk elsőrendü kiváló jósa reménytelen engedi, hogy a hazafias gazdaközönséget állandó vevőinknek nyerjük meg. **Hogy ezt elérhesük, bármely posta- vagy vasútállomásra már két darab próbamegrendelést is bérmentve szállítunk.**

Araink: Elsőrendü, nehéz téli uradalmi gyapjupokrócok

1. sz. legjobb minőségű, 220 cm. hosszú, 175 cm. széles, ára 11 korona.

2. sz. legjobb minőségű, 200 cm. hosszú, 165 cm. széles, ára 9 korona 50 fillér.

3. sz. legjobb minőségű, 180 cm. hosszú, 145 cm. széles, ára 8 korona

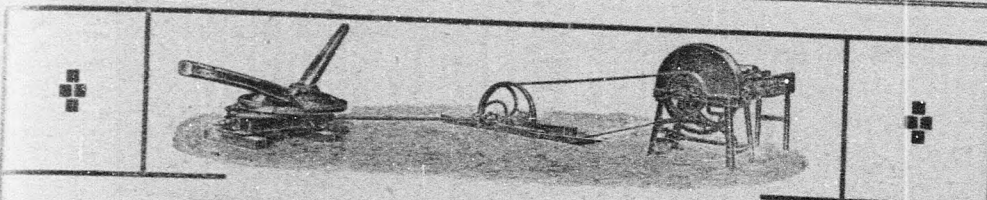
darabonként, minden kívánt színárnyalatban.

☛ Rendelések a beérkezés napján a legpontosabban eszközöltetnek. ☛

☛ Ilyen minőségben és mérethben ezen árért egyetlen bel- vagy külföldi ország sem szállíthat. ☛

Megrendelési czim:

„SOHR” Magyar Lópokróc Szétküldési Telepe, Somogyszill.

Takarmánykészítőgépek,

szecskavágók kézi, járgány- és gőzhajtásra, répvágók, darálók a legjobb, legcélszerűbb, teljesen üzembiztos kivitelben.

Umrath és Társa, Budapest, V. kerület, Váci-körút 60. szám.

Gyártunk: lokomobilokat, gőzcéplőgépeket, szalmasajtókat, szalmakazalozókat, járgányokat, cséplő- és tisztítógépeket, takarmánykészítőgépeket, vető- és aratógépeket, borsajtókat, szivattyúkat. . . . .
Kívánatra ingyen küldünk gazdagon illusztrált árjegyzéket és ajánlatokat. . . . .

„Kulcsár”
szobrász- és építőművészek által tervezett kész művészi síremlékek állandó hiálitása.
Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz.
iroda: **BLUM LAJOS** sirkóráktárában. Telefon: 91-76.

A pinceszegedáság mellék-keinek értékesítésével Szilárd Gyula gyakorlati könyve foglalkozik, melyet minden szőlőgazdának beszereznie ajánlunk. 1 kor. 50 fillér előzetes megküldése mellett bérmentve szállítjuk. Pátria könyvkereskedése IX., Üllői-út 25.

ADÓ- ÉS ILLETÉKÜGYI SZEMLE

HAVI FOLYÓ-IRAT

Benedek Sándor Dr. Fellner Frigyes
kir. közigazgatási írófőbíró egyetemi m. tanár

Dr. Hegedűs Loránt
országgyűlési képviselő, egyetemi m. tanár

közreműködésé el szerkeszti
Dr. KLUG EMIL
ügyvéd

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Alkotmány-utca 19. szám

Előfizetési díj:
Égész évre 24 kor. Fél évre 12 kor.
Egyes szám ára 3 kor.

A szemle mindenkor különös figyelmre méltatja mindazon adó- és illetékügyi kérdéseket, amelyek a gazdalközönséget érdeklik.

Mutatványszám kívánatra ingyen!
Megrendelhető a „Pátria” nyomda r.-t.-nél is, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Kocsiarucsarnok Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 4. sz.
Kocsiarucsarnok szövetkezet a monarchia legnagyobb kocsiraktára a Rákóczi-ut raktárát áthelyezte IX., Köztelek-utca 4. szám alá. . . . . Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld. 140

Szálas takarmány-növények termesztése

Szilassy Zoltán és Grabner Emil a házagpótló és egyedül álló művek beszerzése minden gazdának fontos. Ára tartós vászonkötésben 10 korona. „Pátria” r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerzőmök oszmozólt beton árak előállításához
- F. A. 1 Kézi üzemre berendezett betonégla- és asztalos gyártás.
- Os. G. 4. Kézi üzemre berendezett ozement-cserépgyártás.
- B. B. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása
- C. S. 1. A ozement- és mozaiklapok gyártása

csúsz árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagokat díjtalan megvizsgálást, mérnökünk látogatására és tekintse meg üzembes mintaterepünkön összes ozementipari homokértékesítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK mérnök ozementipari gépek gyártása.
Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

WOHANKA FELE HONIGYÁRTMÁNY!

NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSEGEK.

NAGYSÁG 1½ 2filler SZERINT

ÓRÁNKÉNT és LOERONKÉNT. NINC S ROBBANÓ TŰZ-VESZÉLY. MINDEN PÉNZGYŰRI ELLENŐRZÉS. ENGEDÉLY NÉLKŰL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST V. VACZI-KÖRUT 76.

Főtisztí

vagy önálló intézői állást

keres, középkorú, ki közel 24 évig egy nagyobb uradalomban, előbb mint segédintéző, 9 éve mint önálló intéző volt alkalmazva, mely időre kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik érti a gazdasági összes munkákat, különösen nagy répatern jő. Állását gazdaságok bérbeadása miatt volt kénytelen elhagyni, beszól magyarul, németül, keveset tótul. **Hunydy László** uradalmi intéző, Bábpuszta, u.p. Magyar-Sók, Nyitra megye. 649

A világ legjobb gőzekéje!

Charles Burrell & Sons Limited Thetford, Anglia, világhírű gőzekégyár vezérképvelete.

Utólérhetetlen munkaképesség! ■■■ **ELADÓ BIRTOKOK:** ■■■ Kevés tüzelőanyagfogyasztás!

- Bihar megyében:** Körülbelül 565 mh. jóminőségű, kitiűnő termőképességű, nagyobb rész szántóföld, urilakkal, megfelelő gazdasági épületekkel. Vasúti fővonal, állomás közelében, nagyforgalmu nagyközség mellett. A birtokot országút szeli ketté.
- Bihar megyében:** Körülbelül 546 mh. elsőrendű szántóföld, rét és legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, urilakkal, vasúti fővonal mentén, országút mellett, forgalmas nagyközségtől 1/2 órányira.
- Tolna megyében:** Körülbelül 1364 mh. igen jó minőségű, kissé hullámos fekvésű birtok, mind szántóföld, kevés legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól 1/2 órányira.
- Vas megyében:** 688 mh. szépen berendezett jó termő birtok, 485 mh. szántó, többi rét és legelő. Megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól 3 kilométernyire.

Ezen birtokok kisebb-nagyobb területekben vagy egészben eladók. Vesszünk parcellázásra alkalmas birtokokat. — Bérleteket közvetítünk. Birtokokra kedvező feltételek mellett törlesztéses kölcsönöket nyújtunk. Minden kérdézősködére gyors és kimerítő választ adunk.

„NEMZETI PÉNZVÁLTÓ R.-T.” parcellázási osztálya Budapest, V., Gizella-tér I. (Haas-palota).

Lóherét, luczernát, fehérherét, baltaczimmagot vásárol és mintázott ajánlatokat kér **Hernfeld Adolf** magnagykereskedő üzég **Wien, 2/1. Taborstrasse 24a.**

Szab. „Köpplinger“-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedüli gyártója: — ismertetéssel és költségvetéssel díjtalanul szolgál

Lepter János vasszerkezeti és idomvasablakgyár. Telefon 55-22

Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

Táblázatok a takarmányada-
gok kiszámításá-
ból, melyeket **Lowsky Ede**
állított össze, mind az állattartó-
nak nélkülözhetetlenek! Váson-
nykőben 5 koronába kerül és
kapható a „Patria“ könyvkeres-
kedésében, Budapest, IX., Köb-
telek.

ELEKTRA villamos és erőtelepeket építő részvénytársaság Budapest, VI., Gyár-utca 11. TELEFON 86-64.

Villamos világítás berendezések
erőátviteli berendezések
kastélyok, gazdaságok stb. részére.

SAJÁT TELEPEL.

Benzinmotorok, Szivógasmotorok, Gyorsolajmotorok,
Gőzturbinák, Turbinaszivattyúk, Centrifugaszivattyúk.
Műszaki motorgyár München-Bernding
Olasó Árak.

Gőzturbinák, Turbinaszivattyúk, Centrifugaszivattyúk.
Kaibel-Schwartzkopf, művek BERLIN. 478b
Gyors szállítás.

Gyakorlati buzánemesítés
(írta: Székács Elemér) onnan
mivel minden modern gazda-
nak meg kell ismerkednie,
2 kor. 70 fillér előzetes beki-
dés mellett bérmentve küldi a
„Patria“ r.-i. könyvkereskedés
Budapest, IX., Köbtelek.

HAUPTNER gyártmányu ló- és szarvasmarha-nyirógépek.

Elismert legtekélyesebb, mindenütt kedvelt gyártmány!

Rendelésnél kérjük megadni, hogy ló, istállózott marha vagy gulyabeli marha nyírására szolgáljon-e. Az ollólapok élesítését elvállaljuk

8544. sz. A legolcsóbb és a Hauptner gépek összes előnyeit bíró gép. 52 cm. átmérőjű hajtókerékkel, 2 m. hosszú spirálrugóval, 1 ollóval. K 75.—

8565. sz. A legkeresettebb minta. Erős, szolid gép, szijzsinór-hajtással. K 138.50

8570. sz. Új, dörzsáttétellű kettős nyirógép, 2 ollóval K 168.—

Magyarországi vezérképviselők **GEITTNER és RAUSCH** főh. udvari szállítóczég

BUDAPEST, VI. ker., Andrassy-ut 18/A. sz. (Saját ház.)

Árjegyzék

Kérje ingyen és bérmentve

Geittner és Rausch cég
állatgyógyászati és állattenyésztési cikkek
Budapest, VI. Andrassy-ut 8. szám
Telefon 28-77. (Magyarországi Kereskedelmi Központ)

HAUPTNER H., BERLIN
MÜSZERVÁROSI GYÁRTMÁNYAI

Hofherr-Schrantz és Clayton-Shuttleworth R.-T.

BUDAPEST, VI., Váci-körut 57. Ajánlja mint legjobb

EKETRAKTORT

az amerikai „Hart-Parrr“ 60 lóerejű benzin- és nyersolajtraktort.

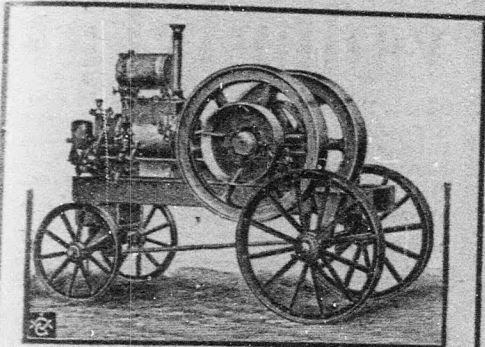

Legújabb rendszerű 2 hengeres gép, olajhűtéssel. Nagy menetsebesség, 3 1/3 kilométer óránként.

NAGY SZÁNTÁSI TELJESÍTMÉNY,
8 vasú ekével, 8" mélységre, közepnehéz talajban 2 magyar hold óránként.

Könnyű kezelés. Csak 300 fordulat percenként. Csekély elhasználódás. Egyformán jól használható:

SZÁNTÁS, ARATÁS, CSEPLÉS, VONTATÁS
és egyéb munka végzésére.

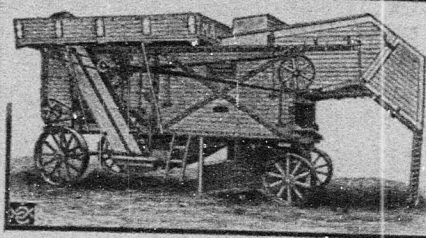
Az állami gépgyár gyártmányai:

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szab. / szel-phűtéssel ellátva.

Megbízható üzem! Egyenletes járás!
Egyszerű kezelés! Kevés benzinfogyasztás

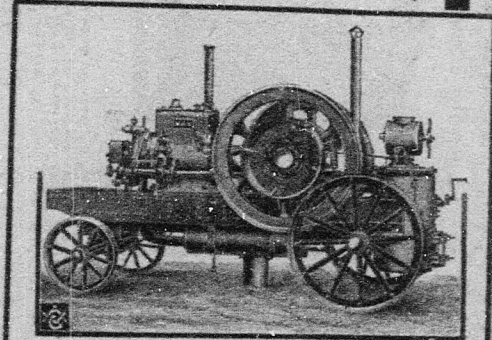

Acélkeretű golyóscsapágyas

cséplőgépek.

Csekély hajtóerőszükséglet! Csekély kenőanyag-fogyasztás! Tengelykopás kizárva!

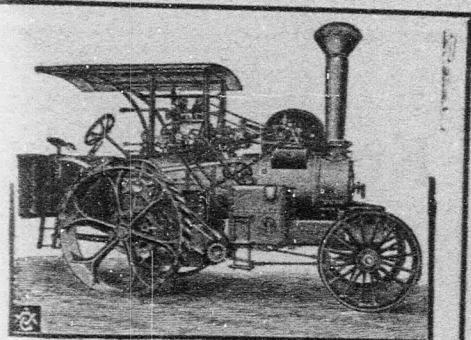
Nagy teljesítőképesség!

SZIVOGÁZLOKOMOBILOK

Ujdonság! Szabadalom!
Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!

Könnyű kezelés!
Czemköltség naponként kb. 5 korona.
Földgázüzemre is alkalmasak!

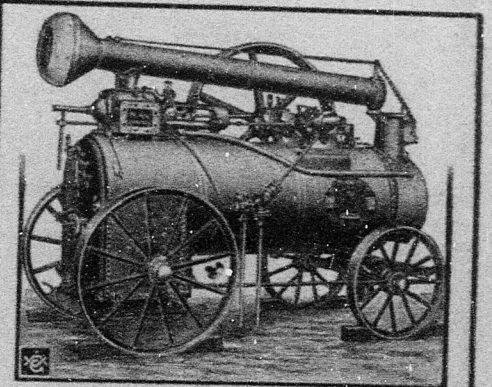
UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem!
Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontásra és
utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

Eredeti Kalmár-
féle gabonatisztító
rosták.

Resiczai acélekék.

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

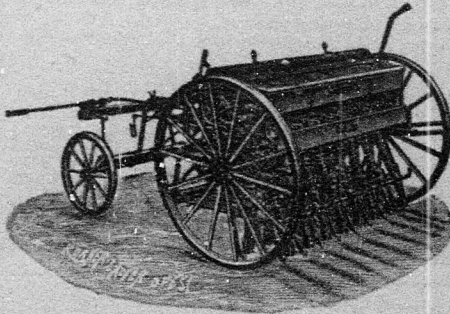
Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak.
Nagy munkaképesség. Csekély vonóerőszükséglet.
Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

A Losonczi Mezőgazdasági Gépgyár r.-t. gyártmányai:

„Losonczi” tolóhengeres,

„Rekord” meritőkanalas
rendszerű vetőgépek.

Különleges répvetőgépek.

Szab. „REKORD II”

mütrágyavetőszerekkel kombinált
SORVETŐGÉPEK.

Uj árjegyzékünk megjelen
Kivánatra szívesen megküldjük!

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32.

Ujdonság! Ujdonság!

Herkules Idomvasablak

Készít: VICTORIA

Előnyei: tűrhetetlen, tűz- és betörésbiztos, oszmos és csapó! Megrendelhető a készítőnél:

Farkas és Társa lakatosgyárában
Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Beszerezhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is.

Herkules Idomvasablak!

VII. évfolyam

Budapesti

Marha- és Sertésherkedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IX., Mester-utca 5.

Nélkülözhetlen minden földbirtokosnak, ki állathizálással, állattenyésztéssel foglalkozik.

Bevevőül szakközlöny, melyben az állattenyésztés statisztikai adatai olvashatók.

Előfizetési ára egész évre 10 korona.

A pápai uradalom
nagyobb szamu, saját nevelésű tenyészképes

vadpulykát

ad el. Egy törzs (egy kakas, két tojó) 40 kor.
A vadpulyka sokkal edzettebb a közönségesnél, tartása ugyyszóvaln ingyenes mert erdőben, kertben kieresztve magának elegendő táplálékot talál, szaporulata jó, húsá főlőtte izletes. Megrendelések

uradalmi igazgatóság Pápa
czimzandók. 6377

Minden szőlősgazda olvassa

el a most megjelent nagyfontosságú és közérdeklődésre méltó könyvet **„A szőlő trágyázása”** ról. Irta: Grabner Emil, az ország növény-nemesítő intézet igazgatója. 10 képpel és számos táblával. Ára 2 korona, mely összegnek előzetes beutalással mellett bérmentve küldi a „Patria” r.-t. gazdas. szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Finom és goromba

buzakorpát, malomkonolyt,

takarmánylisztet, buzaocsu!

franko bármely állomásra egész évi kötésre is a legjutányosabban szállít

MANDL ZSIGMOND, MAKÓ

Zu htvieh-Etablissement
Báro Winnersperg Egon,
Laxenburg bei Wien.

Szállítok legjobb minőségű tenyész- és haszonállatot, ugyszintén lovakat, juhokat, kecskéket és mindenféle fajú sertést. Szpecialista mindenféle angol faj: **Sherthorn, Linkolnshire, Hereford, Sussex, stb.**, ugyszintén az összes altáji fajok (**Ostfries, Weser, Wiltster stb.**) bevitelében Kivitele és behozatala az összes belföldi alpai fajnak (**Simmmenthali, svájceli, montafoni pinzgau stb.**) Számtalan elismerőlevéllel rendelkezem Szállítottam Auszria, Magyarország, ugyszintén a külföld legnagyobb uradalmainak. 6018

Ócskavasat

és fémeket az ország minden részében a legmagasabb napi árak mellett

vásárolok

ABELES EMIL
Budapest, V., Váci-ut 14.
Telefon 24-41. Sürgőnyezim: Barsol, Budapest. 5158

Hal-takarmányliszt

„Kornblume“ jegyű,
C. Steiner & Co.-tól, Hamburg.

elsőrendű takarmány sertések, halak és baromfiak részére, 60-65% protein és zsir, 14-16% foszforosavas mésztartalommal.

Elsőrendű osztrák referenciák. Beltartalomért jótállás mellett ajánlják a helyi raktárból, Wien és Praga.

Vezérképviselő Ausztria-Magyarország részére:
SEYSSER D. H. igazgató
Wien, XV., Robert Hammerlinggasse 7.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:
Budapest, VII., Garay-u. 6-8. szám.

Elvállal: Központi, víz-, fűg- és gőzfűtésék, lég-szesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kő-, érc- és petroléum-váladékból nyert gázok értékesítését, csészé-készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem-előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű
Kőanyag-csővek raktáron. 8180

Most jelent meg! Ujdonság!

Földmívelésügy

Szerkesztő:
dr. Bartóky József
földmiv. államtitkár.

I. kötet:
Tartalmazza a mezőgazdaságra, munkaadó és gazd. alkalmazottak, munkások jogviszonyaira, állattenyésztésre és állategészségügyre vonatkozó összes törvényeket, rendeleteket, továbbá a minisztertanácsi, hatásköri bírósági elvi jelentőségű határozatokat jegyzetekkel s utasításokkal.

Vászonkötésben 24 korona.

II. kötet:
Tartalma: Erdészet, vadászat, halászat, vízjog, közigazdasági előadó, telepítés, mezőgazdasági hitelügy, szakoktatás.

Vászonkötésben 15 korona.

Kapható a „Patria” r.-t. Könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

„Mindennemű”

GAZDASÁGI GÉPEK,

szivóház, benzín és nyeresőmotorok a legolcsóbb árcsökkentéssel, kettős gyártmányok, villanyberendezések, takarmánykamarak, tervrajzok és költségvetések ingyen

Szivattyutelepek gazdaságokban.

PEHARTZ ISTVÁN
magánmérnök, műszaki iroda, Bpest, Podmanilsky-utca 75. Telefon 148-71. 6228

KÖZTELEK OLCSÓ KÖNYVTÁRA

SZERK. SZTI: BUDAY BARNA.

Kindja:
AZ ORSZ. OS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET
KÖNYV-ÍADÓ-VALLALATA.

As. Intallótrágyáról. Irta: Csereháti Sándor. 1.-

A szarvasmarha tenyésztése. Irta: Kovács Béla. 1.-

A szarvasmarha tenyésztése. Irta: Grabner Emil. 1.-

Baromfitenyésztés. Irta: Hreblyay Emil. 1.-

Adóügyi tanácsadó. Irta: Hollady Nándor. 1.-

A jó pinzgau. Irta: Petenkoffer Sándor. 1.-

A takarmányozás alapvonalai. Irta: Csikó István. 1.-

Milyen győgyövényeket termesszen a kisgazda? Irta: dr. Péter Béla. 1.-

Az igasló tenyésztése. Irta: Kis Mihály. 1.-

A műtrágyák helyes alkalmazása. Irta: Kerpely. 1.-

Sertéstenyésztés. Irta: Dorner Béla. 1.-

A kisgazda mezőgazdasági gépei. 2. füzet. Irta: H. Szarvas Pál. 1.-

Kapcsolódások termelésére. Irta: Rosner K. 1.-

Fejőstehenek takarmányozása és borjútelenyevése. Irta: Csikó István. 1.-

Baromhizlalás és értékesítés. Irta: Winkler J. 1.-

Állatenyésztési tanácsadó. Irta: Matiaszkovszky. 1.-

A mezei vezérfonal. Irta: dr. Rodiczky Jenő. 1.-

Marha, juh- és sertéshizlalás. Irta: Csikó István. 1.-

A gazda mint üzletember. Irta: Seyfied Károly. 1.-

Első segélynyújtás az állatok megbetegedése-nél. Irta: Lukács Aladár. 1.-

A kisgazda kecsketenyésztése. Irta: dr. Rodiczky. 1.-

Kisgazdaságok berendezése. Irta: Matiaszkovszky. 1.-

Az erdő, annak művelése, használat, védelme és rendezése. Irta: Földes János. 1.-

Kisgazdaságok az anyvittele. Irta: Matiaszkovszky. 1.-

Szőlőművelés. Irta: Föld Károly. 1.-

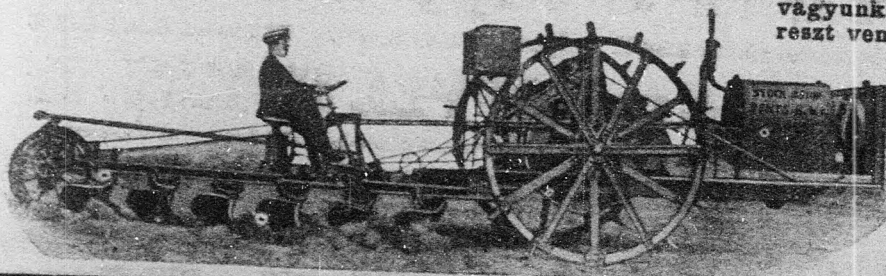
Tejgazdaság dióhéjban. Irta: Ujhelyi J. 1.-

Len és kender termesztése és kidolgozása. Irta: Fürdy Lajos. 1.-

Megrendelhetők a „Patria” r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A szabadalmazott eredeti Stock motoros szántógép

a világon mindenütt mint győztes kerül ki. Legyőz minden létező tractort vagy más motoros szántógépet. Készek vagyunk bárhol és bármilyen időben versenyszántásokon részt venni és bebizonyítani, hogy a „STOCK E E” ma a legjobb valamennyi létező típus között. Ott, ahol az erőszántógépek felmondják mind a szolgálatot, pl. dombos talajon stb., vagy erős esőzésnél a „STOCK EKE” könnyedén tovább dolgozik.

Kérjen árlapot, szakleírást és rentabilitásra vonatkozó számítást ingyen és bérmentve

DÉNES B. BETÉTI TÁRSASÁGTÓL
Budapest, V/16., Lipót-körut 15. sz.

KÖSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉP R.-T. BAJA

Köznyomtatási iroda: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

A Kőszegei-féle szab. motoros talajművelőgép bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alásztás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.
7. Legalább 30-50%-kal nagyobb termés hozam (voltak 1910-ben 100%-os terméstartományok is).
8. Őrtésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerzésére kitűnően alkalmas.

814

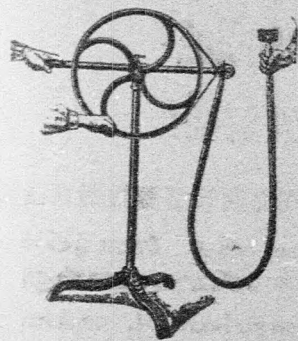
Az egyedüli racionálisan felülmulhatatlan talajművelőgép.
Jelölő és munkájában

Referenciák: Gr. Széchenyi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gr. Wenckheim Frigyes Pta-Szöllő, báró Bánffy Ferencz Karácsonyfalva, Maár Zoltán Alattyán, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Érendred, Zathureczky Károly, Hangács, Razgha Ernő Hontkiskér, Pannonhalmi főpátság Kismegyer, Mikola, báró Kohner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygeresd, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gr. Pejacsevics Tivadar Nasicze, M. kir. állami ménesbirtok Bábolna, Gazd. Akadémia Debreczen, Hatházy Imre Kunmadaras, Csatári Imre Egyek, Gazdasági Akadémia Magyaróvár, Szimits György Lipinepuszta, tőszegi Freund Ferencz Pusztaberény, Fischer és Társa Nagyenyed és gróf Jankovich Tivadar Szőlős-Györök.

Szabadalmazva az összes államokban.

Német-, Orosz- és Franciaország, Románia, Egyiptom, Kanada, Argentína és Chile részére gyártási engedély adva
Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.

Valodi „HAUPTNER” ló- és szarvasmarha nyirőgépek

Elismert legrögzettebb, mindenütt kedvelt gyártmány.

RENDELÉSNEK kérjük megadni, hogy ló, istállózott marha vagy gulyabell marha nyírására szolgáljon-e. Az ollólapok elcsiszolását elvállaljuk.

8544. A legolcsóbb és a Hauptner-gépek összes előnyeit bíró gép. 52 cm. átmérőjű hajtókerekkel, 2 m. hosszú spirálrugóval, 1 ollóval

K 75.-

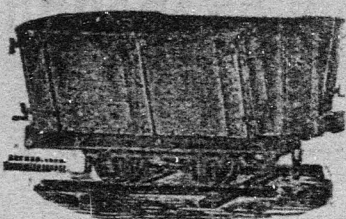
Eredeti Hauptner nyirőgép, ábra szerint. Sok év alatt a legkitűnőbb bevált és leghasználtabb modell.

A legközelebb szabályozható s könnyen hordozható állvánnyal, összeesuktható háromlábbal. A lendkerék átmérője 51,5 cm. Háromszögletű szíjhajtással, 2 m. hosszú, hajlékony spiráltengelyű bőrtömítőben, tengelytartóval s precíziós fogantyúval. Összes kelleivel, beleértve láda és csomagolást.

*8565. Két nyirőfésűvel ló- és marhanyírásra... K 138.50
8566. Két nyirőfésűvel juhnyírásra... „ 138.50
8568. Kétnyirőfésűvel ló-, marha- és juhnyírásra... „ 163.50
8568. Készülék készíti hozzá... „ 30.50

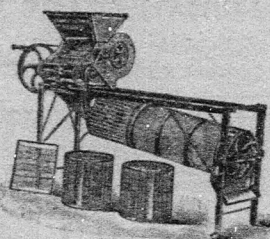
8565. A legkeresettebb minta. Erős, szolid gép. szíjsínérhajtással, 2 ollóval... K 138.50
8570. Új, dörzsáttételi kitűnő nyirőgép, 2 ollóval... „ 163.-

Magyarországi GEITNER és RAUSCH fűh. udv. szállító cég. Budapest, VI., Andrassy-ut 18/A. (Saját haz.)

Répaszállító vasutak.

A beálló répaidényre ajánlunk **vételre vagy bérbe** kedvező feltételek mellett teljes mezei vasutakat
ORENSTEIN és KOPPEL BUDAPEST, VI.,
 ANDRÁSSY-ÚT 102.
 Felvilágosítások, költségvetések díjmentesen.

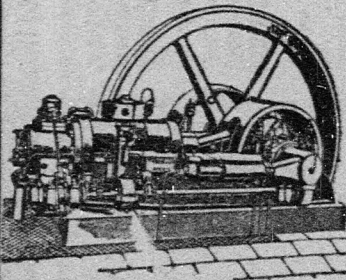
STAHEL és LENNER

TRIEUR- ÉS LEMEZ-LYUKASZTÓGYÁR
 BUDAPEST, VI., ANGYAL-
 FÖLD, ORSZÁGBIRÓ-U. 44/46.

AJÁNLJUK: Trieurjelket, marott vagy
 sajtotl hengerlemezekkel, minden gabona
 tisztítására. 5 kg. nyerstermény bekü-
 üése mellet különleges triurt készitünk.

Törökrosták és mindenféle gúzeséplégép-
 aziták, zink-, vas- vagy acél-lemezből.
 Trieur-javít árok mind-ekor azonnal és
 legolcsobb árak mellett eszközölitnek

Traulz & Co. Bécs, IV 2.

Hungarországi FARKAS BÉLA okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 8.
 Négytémű egycsengomás nyersolajmotorok, fekvő elren-
 szerüstött és javított Diesel-rendszer szerint működő motorok, nehezen gyuló,
 olósó olajok számára.

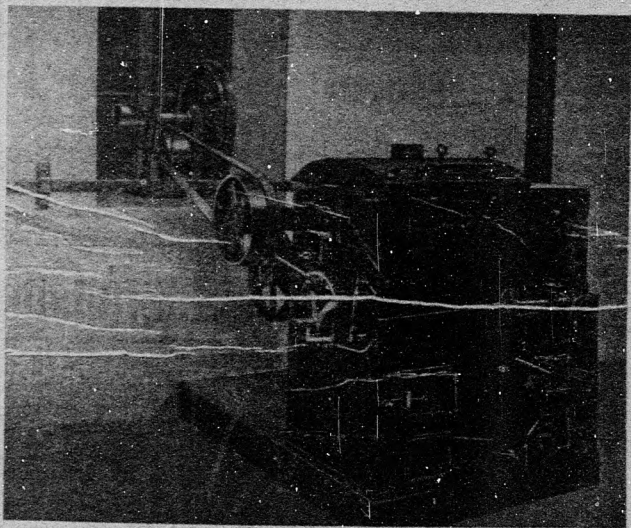
Előnyök: A jelenkor legbiztosabb legegyszerűbb, legtökéletesebb szerkezete. Porlasztó-
 készülék, gyújtókészülék, előmelegítés nincsen. Bármikor azonnal üzembé
 hozható. A gép minden egyes része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete
 kicsiny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható.
 Üzemköltség óránként és tényleges löderőnként 1-1 1/2 fillér

Lokomobil és féltáblás gép-
 képek szerkesz-
 tésben és kezeletével legúj-
 tessében Jaksóvácsky most
 megjelent 280 ábrával díszített
 könyve foglalkozik. Minden
 gazdának a gépek lényegét
 meg kell ismerkednie, hogy
 ártékony kárt ne szenvedjen a
 így csak ajánlatjuk a könyv
 beszerését. Ár 10 korona,
 mely ártéri bérmentre szállítja
 a "Pártia" könyvtárossádos,
 Budapest, IX. Köztelék.

Telefonszám: 72-46.

Sürgőnyezim: Alternó.

GANZ-FÉLE VILLAMOSSÁGI R.-T.
 BUDAPEST, II., LÖVŐHÁZ-U. 39.
VÁROSI ÜZLET: IV., KORONAHERCZEG-U. 5.

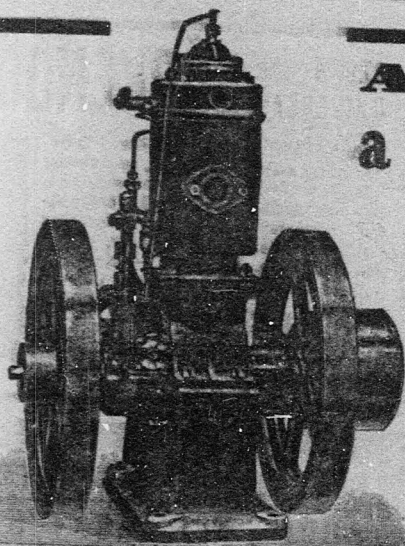

Elektromosan hajtott MOSÓGÉPEK.

Gazdasági iskolák, kastélyok,
 munkatelepek és hasonló-
 nak jól kifizetődő házieszköz.

GANZ és TÁRSA—DANUBIUS

gép-, waggon- és hajó-
 gyár részvénytársaság
 Budapest, X. ker., Kőbányai-ut 31. szám.

A motortekhnika szenzációja
a „REFORM” nyersolajmotor
 villamos gyújtással.

Nincs előmelegítő lámpa, a motor azonnal indul
 Szállítunk még Reformátor benzínmotorokat, teljes takarmánykamraberendezéseket, vizellátási és villamosberendezéseket. Néhány száz referenzia!

== Kérjen ajánlatot ==

SIGNER F. ÉS R. motorspezialistáktól
 BUDAPEST, V., PERCEL-MÓR-UTCZA 1. a Szabadság-
 tér mellett. .

== Alapítva 1903-ban. ==

Valódi erdélyi magyartajta fehér jármosékör,
 valódi erdélyi magyartajta fehér ökörborjú,

mindenfajta
tenyésztés- és haszonállat

minden időben és bármilyen mennyiségben kapható

ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Kolozsvár, Deák-Ferencz-utca 20.

Telefon (interurban) 619. Sárogyószim: Közvetítés.

Minden gazda olvassa el
 GRABNER EMIL

A gyümölcsfák és kerti vetemények műtrágyázása

czimű legújabb könyvét. 64 oldal, 36 képpel.

Ára 2 korona. Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyv-
 kereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Gebrüder Reinders

földbirtokosok és tenyészállatszállítók

Bettenwarfen, bei Esens, Ostfriesland

ajánlkoznak a legjobb **hollandi tenyész bikák,**
tejelő állatok és féléves borjúk

szállításra minden állomásra bérmentve és vámentesen. Elsőrendű referenciák.

Kwi da Ferencz János

az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi bolgár és királyi udvaroknak állaggyógyászati cikkeiben való szállításja, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Wien mellett. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

KWIZDA-féle restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2 80. Az udvari istállóban több mint 60 év óta használatban. I
 nagyobb sirapák előtt és után való erő-
 sítésre és erőtgyűjtésre, az inak merev-
 ségénél stb. közelebb a lovat a legnagyobb
 munkabírásra a tra ningben.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

elnevezés, vigntta és csomagolás védre, csak a
 mellékelt védjeggyel való. Főraktár: Török Ióseef
 gyógyszerháza Budapest,
 K raly-u. 12., Andrássy-út 26.

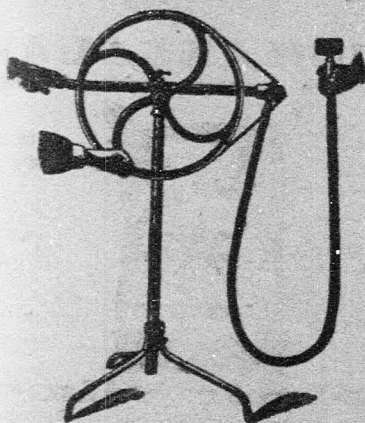
Forrai D. legrégibb motorkereskedő
 BUDAPEST,
 V., Szemere-u. 2.

Szállít elsősorú **MOTOROKAT** minden tüzelő-
 minőségben .. .. anyagra .. ..
 Ismételőadónak magas engedmény.

Bérlevél

a legújabb cselédttörvény kivonatával, az átadandó leltári
 tárgyak benyomásával, darabonként 5 fillérére
 szereshető be a „PÁTRIA” nyomda részvénytársaság-
 nál, Budapest, IX. Kerület, Üllői-ut 25. szám. (Köztelek).

Valódi „**HAUPTNER**” ló- és szarvasmarhanyirógépek.

Elismert legkövetesebb, mindenütt kedvelt gyártmány.

Rendelésnél kérjük megadni, hogy ló, istállózott marha vagy gulyabeli marha nyírására szolgáljon-e.
 Az ollólapok élesítését elvállaljuk.
 8544. sz. A legolcsóbb és a Hauptner-gépek összes előnyeit bíró gép. 52 % átmérőjű hajtókerékkel, 2 méter
 hosszú spirálrugóval, 1 ollóval K 75.-

Egyszerű Hauptner nyirógép (ábra szerint).

Nagy forgatható átványlyal, összecsuksukható háronnlábbal. Lendkerék átmérője 515%, 2 m. hosszú hajlékony
 spiráltengelylyel kendertömklőben, mozgatható fogaskerékáttétellel s egyszerű fogantyúval. Összes kellékeivel együtt,
 beleértve láda s csomagolást.

- *8555. sz. Egy nyirófésűvel ló- és marhanyírásra. K 107.-
- 8556. sz. Egy nyirófésűvel juhnyírásra. " 107.-
- 8557. sz. Egy nyirófésűvel ló- és marhanyírásra és egy nyirófésűvel juhnyírásra " 120.-
- 8565. sz. A legkeresettebb minta. Erős, szolid gép, szíjszínór hajtással, 2 ollópárral " 138.50
- 8570. sz. Új dörzsáttételi bitűnő nyirógép, 2 ollópárral " 168.-

Magyarországi
 vezérképviselő **GEITNER és RAUSCH** cég, Budapest, VI. ker. Andrássy-ut 18/A. sz. (Saját ház).

Egy gazda sem lehet meg
STEPHAN'S „FIX“
gyorsmeszelő és fertőtlenítógép

nélkül, mely a legjobban felel meg istállók és mindennemű épületek meszelésére, karbolozására, fertőtlenítésére. Különböző modellek, melyek minden követelménynek megfelelnek. Könnyű kiszolgálás és egyszerű kezelés. Eddig 16.000 gép lett eladva, mely legjobban bizonyítja előnyességét.

Ahol Stefan „Fix“ van a háznál, ott nem tör ki a vész.
Kérje az I. számú prospektust
Rudolf Krása
Wien, VII., Kirchengasse 29/177.
Vas megye képvisele: HEIMLER MAND, SZOMBATHELY, Károly-utca 33.
A többi vármegye részére képviselők kerestetnek.

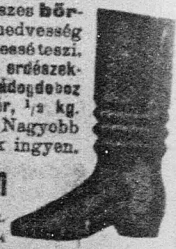
KÖHÖGÉS

receptseg és harut ellen nincs jobb a
RETHY-féle pomotefü cukorkánál!!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan Rethy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a Rethy név.
1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 korona.
Mindenütt kapható! 6271

CZERNY-féle UNIVERSAL BÖRKENŐCS

Kitűnő csizmáknak és az összes börtárgyaknak. Véd hideg, nedvesség ellen és a bőrt teljesen vízmentessé teszi. Némkülözhetetlen vadászoknak, orvásoknak, gazdaságoknak stb.-nek. Bádögbe hoz 1/2 kg. 34 fillér, 1/4 kg. 56 fillér, 1/3 kg. 98 fillér, 1 kg. 168 kor. — Nagyobb szükségletnél külön árjegyzék ingyen.

ANTON J. CZERNY, Wien
Levelezés: XVIII. Carl Ludwigstr. 2a
Raktár: I. Maximilianstr. 9. 1804

Már megjelent

VIDOR EDE

az Ormge adóügyi szakértőjének

„Adókiivetési táblázatok“

ez munkája, mely az összes új adótörvényekre, tehát a földadó, mindennemű adóköteles és adómentes ház- és házostályadókra, tőkekamat, általános kereseti, mint nemkülönböztetett vállalatok és egyletek (résztvénytársaságok és szövetkezetek), végre a jövedelemadóra vonatkozó és legérzékenyebben kidolgozott 50 adókiivetési táblázatot az 1909. évi V., VI., VII., VIII., IX. és X. t.-cz., valamint az ezeket módosító 1912. évi LIII. t.-cz.-ban foglalt és az adókiivetésekre vonatkozó rendelkezéseket foglalja magában.

Ára az összeg előzetes beküldésénél
3 Korona 50 fillér.

„PÁTRIA“ R.-T.
gazdasági szakkönyvkereskedése,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

LUDWIG HINTERSCHWEIGER, ADOLF BLEICHERT & CO.

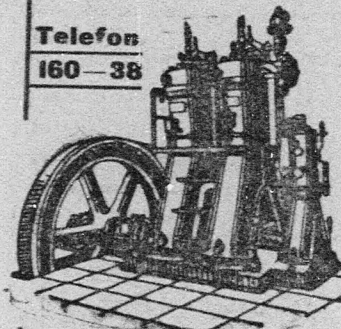
G. m. b. H., Lichtenegg No. 15., bei Weis O.-Ua.

Tégla gyártó-gépek Szállítómű

és transzmissziós berendezések a legmodernebb építkezések különleges gyára.

EREDETI DIESEL-MOTOROK

Telefon
160-38

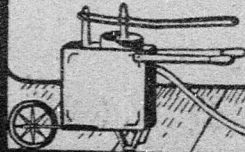
20-1000 lóerőig. Garantált nyers olajfogyasztás: 190-310 gram lóerőnként. — A legolcsóbb üzemi-gép A Breslauer lokomotiv und Maschinenbau A. G. cég gyártmánya. — Részvénytőke 20 millió márká. Munkás szám 6000.

Kizárólagos képviselők
BÁBICZKY ÉS TÁRSA
Budapest, V., Ügynök-utca 10.
Ajánlattal és felvilágosítással díjtalanul szolgálunk! 6270

TURSKI JANOWSKI & COMP.
EXPORT LANDWIRTSCHAFT. HILFSMITTEL
WIEN, FRANZ-JOSEFS KAI. 7.

200%
kiadás, anyag, munka és idő takarítható meg
a legjobb fecskendő 6255
Apollo és Ceres

használata által, meszelés festés, kátrányozás, fertőtlenítésre, gombák, házi, mezél, gyümölcskert, tejgazdasági, szeszgyári és sörfőzdei kártékony rovarok elpusztítására.

KÉRJEN KÉPES KATALOGUST.
Ügyes viszontelárusítók kerestetnek.

VIRÁG és FARAGO
Vasipari és
Gazdasági-cikkek
gyártelepe.
BUDAPEST, VII. Nka útca 11.
TELEFON: 87-22. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET TELEFON: 87-22.

Istálló-berendezések gyártása és állandó raktára.

Őszi trágyázás!

Valódi védjegyű

THOMASSALAK
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak
zsákban van
előmzár van

Minden zsák
jelzéssel

Óvakodjunk a

ha ilyen
és eredeti
rajta.

tartalom-
van ellátva.

hamisításoktól
6274

Kalmár Vilmos
a Thomaspfosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
Budapest, VI., Andrássy-ut 49. sz. 6274

Mérnöki és műszaki iroda

Czeplédy Endre

okleveles mérnök, hites földmérő, kir. törvényszéki hites szakértő BUDAPEST, VÁCZI-KORUT 51.

Telefon 132-53.

Elvállal bármely vidéken mindennemű felmérés, birtokrendezési, parcellázási, tagosítási arányosítási és telekkönyvi rendezési munkálatokat, öntözési, ut- és vasutervezéseket, valamint mérnökszakértői teendőket és véleményezéseket.

6217

Somogy megyében prima birtok, 1250 m. hold, abból 900 h. prima szántó, 200 h. kitünő rét, 50 h. szőlő és gyümölcsös, a többi erdő, legelő, 80 h. dohánytermelési engedély, az előirt dohánypajtákkal, szarítók, simítókkal és dohányos lakásokkal, kitünő és elegendő gazdasági épületekkel, nagy gazdasági konyhakertszettel, szép gazdasági lakással, Budapest, Fiume és Bécs, Kaposvári vonalon át, téglalapú körkermencével, a birtok egy nagyközségben van, az összes őszi vetésekkel, széna, szalmával együtt, a birtok ára 800.000 kor., teher 600.000 kor., 200.000 kor. lefizetéssel azonnal átvehető, a birtok jelenleg is saját kezelésben van. — Bővebbet:

HIVATALOS ÓRAK: d. u. 3-6-ig.

TELEFON 67-28.

5787

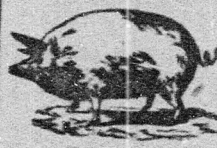
STRAUSZ ADOLF

törv. bejegyzett ingatlanforgalmi és jelzálogkezelőirodájának vezetője.

BUDAPEST, VII., ARÉNA-UT 17. I. EM.

„UNIO“ KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Budapest-GALGOCZ.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona. — Tőke: Galgóc 87. Kamatozás mellett, tőzsdét meghátrásokkal a budapesti és vidéki kasszáknál, lebonnyolt a bankkasszába vágó minden birtokot. Elad és vesz: takarmányanyagokat, gabonamintákat, vetőmagvakat, szőlőmagokat és egyéb földművelési eszközöket. Hitelek nyújtásában érdeklődnek. Árnyalókat és egyéb fedezet mellett. Mezőgazdasági gépeket elad. Biztosítási ajánlatokat. Lakások átadását, állandó járatok Pátyán, Trecsén-Topolcs-fürdőkhöz 1912. évi május 1-étől. Luxus autók bérletétől 1912. évi május 1-étől 6 órára és napokra legelőre b díjazással.

Sovány és hizott SERTÉSEKET

a legjutányosabb áron értékesít és beszerez ZADÁK JÓZSEF és SZÁNTÓ LÁSZLÓ

sertésbizományosok irodája, Budapest, VIII., Rákóczi-tér 6. Minden felvilágosítással készséggel szolgálunk. Elsőrendű szállonával szolgálhatunk.

30.000 korona készpénz óvadékot nyújtani képes, hat középiskolát és földmívelési iskolát végzett fiatal, nős, agilis gazda, azonnali belépésre

jószágkezelői állást keres.

5% mellett kamatoztatni szándékolt óvadékát a kezelendő birtokra betétként kívánja. Meggyezés szerinti fizetési igényei mérsékeltek. Cím a kiadóhivatalban.

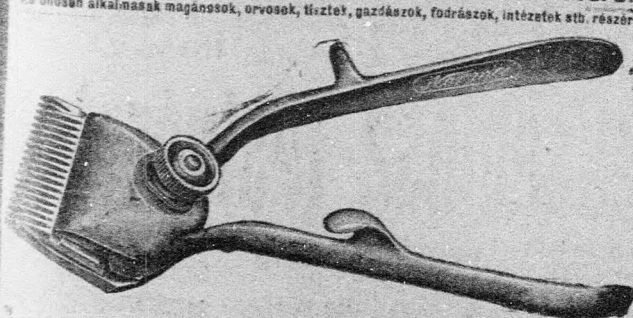
4045

126 drb 4 éves magyar tinóborju eladó. Esztári gazdaság, Bihar m.

Mindenféle gazdasági nyomtatványt

állandóan nagy mennyiségben készletben tart a „PÁTRIA“ r.-t. nyomtatványkezelő osztálya, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

HAUPTNER-féle HAJ- és SZARVASMARHA NYIRÓGÉPEK.

„Mars“ A jelenlegi legjobb hajnyírógép. A legjobb fűgő-dobozban kiválasztott anyagból készült van sze-készítve, hogy bármelyik minden méretű állattól egy szempillantás alatt szétválassza a szőrtől, hogy a ruhához hozzá kellene nyúlnunk. Ez utóbbi bormarad elpárologtatni a tartályban. — 600. sz. Szarvaskák. 36 mm. széles, kis és nagy motoron csatlakozó alólappal, miáltal a lehető legkisebb vágás, míg 1/2 mm. is elérhető. Ezen gép kiválóan alkalmas szarvaskanyírásra, mivel a borotvát majdnem pótolja. — K 7.75

Kaphatók: GEITNER és RAUSCH főh. udv. száli. cégénél, Budapest, VI, Andrássy-ut 18/a. (Saját ház.)

Gazdaságok vizellátása

motoros szivattyúval! A motor takarmánykamra-gzemhez, darálóhoz, villanyvilágításhoz stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ES TÁRSAI okl. gépészmérnökök Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon 102-24

Valódi

HAUPTNER

16 és szarvasmarha nyírógépek.

Elismert legelőkétesebb, mindenütt kedvelt gyártmány.

Rendelésnél

kérjük megadni, hogy 16, 16 állított marha vagy gulyabeli marha nyírára szolgáljon-e.

Az előlepek elcsúszását elvállaljuk.

8544. sz. A legújabb és a Hauptner gépek összes előnyeit bíró gép. 52 cm. átmérőjű fejökével, 2 m. hosszú spirálrugóval, 1 ollóval. — K 75.-

8565. sz. A legkisebb méretű marha- szőlő gép, szarvasmarha nyírására. 2 ollópárral. — K 138.50

8570. sz. Új, dörzstételű kútnyírógép, 2 ollópárral. — K 168.-

Lóherét, luczernát, nyulszapukát, fehérherét,
baltaczimmagot, répamagvakat, bükkönyt

a legmagasabb napi áron veszek.

SZALAY GYULA

vetőmagvak és gazdasági
cikkek nagykereskedése

Budapest, V., Perczel Mór-u. 2.

Gazdasági szekereket,

vízhardó és mészhardó szekereket, polyvás és szeoskatakarmány szekereket, mindennemű teher szállító szekereket, továbbá föld- és répahardó szekereket, valamint minden a szakba vágó teherjárműveket legjobb kivitelben pontosan, vasalva, vagy vaslatlanul szállít.

Steiner Ármin
vaskereskedő, Galgóc, Nyitra megye.

Tekintettel arra, miszerint az idén valószínűleg több árpát fognak vetni, van szerencsém értesíteni a tisztelt gazdaközönséget, hogy

prima Hanna vetőmagárpával

szolgálhatok.

6417

Fleischl Samu czég, Budapest, V., Nádor-utca 28.

Használt nyersolajmotorok

elsőrendű gyártmány, legjobb karban, ugyanoly gyári szavatosság mellett, mint új motoroknál legújtabban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Írásbeli megkeresések intézendők:

BACK J. VI., HAJÓS-U. 29., I. 9.

6242

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI mérleggyára, Budapest, III., Szépvölgy-utca 8. szám.

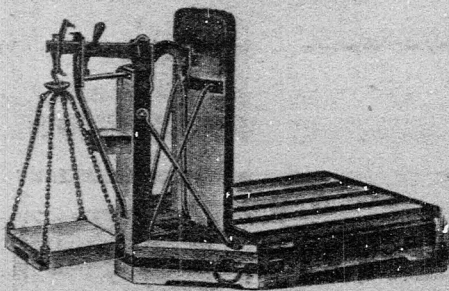
Ajánlja:

„GRÁNÁT“

jegyű elismert, elsőrangú gyártmányú: fixdes-, százasos-, marha- és

szekérhidmérlegeit

Arjegyzők és részletek költséggel vetés ingyen és bérmentve

Gazdatiszt,

ki hosszabb éveken át nagy és belterjes gazdaságokat kezel, alkalmaztatik a Fejér megyében levő **fornai gazdaság önálló vezetésére**; ugyanitt egy **nőtlen mérlegképes gazdasági gyakorlatlalt bíró számtartó** is alkalmazást nyer. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek a **Fornai gazdaság központi irodájához Budapest, V., Arany-János-utca 16. szám** alá küldendők.

6414

13119/1912. ki. sz.

HIRDETMÉNY.

Alulírott a **Kiskunfélegyháza város tulajdonát** képező

péteritói halászati jogának

1913. év január 1-től számított **6 évre leendő bérbeadására** nyilvános szóbeli árverést hirdetek.

Az árverés **folgó évi november hó 27-én délelőtt 9 órakor** tartatik meg a város gazdasági hivatalában, amely alkalommal árverezők tartoznak 200 korona bálnapénzt letenni.

Az árverésre vonatkozó feltételek a gazdasági hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

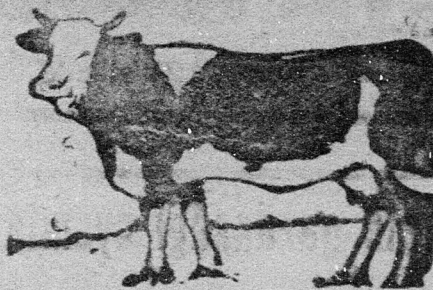
Kiskunfélegyháza, 1912. évi november hó 14-ikén.

6412

Dr. Molnár Béla, polgármester.

Eladó nagyobb mennyiségű tölgy- és ákácz telefonrud 6 1/2 méteres, továbbá 110, 125, 150 és 175 cm. hosszú tölgy iparvágányu talpfa LORINCZ ADOLF fakereskedőnél, LOSONCZON.

6380

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságoknak és uradalmaknak. **A tarka faj üszök és tehének** jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

irodai telefon
16. szám.

nagybérli czég
Szatmár.

Gazdasági telefon
155. sz.

RÉPAMAGVAT

vásároljunk közvetlenül a termelőtől.
D. SACHS QUEDLINBURGI MAGTERMELŐ
 magyarországi Ierakata:
Roseth Gyula Budapest, V. ker.,
 Katona József-u. 41.

Szőlőbirtokosok!! Berlandieri és Ripária Teleki

a jelenkor legjobb alanyvesszője.

Teleki Zsigmond

szőlőtelep kezelőse
Villány.

Kérje nagy képes árjegyzékünket!

Bérletet keres

kb. 800-1200 kat. holdat, keresztény gazdatiszt, az ország déli vagy nyugati részén, vasutól nem messze. Leveletet okl. gazdatiszt címen a kiadóhivatalba kér.

6397

Csillagfürt

lapos magu, homoki zöld trágyázásra legmegfelelőbb ezidei termés **bladó** métermázsánként 18 koronáért ab Nyirbogát, vasutállomás. 5 métermázsánál kevesebbet nem szállítunk.

KLAR ISTVÁN és JENŐ gazdasága Nyirbogát, Szabolcs m.

6296

Keresek

Budapesttől nem messze egy 100-120 darabból álló ménes téli elhelyezésére megfelelő jó

istállókat

lehetőleg jövő nyári jó legelővel. **Blumenschein Vilmos, Nagykanizsa.**

6410

Néhány száz koronával többet vesz be, ha a trágyalének nagyobb figyelmet szentel!
Trágyalészivattyúk, trágyaléosztók és trágyaléhordók.

ugyszintén minden faju szivattyukat, vízvezetékeket a legkiválóbb szerkezettel készít

A. N. T. KUNZ
 M. Weiskirchen (Morvaország).

Prospektusok ingyen és bérmentve. Ausztria-Magyarország legnagyobb vízvezeték és szivattyúk speciális gyára.

5530

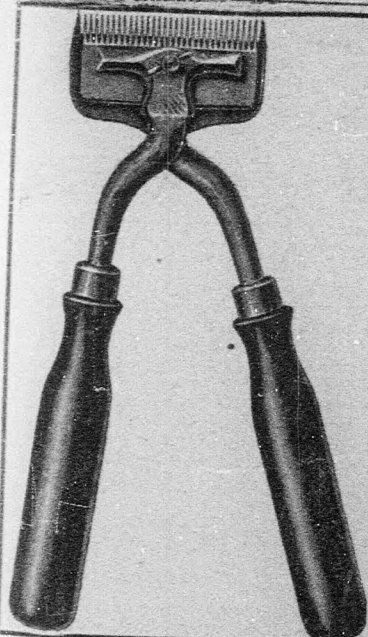
GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alakult 1900. Budapest, VIII., Baross-utca 10. Alakult 1906

Biztosítási alap:	Tartalékok	Összesen
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	2.488.780 K - f	2.819.596 " 25
		5.908.376 K 95 f
1901. évi fölösleg	90.349 K - f	1907. évi fölösleg
1902. " "	59.782 " 28	1908. " "
1903. " "	109.331 " 73	1909. " "
1904. " "	72.438 " 23	1910. " "
1905. " "	61.730 " 60	1911. " "
1906. " "	39.243 " 85	

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módosítással. Az életbiztosításban a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzleti élethelel egy a tag- mint a jégkár ellen biztosított tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzleti élethelel határozattal tartozásba helyesített. Az 1908. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1906. évben a jégkár ellen kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5 százalékos engedménnyel részesültek. Az 1907. évi üzleti élethelel tagok, akik akár egy, akár több évre jégkár ellen mála biztosítottak és 1912. évben valamint 1910. évi érettségijükkel pedig tartalékaikat gyarapították. Az 1911. évben a jégkár ellen biztosított tagok, akik akár egy, akár több évre jégkár ellen mála biztosítottak és 1912. évben fennléti a szövetséget fogadják biztosítást, az 5 százalékos díjvisszatérítést ad. 1911. év végén a tartalékok 2.519.596-25 koronára rúgnak. Biztosítást ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgálunk.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye
A „GONDVISELÉS” ORSZÁGOS KÖZPONTI SEGÉLYZŐ TÁRSULAT
 utján 100 kor.-tól 1000 kor.-ig terjedő temetői segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 kor.-ig terjedhető, lényekházasítási (Gondviselési) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyösebb népszerűsítés. E társulat kebelében minden közösségben állás helyjelenkorban szervezhetők jókora nyereségű vállalkozások. Társulatot kézzel fogható kőld bérkalkuláció a társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-u. 20.

HAUPTNER RÉZI OLLÓK. Ló- és szarvasmarháknak.

Kátkezü használatra. (Kétfősű rendszer.)

- A Hauptner-ollók már több mint 40 éve a legnagyobb elterjedtségnek örvendenek. E cikkek gyártását a Hauptner II. cég Németországban a hatvanas években kezdte meg s azóta e nemből utóérhetetlenül áll. Csakis legjobb minőségű, kitűnően kidolgozott valódi angol öntött acél használtatik fel, ami az olló jó vágására nagy befolyással van. Mivel számtalan utánzata van a Hauptner ló- és marhaviró ollóknak - érdekében áll a vevőknek csakis **Hauptner-ollót** kérni s a Hauptner bélyegzésre ügyelni.
- *8501. Hauptner lónyíróolló, Clark II. rendsz. B. modell, egyszerűen csiszolva, fekete fogantyúkkal, 2 csavarral kor. 6.50.
  - 8502. Ugyanaz, Clark II. rendsz. B. modell, egyszerűen csiszolva, sárga fogantyúkkal kor. 4.90.
  - *8504. Hauptner lónyíróolló, A modell, homályosra nikkellezve, fekete fogantyúkkal, 1 csavarral, az emeltyű a fésülappal acélsavarral összekötve kor. 7.80.
  - *8505. Hauptner lónyíróolló, D modell, homályosra nikkellezve, vörös fogantyúkkal, könnyen szétszedhető kor. 6.80.
  - *8507. Fé ulaprátét a lónyíróollók és nyírógépekhez, ha hosszabb vágatot (7 mm.) kívánunk elérni kor. 4.20.
  - *8509. Hauptner lónyíróolló, C modell, fényesre nikkellezett fésülappal, barna fogantyúkkal, szárnyas anyasavarral, az emeltyű a fésülappal acélsavarral van összekötve kor. 8.60.
  - 8511. Hauptner lónyíróolló, J modell, esüdnnyírásra, oldalt nyíró, csiszolva, fekete fogantyúkkal kor. 6.30.
  - 8512. Ugyanaz, balkézre kor. 6.30.
  - 8514. Szabályozókules a lónyíróollókon lévő anyasavar szabályozásához kor. -25.

Kaphatók: **Geitner és Rausch** főhadvari szállító cég Budapest, VI., Andrassy-ut 18/A. (Saját ház).

Köcsön és vétel új és egyszer használt kartellen kívül

ZSÁK behordási kazal-repcze-rostaalj-waggon- PONYVA

"HUNGARIA" kettős, kézi, favéges és manilla-aratógép kéve-kötözők. Szőlőkötözőfonalak, kötelek, zsákzsinegek.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyar,
köcsönintézet,
BUDAPEST,
Arany-János-utca 10.
Sürgönyozim:
NAGELA BUDAPEST
Vidéki telefon: 104-10.

Négyszeresen kitüntetve!
Brüsseli szarvasmarhakiállításon: első díj: 500 frank.
Első diszérnek atb.

Eredeti Hollandi tenyész- és tejteleneket, üszöket, borjukat és tenyészbikákat

csakis elsőrendű árut, fuvar- és hibától mentesen Ausztria-Magyarország minden állomására szállítanak gazdáknak és szarvasmarhaszállítóknak

D. Stoppelmann und H. van Zand
Winschoten-ben (Hollandia).

A cs. és kir. gazdaság, Smiritz és Jenő, a m. kir. gazdasági akadémia gazdasága M.-Óvár, a Krakkói cs. és kir. gazdasági egyesület szállítója és hatodizben gróf Serényi Jánosnak, Vác-Duka.

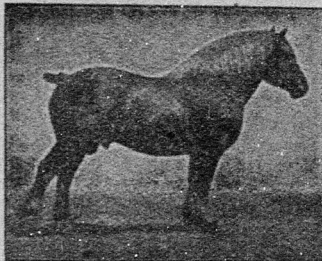
Az utolsó 6 esztendőben mintegy 8000 darabot szállítottunk Ausztria-Magyarország legelső uradalmainak és nagybirtokosainak. Prima referenciáikat rendelkezésre állanak. Valamennyi fajta 100 kiló élősúlyban, a vagonból kimérve szállítatik.

Gőzeke-eladás.

Öt éves kétgép-rendszerű 18 lóerejű, Kemna-gyártmányú gőzeke, egy 4-barázdás és egy 6-barázdás billenőkével, gyűrűhengerrel, hálókocsival, két vizes-lajttal, szivattyú és egyéb felszereléssel eladó.

A gőzeke részletfizetésre is megvehető. Átvétel 1913. év január hó folyamán, amidőn az első részlet is esedékes.

Bővebb felvilágosítást nyújt **Gottmann Gyula,** Érsekujvár, Széchényi-utca 1. szám. 6416

Belga ardenni tenyészmének és tenyészkaneczák

nagy választékban eladásra rendelkezésre állanak

Menzeles Frères, Nagykanizsa

Központ: BRUXELLES. 6329

Halász M. József, Nagygyarmati utca 2.

MEGVAN

a vidék legideálisabb, legolcsóbb és legszebb világítása a fehérfényű

"GEG" szab. SZÁRAZLÁMPA.
50 gyertyafényű világítás óránként 2 fillér.

BÁRHOL HASZNÁLHATÓ!

Egyszerű, könnyen kezelhető, nem robban, nem füstöl, nem kormoz, teljesen szagtalan. Nincs kandósa, nem kell többé petróleum. Elalazik, ha feldül, vagy ha véletlenül leestik.

Árnyék és felvilágosítás ingyen!

Távíratcím: **BIRÓ PÁL, Somogysszill.**

Megbízható, elismert gyártmány!

Gazdaközösségünk körében évek óta példátlan közkedveltségnek örvendnek utóéletlen minőségű magyar gyártmányú lópekerócsáink. Kérünk minden érdeklődőt egy próbarendelésessel meggyőződni gazdasági szempontokról azink kiváló jószágáról. Leckiválóbb áron nehézszerzési szakértőnk előnyait: darabonként

1. sz. kütűnő minőségű	170 %	hosszu	165 %	szél.	10 K - 1
2. sz. kütűnő minőségű	160 %	hosszu	160 %	szél.	9 K - 1
3. sz. kütűnő minőségű	150 %	hosszu	145 %	szél.	7 K 50 E
4. sz. kütűnő minőségű	170 %	hosszu	140 %	szél.	6 K 50 E

Kivánsra minden más méretheben is szállítunk. Már 3 drb. mintarendelésnél bérmentes szállítás. Minden kívánt színárnyalatban. Rendelések azonnali, esetleg az előírt időben, de mindenkör a legelőtöbbségre való tekintettel.

Rögyedtili megrendelési cím: **BIRÓ PÁL, Somogysszill 29. szám.**

BRONS MOTOR

(A legújabb Diesel-rendszer.) **MAGASNYOMASU NYERSOLAJMOTOR**

Legegyszerűbb szerkezet.
Nincs előmelegítő lámpa.
Nincs gyújtógyertya.
Nincs villamosgyújtó.
Nincs vízbefecskendezés.
Nincs légszivattyú.
Nincs koromképződés.
Nincs hatósági ellenőrzés.
Nincs robbanás sem tűzveszély
Mindenn pillanatban indul.

4 lóerőtől kezdve minden nagyságban készül.

Laurin és Klement R.-T. Brons-motorgyárak vezérképviselője: **FARAGÓ ANDOR** okl. gépészmérnök műszaki irodája: Budapest; V., Vécsey-utca 2. (Szabadság-tér saruk) Telefon 120-70.

Chilisalétromot teljesen pótolja Németországban már kipróbált
Norgesalétrom

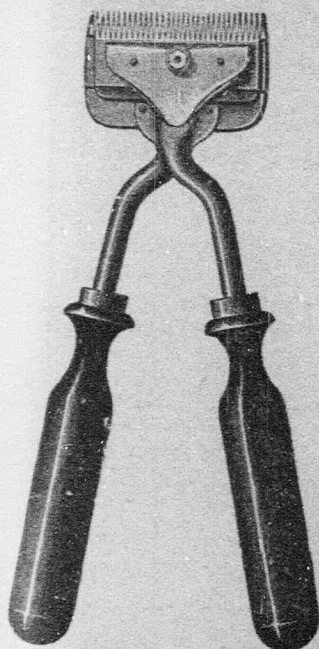
Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szolgál az
UNIO KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG műtrágya és erő-
 takarmányosztálya
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 26. SZÁM.
 Magyarország fő- és egyedellárusító helye.
 Telefon: 172-48. Telefon: 172-48.

Tisztavérű orosz kancza

170 cm. magas, hollófekete, jobblábán kis keselyyel. 5 éves, hiba nélküli, tiszta, erős, széles pedigreevel ellátott hintós jellegű, 2000 K-ért eladó. Megtekinthető **Klein Bernát téglagyárosnál, Nagybecskerek.**

Ménesfelosztás miatt jutányos árért eladó
 „Invalid” (Pardon-Aranyka) **telivermén** által fedezett
anyakancza.

Bővebb felvilágosítást ad a **CSEHTELEKI GAZDASÁG**, Bihar m. Posta ügynött.

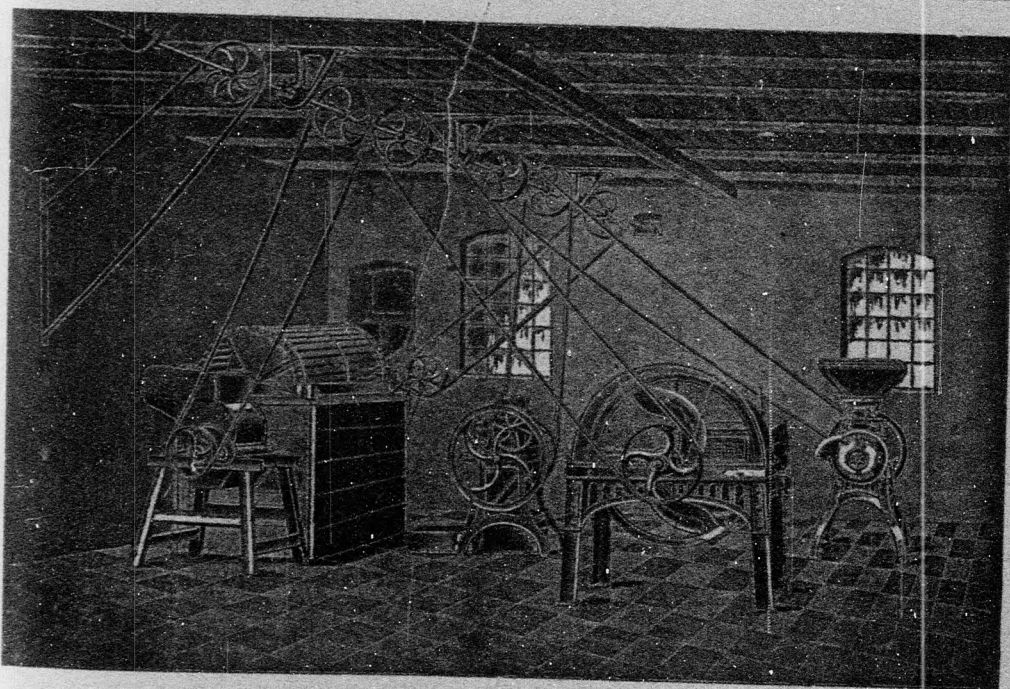
HAUPTNER kézi ollók

Ló- és szarvasmarháknak. Kétkezű használatra. (Kettősfésű rendszer.)

A Hauptner-ollók már több mint 40 éve a legnagyobb elterjedtségnek örvendenek. E cikkek gyártását a Hauptner H. cég Németországban a hatvanas években kezdte meg s azóta e nemből utólérhetetlenül áll. Csakis legjobb minőségű, kitűnően kidolgozott, valódi angol öntött acél használják fel, ami az olló jó vágására nagy befolyással van. Mivel számtalan utánozta van a Hauptner ló- és marhanyíróollóknak — érdeklében áll a vevőknek **Hauptner-ollót** kérni s a Hauptner bélyegzésre ügyelni.

- *8501. Hauptner lónyíróolló, Clark I. rendszerű, finoman csiszolva, fekete fogantyúkkal, 2 csavarral ..... K 6.50
- *8502. Ugyanaz, Clark II. rendszerű B modell, egyszerűen csiszolva, sárga fogantyúkkal 4.90
- *8504. Hauptner lónyíróolló, A modell, homályosan nikkelezve, fekete fogantyúkkal, 1 csavarral, az emeltyű a fésülappal acélsavarral összekötve 7.90
- *8505. Hauptner lónyíróolló, D modell, homályosra nikkelezve, vörös fogantyúkkal, könnyen szétszedhető 6.60

Kérje nyírógépekről szóló „C” árjegyzékünket.
 Magyarországi vezérképviselők **GEITNER és RAUSCH** főh. udv. szállító cég, Budapest, VI, Andrassy-ut 18/A. (Saját ház.)

Teljes takarmánykamra-berendezéseket motorhajtásra

elsőrendű takarmánykészítő gépekkel és legmegbízhatóbb működésű **benzinmotorokkal** felszerelve szállít

Rühne mezőgazdasági gépgyár r.-f. **Mosonban**

Főraktár:

Budapest, VI. ker., Váci-körút 57a. sz.

Magyarországi fiókraktárak:

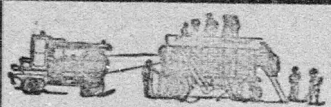
Debreczen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

Veszünk loheret, luczemat, repamagvakat

a legmagasabb napi áron.
Kérünk mintázott ajánlatokat

Schön és Wertheim

Budapest, V., Visegrádi-u. 29. sz.
Sörgönczim: „Richardus“
Telefon: 142--20.

Ujjonnan berendezett gyárunk gyárt és szállít

benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorokat, malmi gépeket, teljes

motorgarnitúrákat, elevátorokat. Magasnyomású Diesel-rendszerű motorok. Modernül berendezett vasöntődéből öntvények nyersen és megmunkálva szállíttatnak.

Pontos és azolid kiszolgálás. Kedvező fizetési feltételek.

Kérjen árajánlatot a

Rimaszombati Kereskedelmi és közgazdasági bank r.-t. gépgyáráról, Rimaszombat.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

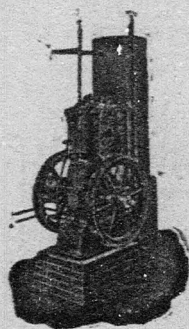
megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, tehenek, bivalyok, lovak, juhok, sertések, minden tenyésztés- és haszonállatok beszerzésére és azokat gyorsan, jutányosan és felelősség mellett eredeti forrásból, kizárólagosan csakis tenyésztőtől vásárolva közvetítik. :: Czim:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 37. sz. alatt. Telefon 311. Interurbán.

Kéretik a címet össze nem tévesztetni a mostanában létesült „Erdélyi Kereskedelmi Áruforgalmi Közvetítő Részvénytársasággal”!

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzletében

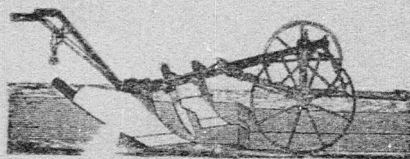
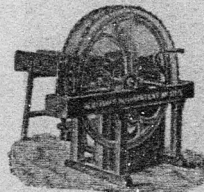
nagy választékban előnyös árakon kaphatók: lényeges javításokkal ellátott DEERING-féle eredeti amerikai tárcsásboronák

és benzinmotorok, eredeti „WESTFALIA” műtrágyaszórógépek,

valódi „SACK”-féle

ekék, velőgépek, boronák, szőlőmivelési eszközök,

Valódi „SACK”-féle azéleke.

„APOLLO” meszelő- és permetezőgépek, szalmakötélfonógépek,

legkitünőbb szecs kavágó- és répvágógépek, takarmánygyorsfüllesztők, „Ohio” tengeriszártépógépek, amerikai darológépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök

Sovány és hizott sertéseket

legmagasabb napi árakon értékesít:

Wolf Aladár, Győr.

Az Omge könyvkiadóvállalatnak legujabb kiadványa!

Sajtó alatt van és legközelebb megjelenik a

Jövedelemadóról szóló törvény

és végrehajtási utasítása,

különös tekintettel a gazdaközönségre.

Ormándy János és Szilárd Ferencz dr.

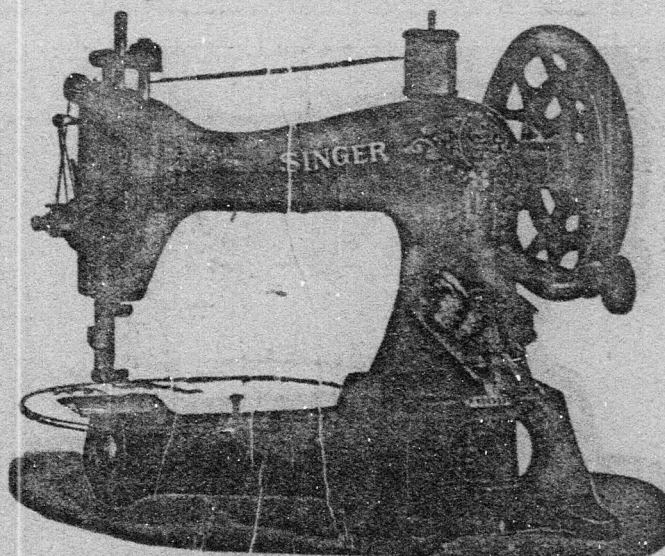
magyarázataival.

Ára bekötve kb. 10 kor. lesz.

Előjegyzéseket már most elfogad a „Pátria” r.-t. gazd. Könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

SINGER

varrógépek varrás, tömés, foltozás és beszegéshez, a székgyártásnál minden tekintetben beváltak.

SINGER székstómó gép.

Elektromotorok és erőüzem-berendezések a legujabb és legtekélyesebb szerkezetben

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Füüzlet: Budapesten, IV. ker., Semmelweis-utca 14. szám.

FIKOK MINDENÜTT!

FIKOK MINDENÜTT!

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes kiépítését és hozzátartozó anyagok szállítását

Allandó nagy raktár új és használt iparvasuti anyagokban !!

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon: 112-50.
112-51.

„ERKA“
GYORSNYIRÓGÉP

Rudolf Krása, Wien VII, Kirchengasse 29
négy a 77 számú prospectust

Az OMGE. könyvkiadóvállalata kiadásában legújabbán megjelent: :: ::

Gazdasági építész

írta: GROFFITS GABOR
gazdasági akadémiai tanár.
Háromszáz ábrával.

Ara füzve 10 kor., vászonkötésben 12 kor.

Megrendelhető a „PATRIA“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX. KER., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM (Köztelek).

GLATZ ÉS TÁRSA

TEJGAZDASÁGI GÉP- és FÉMÁRUGYÁR R.-T.

BUDAPEST, I. KER.,
CSUNGOI-UT 15. SZ.

Berendez városi és gazdasági tejtelepeket, tejcsarnokokat és tejszövetkezeteket. :: Gyárt: sütőipari cikkeket. :: Vállal: öntést, ölmazást és e szakba vágó javítást. :: Tervez: költségtétellel és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál.

KÖZSA-UTCA 29.

MUNKACSY GYULA

BUDAPEST

KERJEN ÁR JEGYZÉKET.

A Heller-féle „KING“ gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép az eszményi munka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban.

A „King“ kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhetetlen. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizárhatók. „King“ tömlővezetékekkel lehet felszerelni, mint 20 ember szociális és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifertőtleníti.

Gyártók azonosítva:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúval azonnal kleszorítható golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schretzberg-Strasse I.
Kérjünk leírást. 6309 Képviseletük kerestelek.

Svedia **Nyersolajmotor**

számtalan előnyével fogva világ legjobb üzeméne 2-300 lóerőig

Kerjünk leírást! Tűbiztonság!

1000-1500 lóerő ipari vállalatoknak, mindennemű gazdasági és családi célokra legjobban ajánlatnak.

Kezveső részletek. Teljes járulék. Használt gépek, motorok beszerelése.

Köln osztály leggyorsabb, legjobb benzín-motorcseplőkészletekről.

Képes díszdíjakat bérmentve küld.

LANDLER ÖDÖN OTONTELEPE, BUDAPEST
L. LOVAG-UTCA 2. SZ.

Czementfedőcserépgyártógépek, Betonürtőbgyártógépek, Czementfalazótéglagyártógépek,

Formák: esaternázási, alagsórvék, betonoszlopok, stb. gyártására.

Kötörök. Hengerművek.
Betonkeverőgépek.
Czementlapsajtók.

Dr. Gaspary & Co., gépgyára,
Markranstädt, Leipzig mellett.
Kerjük gyárunkat meglátogatni.
283. számú árjegyzék ingyen.

forduljon minden érdeklődő, ki esélyt tekint előrendő fajtiszta anyagra

NAGYENYED-ÉRE

Alsófehér m.

118

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, tülevellek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok
(előrendő ár) európai és amerikai sime és győtes vesezők. Oktató díszdíjakat kívántra ingyen.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

MOTOROK

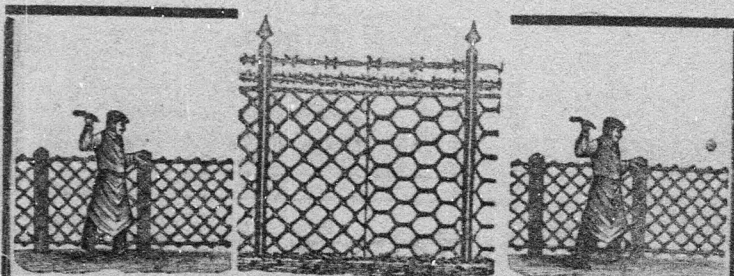
írta:
Ordódy János

okleveles gépészmérnök, a magyar kir. technológiai iparművészeti tanár, a gáz-motorok tanfolyamának előadója.

Kézikönyvvilágító-gáz-, generátorgáz-, benzín- és nyersolajmotorok szerkezetéről, használatáról és kezeléséről.

Ára vászonba kötve 5 korona.

Kapható a „PATRIA“ r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Sodronykerítés vadaskertek, parkok, kertek, háromfi-
udvarok és tenniszterekhez.
3 gyár, legnagyobb üzemképesség!
266. számú Képes Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Alp-nländische Drahtindustrie Ferd. Jergitsch Söhne
WIEN, IV., Pressgasse 29. GRAZ, Göstinger-Maut. KLAGENFURT, Postfach No 323.
6133

102.962/X-3. 1912. szám.

Eladási hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. ménésbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében folyó évi december hó 19-ik napján délelőtt fel 11 órákor a birtokon hizalt sertések után származó hus, továbbá 400 drb szopós bárány és 1000 hektoliter kontingens finomított szesz eladása, ugyszintén a mezőhegyesi ménésbirtok a palánkai csikótelep és a péklai rizsgazdaság szalonna szükségletének biztosítása czéljából zárt írásbeli ajánlatok utján versenytárgyalás fog tartatni.

Eladásra kerül: 429 drb hizott sertés után származó hus, 400 drb szopós bárány, 1000 hektoliter kontingens finomított szesz.
Beszerezésre kerül: a mezőhegyesi ménésbirtok részére 1000 q pörkölt szalonna, Palánka és Pékla részére 170 q pörkölt szalonna.

Ajánlattevők felhivatnak, hogy az egy koronás bélyeggel és a részletes feltételekben kitüntetett bánatpénzzel ellátott, sajátkezőleg aláírt zárt ajánlatok az egyes csoportoknak megfelelő felirással jelölve, legkésőbb folyó évi december hó 19-ik napjának délelőtt fel 11 óráig a mezőhegyesi m. kir. ménésbirtok igazgatóságához nyujtsák be, később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az eladási részletes feltételek a vezetésem alatt álló miniszteriumban a gazdasági főigazgatóságnál (X. főosztály), valamint a mezőhegyesi ménésbirtok igazgatóságánál megszerezhetők és kívánatra megküldetnek.

Budapest, 1912 november hó 14.

6415

A m. kir. földművelésügyi miniszter.

**Kedvező alkalom
hirdetésre** árfelemelés
nékül.

Karácsonyi lapunkból

45.000

példány mutatványszámot

küldünk a rendes példányszámon kívül.

Hirdetési ár:

Egész oldal	80 kor.
Fél oldal	45 kor.
Negyed oldal	25 kor.
Nyolczad oldal	15 kor.

Megrendeléseket idejekorán, de legkésőbb deczem-
ber 18-ig kérünk. „KÖZTELEK” kiadóhivatala.

!! A gazdaközönség figyelmébe !!

Nem tudják még, hogy mi a

MI-ME?

.... Ez a ....

Mindent Megmondok Vállalat

Budapest, VIII., József-körut 5. Telefon: József 98.

A vállalat szerkesztősége felvilágosítást, tájékoztatást és utmutatást ad minden ügyben, legyen az politikai, társadalmi, irodalmi, művészeti, kereskedelmi, ipari, kártya, löverseny stb. Irja meg levélben, hogy mi a kívánsága és mellékeljen hozzá **50 fillér ára bélyeget** és 24 óra alatt megkapja az abszolút megbízható választ. A vállalat eljár ügyes-bajos dol-
gában miniszteriumokban, fővárosnál, katonaságnál, adóügyben, vagy bárhol másutt. Egy-egy ut dija **2 korona**, amely összegért a legnagyobb felkészültséggel intézzük el ügyét.

Figyelem! Gazdák! Figyelem!

A vállalat harmadik osztálya foglalkozik **ingatlan adás-vétel és parcellázással**.
Megszerez a gazdák részére, olcsóbban, mint bárhol kaphatják, vetőmagokat, takarmányt, szalmát, szénát, gazdasági gépeket, élő jószágot stb. stb. Szerzünk kölcsönöket olcsón és gyorsan házhoz szállít, sőt a legtöbbnél kedvezményben is részesül a megrendelő.

Beszerezési osztályunk minden árat megrendelésre **díjmentesen** házhoz szállít, sőt a legtöbbnél kedvezményben is részesül a megrendelő.

AZ IGAZGATÓSÁG.

6420

1912/

91. SZ

in

fiatal, nős,
nyilvános
6 évi se
és szorga
tejgazdas
kiadóhiva

Szállit er
olden

ter

esakis első
vegonból kim
köté eddig a
meg

Bo

Értelmezhető:

Egysz

Nagy, ferg
515 on
gathat
vel egy
*8555.
8556.
8557.

Eredet

So

A legköle
csukha
szíjhaj
gelytar
és csor
*8565.
8566.
8568.
8568.

Geitt

Január elsejére nagyobb uradalmakban
intézői állást keres

fiatal, nős, magyarvári gazd. akadémiai oklevéllel, kitűnő gyakorlati bizonyítványokkal és elsőrangú referenciákkal rendelkező, nagy uradalmakban 6 évi segédtsízi gyakorlattal bíró, feltétlenül megbízható, kiváló szaktudású és szorgalma, magyarul és németül tudó okl. gazda. Speciális szakmája, tejgazdaságvesztés, cukorrépa-termelés és tenyészállat-nevelés. Czim a kiadóhivatalban. 6122

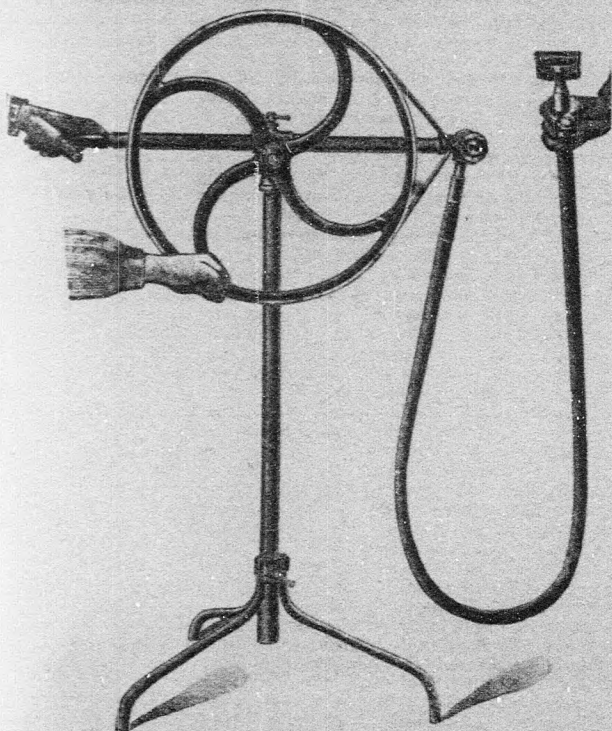
Ostfriesland és Leeuwarden, Hollandia.
Szállít **eredeti hollandi, ostfriesi, oldenburgi és wilstermarschi**

tenyész- és tejteheneket, üszöket,
borjúkat és tenyészbikákat

csakis elsőrendű árut gazdáknak fuvar- és hibamentesen 100 kg. élősúlyban a vagonból kimérve Ausztria és Magyarország állomásain. Prima referenciák. Többek közt eddig szállítottam gróf Károlyi László uradalmainak, Káposztásmegyér és Gyálpuszta, Ujzászi gazda-ág, Rózásai puszta stb. 6212

Bovásárlást is közvetít mérsékelt jutalék mellett.

Érkezhet meg: BAUER MÓR-ral Budapest, VI., Felsőerdősor 1. Telefon 93-95.

Egyszerű HAUPTNER nyirógép.

Nagy, forgatható állvánnyal, összecusukható háromlábbal. Lendkerék átmérője 51,5 cm. 2 m. hosszú hajlékony spiráltengelyvel kenderítőmlőben, mozgatható fogaskerékáttétellel és egyszerű fogantyúval. Összes kellekeivel együtt, beleértve láda s csomagolást.

*8555. Egy nyirófésűvel ló- és marhanyírásra	K 107.-
8556. Egy nyirófésűvel juhnyírásra	K 107.-
8557. Egy nyirófésűvel ló- és marhanyírásra és egy nyirófésűvel juhnyírásra	K 120.-

Eredeti HAUPTNER nyirógép.

Sok év alatt a legkitűnőbbbe bevált és leghasználtabb modell.

A legtekélyesebb szabályozható s könnyen hordozható állvánnyal, összecusukható háromlábbal. A lendkerék átmérője 51,5 cm. Háromszögletű szíjajtással, 2 m. hosszú, hajlékony spiráltengelyvel bőrtömölőben, tengelytartóval s precíziós fogantyúval. Összes kellekeivel, beleértve láda és csomagolást.

*8565. Két nyirófésűvel ló- és marhanyírásra	K 138.50
8566. Két nyirófésűvel juhnyírásra	K 138.50
8568. Két nyirófésűvel ló-, marha- és juhnyírásra	K 163.50
8568. Készülékcsatlakozók hozzá	K 30.50

Kérje nyirógépekről szóló árjegyzékünket

Geittner és Rausch fűh. udv. szállító czég Budapest, VI., Andrassy-ut 18/A. sz.

ALLATÉRTÉKESÍTŐ EGYESÜLET M. SZ.

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCZA 28. SZÁM, II. EMELET

Sürgőnyczim: ANIMALTO BUDAPEST. Telefon (interurban) 140-59 sz.

Minden gazda megbízható módon értékesítheti és szeretheti be állatjait az:

Állatértékesítő Egyesület M. Sz.

utján, ha egy levelezőlapon tudatja, hogy milyen állatai eladók vagy milyen állatokat akar vásárolni. Legtanácsosabb a levelezőlapon megadni az állatok darabszámát, árát, szállítási idejét, súlyát, minőségét, életkorát, átvészelttségét és a százalékos engedményeket. Nagyobb szállítványok esetén a helyszínére utazunk.

Czementipari gépeket,

betoncsőformákat, színes czementlapprest gépi és teljes czementgyárat berendez

Hazai Fémlemez és Czementipari Gépgyár R.-T.

BUDAPEST, VI., Reitter Ferenc-utca 86. sz.

Telefon 93-13. 1287 Telefon 93-13.

Nyilvános árverésre kerül:

Nagyságos özv. Döry Vilmosné urnő felsőleperdi tisztavéri szimmenthali tehenészetéből

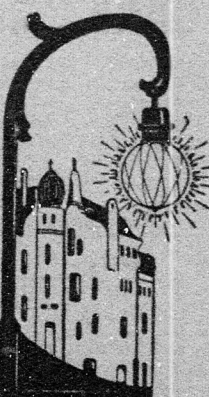
21 darab tenyészképes bika.

Az árverés 1912 november 26-án délután 1 órakor a felsőleperdi Ujmajorban fog megtartatni.

Az árverés napján, előzetes bejelentésre, a t. vásárlóközönség rendelkezésére az ujdombóvári állomáson kocsik fognak állani, a bejelentések az uradalmi intézőségnek, Felsőleperd, u. p. Kocsóla-Odalmandra intézendők.

6379 Felsőleperdi intézőség.

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása

és takarmánykamra

üzeme egy motorral üzemeltethető. ::

Oleó olaj! Oleó ár! Egyszerű kezelés!

Azonnali szállítás.

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFON: 102-24. TELEFON: 102-24.

Gabona-tőzsdei megbízások lelkiismeretesen eszközöltetnek

Földes és Rabdebbó bankháza, BUDAPEST, V., Lipót-körut II. sz.

Eladás

Gyúrs, pontos, olcsó tolmács Világhíri szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA kapható 1275 Stádel szabadalommal

Teléfonoszám 162-01. Aapitratott 1845-ben.

Dreher Ignác és Fia

finom acélkészítmények, kert és mezőgazdasági eszközök és készülékek gyára.

BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 14.

Lónyirőgép

"uj" angol gyártmányú lánchajtó szerkezettel, 1 olóval, ára K 70.-
Megbízható és külföldi gyártmányokkal összemérhető nem hasonlítható saját készítményű hajlítható tengelyű ló vagy szarvasmarhanyírógép 2 olóval ára K 170.-
Tartálékollók hozzá; juh, ló vagy szarvasmarhanyírásához 1 db-án ára K 12.-
Mindennemű ló és marhanyírógép és oló javítások szakszerűen és jutányos díjak mellett eszközöltetnek. (Arjogyzók ingyen és bérmentve rendelkezésre áll.) 6387

Szénát, szalmát,

uzernát, lóherét, és zabos búkkönyvet veszek és eladok bármily nagy mennyiségben, felprésléshez modern ló- és gősprésem adom. Ajánlatok: 638

Schreier Béla takarmánygyároskereskedő Budapest, Népszínház-utca 33. Telefon: 20-32.

Gazdák figyelmébe!

50% olcsóbb mint bármely más világítóanyag a **pyrolem** világítás. A pyrolem szagátlan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezetett. Számos alismérővel nálam bekapcsolható. - Próbaküldemények 2 korona utókrét mellé. - Kérvényre prospektus ingyen és bérmentve. 9436

DEGEN JAKAB

Budapest, IX. ker., Közvásár-utca 23.

Vesz - elad

szénát, szalmát, mindentelén takarmányokat valamint vetőmagvakat, terményeket, terményhulladékokat **GÜTFREUND és HERSKOVICS** takarmánygyároskereskedők és terménybizományosok. Budapest, V., Úgyfők-u. 17. Telefon 170-76. Saját raktár, Lipótvárosi rőpályaudvar, helyrét a Boder-utca-ból. Telefon 156-34. 1407

Számítalan kiűntetés.

SAJT Emmenthali, Répczelaki, Trapista, Csemege és Tea vaj

015 ajánlja **Stauffer és Fiai** sajt és vajgyárak Répczelaki.

szénát és szalmát

minden mennyiségben szállítom préselem és fuvarmentesen minden vasúti állomásra

Böhm Arnold takarmánygyároskereskedő Budapest, VI. ker., Hűvösvölgy-Sándor-utca 23. szám. Telefon 343-86

Szalma-, szóna-stb. kazlak

szállítom préselem és fuvarmentesen minden vasúti állomásra

Vétel

Gőzekevételek Gy. 106. VIII. Uj ed. gazdasága részére készített egy használt, jó állapotú, kétfázisú, 300 literes, 100 literes, 200 literes, 300 literes, 400 literes, 500 literes, 600 literes, 700 literes, 800 literes, 900 literes, 1000 literes, 1100 literes, 1200 literes, 1300 literes, 1400 literes, 1500 literes, 1600 literes, 1700 literes, 1800 literes, 1900 literes, 2000 literes, 2100 literes, 2200 literes, 2300 literes, 2400 literes, 2500 literes, 2600 literes, 2700 literes, 2800 literes, 2900 literes, 3000 literes, 3100 literes, 3200 literes, 3300 literes, 3400 literes, 3500 literes, 3600 literes, 3700 literes, 3800 literes, 3900 literes, 4000 literes, 4100 literes, 4200 literes, 4300 literes, 4400 literes, 4500 literes, 4600 literes, 4700 literes, 4800 literes, 4900 literes, 5000 literes, 5100 literes, 5200 literes, 5300 literes, 5400 literes, 5500 literes, 5600 literes, 5700 literes, 5800 literes, 5900 literes, 6000 literes, 6100 literes, 6200 literes, 6300 literes, 6400 literes, 6500 literes, 6600 literes, 6700 literes, 6800 literes, 6900 literes, 7000 literes, 7100 literes, 7200 literes, 7300 literes, 7400 literes, 7500 literes, 7600 literes, 7700 literes, 7800 literes, 7900 literes, 8000 literes, 8100 literes, 8200 literes, 8300 literes, 8400 literes, 8500 literes, 8600 literes, 8700 literes, 8800 literes, 8900 literes, 9000 literes, 9100 literes, 9200 literes, 9300 literes, 9400 literes, 9500 literes, 9600 literes, 9700 literes, 9800 literes, 9900 literes, 10000 literes, 10100 literes, 10200 literes, 10300 literes, 10400 literes, 10500 literes, 10600 literes, 10700 literes, 10800 literes, 10900 literes, 11000 literes, 11100 literes, 11200 literes, 11300 literes, 11400 literes, 11500 literes, 11600 literes, 11700 literes, 11800 literes, 11900 literes, 12000 literes, 12100 literes, 12200 literes, 12300 literes, 12400 literes, 12500 literes, 12600 literes, 12700 literes, 12800 literes, 12900 literes, 13000 literes, 13100 literes, 13200 literes, 13300 literes, 13400 literes, 13500 literes, 13600 literes, 13700 literes, 13800 literes, 13900 literes, 14000 literes, 14100 literes, 14200 literes, 14300 literes, 14400 literes, 14500 literes, 14600 literes, 14700 literes, 14800 literes, 14900 literes, 15000 literes, 15100 literes, 15200 literes, 15300 literes, 15400 literes, 15500 literes, 15600 literes, 15700 literes, 15800 literes, 15900 literes, 16000 literes, 16100 literes, 16200 literes, 16300 literes, 16400 literes, 16500 literes, 16600 literes, 16700 literes, 16800 literes, 16900 literes, 17000 literes, 17100 literes, 17200 literes, 17300 literes, 17400 literes, 17500 literes, 17600 literes, 17700 literes, 17800 literes, 17900 literes, 18000 literes, 18100 literes, 18200 literes, 18300 literes, 18400 literes, 18500 literes, 18600 literes, 18700 literes, 18800 literes, 18900 literes, 19000 literes, 19100 literes, 19200 literes, 19300 literes, 19400 literes, 19500 literes, 19600 literes, 19700 literes, 19800 literes, 19900 literes, 20000 literes, 20100 literes, 20200 literes, 20300 literes, 20400 literes, 20500 literes, 20600 literes, 20700 literes, 20800 literes, 20900 literes, 21000 literes, 21100 literes, 21200 literes, 21300 literes, 21400 literes, 21500 literes, 21600 literes, 21700 literes, 21800 literes, 21900 literes, 22000 literes, 22100 literes, 22200 literes, 22300 literes, 22400 literes, 22500 literes, 22600 literes, 22700 literes, 22800 literes, 22900 literes, 23000 literes, 23100 literes, 23200 literes, 23300 literes, 23400 literes, 23500 literes, 23600 literes, 23700 literes, 23800 literes, 23900 literes, 24000 literes, 24100 literes, 24200 literes, 24300 literes, 24400 literes, 24500 literes, 24600 literes, 24700 literes, 24800 literes, 24900 literes, 25000 literes, 25100 literes, 25200 literes, 25300 literes, 25400 literes, 25500 literes, 25600 literes, 25700 literes, 25800 literes, 25900 literes, 26000 literes, 26100 literes, 26200 literes, 26300 literes, 26400 literes, 26500 literes, 26600 literes, 26700 literes, 26800 literes, 26900 literes, 27000 literes, 27100 literes, 27200 literes, 27300 literes, 27400 literes, 27500 literes, 27600 literes, 27700 literes, 27800 literes, 27900 literes, 28000 literes, 28100 literes, 28200 literes, 28300 literes, 28400 literes, 28500 literes, 28600 literes, 28700 literes, 28800 literes, 28900 literes, 29000 literes, 29100 literes, 29200 literes, 29300 literes, 29400 literes, 29500 literes, 29600 literes, 29700 literes, 29800 literes, 29900 literes, 30000 literes, 30100 literes, 30200 literes, 30300 literes, 30400 literes, 30500 literes, 30600 literes, 30700 literes, 30800 literes, 30900 literes, 31000 literes, 31100 literes, 31200 literes, 31300 literes, 31400 literes, 31500 literes, 31600 literes, 31700 literes, 31800 literes, 31900 literes, 32000 literes, 32100 literes, 32200 literes, 32300 literes, 32400 literes, 32500 literes, 32600 literes, 32700 literes, 32800 literes, 32900 literes, 33000 literes, 33100 literes, 33200 literes, 33300 literes, 33400 literes, 33500 literes, 33600 literes, 33700 literes, 33800 literes, 33900 literes, 34000 literes, 34100 literes, 34200 literes, 34300 literes, 34400 literes, 34500 literes, 34600 literes, 34700 literes, 34800 literes, 34900 literes, 35000 literes, 35100 literes, 35200 literes, 35300 literes, 35400 literes, 35500 literes, 35600 literes, 35700 literes, 35800 literes, 35900 literes, 36000 literes, 36100 literes, 36200 literes, 36300 literes, 36400 literes, 36500 literes, 36600 literes, 36700 literes, 36800 literes, 36900 literes, 37000 literes, 37100 literes, 37200 literes, 37300 literes, 37400 literes, 37500 literes, 37600 literes, 37700 literes, 37800 literes, 37900 literes, 38000 literes, 38100 literes, 38200 literes, 38300 literes, 38400 literes, 38500 literes, 38600 literes, 38700 literes, 38800 literes, 38900 literes, 39000 literes, 39100 literes, 39200 literes, 39300 literes, 39400 literes, 39500 literes, 39600 literes, 39700 literes, 39800 literes, 39900 literes, 40000 literes, 40100 literes, 40200 literes, 40300 literes, 40400 literes, 40500 literes, 40600 literes, 40700 literes, 40800 literes, 40900 literes, 41000 literes, 41100 literes, 41200 literes, 41300 literes, 41400 literes, 41500 literes, 41600 literes, 41700 literes, 41800 literes, 41900 literes, 42000 literes, 42100 literes, 42200 literes, 42300 literes, 42400 literes, 42500 literes, 42600 literes, 42700 literes, 42800 literes, 42900 literes, 43000 literes, 43100 literes, 43200 literes, 43300 literes, 43400 literes, 43500 literes, 43600 literes, 43700 literes, 43800 literes, 43900 literes, 44000 literes, 44100 literes, 44200 literes, 44300 literes, 44400 literes, 44500 literes, 44600 literes, 44700 literes, 44800 literes, 44900 literes, 45000 literes, 45100 literes, 45200 literes, 45300 literes, 45400 literes, 45500 literes, 45600 literes, 45700 literes, 45800 literes, 45900 literes, 46000 literes, 46100 literes, 46200 literes, 46300 literes, 46400 literes, 46500 literes, 46600 literes, 46700 literes, 46800 literes, 46900 literes, 47000 literes, 47100 literes, 47200 literes, 47300 literes, 47400 literes, 47500 literes, 47600 literes, 47700 literes, 47800 literes, 47900 literes, 48000 literes, 48100 literes, 48200 literes, 48300 literes, 48400 literes, 48500 literes, 48600 literes, 48700 literes, 48800 literes, 48900 literes, 49000 literes, 49100 literes, 49200 literes, 49300 literes, 49400 literes, 49500 literes, 49600 literes, 49700 literes, 49800 literes, 49900 literes, 50000 literes, 50100 literes, 50200 literes, 50300 literes, 50400 literes, 50500 literes, 50600 literes, 50700 literes, 50800 literes, 50900 literes, 51000 literes, 51100 literes, 51200 literes, 51300 literes, 51400 literes, 51500 literes, 51600 literes, 51700 literes, 51800 literes, 51900 literes, 52000 literes, 52100 literes, 52200 literes, 52300 literes, 52400 literes, 52500 literes, 52600 literes, 52700 literes, 52800 literes, 52900 literes, 53000 literes, 53100 literes, 53200 literes, 53300 literes, 53400 literes, 53500 literes, 53600 literes, 53700 literes, 53800 literes, 53900 literes, 54000 literes, 54100 literes, 54200 literes, 54300 literes, 54400 literes, 54500 literes, 54600 literes, 54700 literes, 54800 literes, 54900 literes, 55000 literes, 55100 literes, 55200 literes, 55300 literes, 55400 literes, 55500 literes, 55600 literes, 55700 literes, 55800 literes, 55900 literes, 56000 literes, 56100 literes, 56200 literes, 56300 literes, 56400 literes, 56500 literes, 56600 literes, 56700 literes, 56800 literes, 56900 literes, 57000 literes, 57100 literes, 57200 literes, 57300 literes, 57400 literes, 57500 literes, 57600 literes, 57700 literes, 57800 literes, 57900 literes, 58000 literes, 58100 literes, 58200 literes, 58300 literes, 58400 literes, 58500 literes, 58600 literes, 58700 literes, 58800 literes, 58900 literes, 59000 literes, 59100 literes, 59200 literes, 59300 literes, 59400 literes, 59500 literes, 59600 literes, 59700 literes, 59800 literes, 59900 literes, 60000 literes, 60100 literes, 60200 literes, 60300 literes, 60400 literes, 60500 literes, 60600 literes, 60700 literes, 60800 literes, 60900 literes, 61000 literes, 61100 literes, 61200 literes, 61300 literes, 61400 literes, 61500 literes, 61600 literes, 61700 literes, 61800 literes, 61900 literes, 62000 literes, 62100 literes, 62200 literes, 62300 literes, 62400 literes, 62500 literes, 62600 literes, 62700 literes, 62800 literes, 62900 literes, 63000 literes, 63100 literes, 63200 literes, 63300 literes, 63400 literes, 63500 literes, 63600 literes, 63700 literes, 63800 literes, 63900 literes, 64000 literes, 64100 literes, 64200 literes, 64300 literes, 64400 literes, 64500 literes, 64600 literes, 64700 literes, 64800 literes, 64900 literes, 65000 literes, 65100 literes, 65200 literes, 65300 literes, 65400 literes, 65500 literes, 65600 literes, 65700 literes, 65800 literes, 65900 literes, 66000 literes, 66100 literes, 66200 literes, 66300 literes, 66400 literes, 66500 literes, 66600 literes, 66700 literes, 66800 literes, 66900 literes, 67000 literes, 67100 literes, 67200 literes, 67300 literes, 67400 literes, 67500 literes, 67600 literes, 67700 literes, 67800 literes, 67900 literes, 68000 literes, 68100 literes, 68200 literes, 68300 literes, 68400 literes, 68500 literes, 68600 literes, 68700 literes, 68800 literes, 68900 literes, 69000 literes, 69100 literes, 69200 literes, 69300 literes, 69400 literes, 69500 literes, 69600 literes, 69700 literes, 69800 literes, 69900 literes, 70000 literes, 70100 literes, 70200 literes, 70300 literes, 70400 literes, 70500 literes, 70600 literes, 70700 literes, 70800 literes, 70900 literes, 71000 literes, 71100 literes, 71200 literes, 71300 literes, 71400 literes, 71500 literes, 71600 literes, 71700 literes, 71800 literes, 71900 literes, 72000 literes, 72100 literes, 72200 literes, 72300 literes, 72400 literes, 72500 literes, 72600 literes, 72700 literes, 72800 literes, 72900 literes, 73000 literes, 73100 literes, 73200 literes, 73300 literes, 73400 literes, 73500 literes, 73600 literes, 73700 literes, 73800 literes, 73900 literes, 74000 literes, 74100 literes, 74200 literes, 74300 literes, 74400 literes, 74500 literes, 74600 literes, 74700 literes, 74800 literes, 74900 literes, 75000 literes, 75100 literes, 75200 literes, 75300 literes, 75400 literes, 75500 literes, 75600 literes, 75700 literes, 75800 literes, 75900 literes, 76000 literes, 76100 literes, 76200 literes, 76300 literes, 76400 literes, 76500 literes, 76600 literes, 76700 literes, 76800 literes, 76900 literes, 77000 literes, 77100 literes, 77200 literes, 77300 literes, 77400 literes, 77500 literes, 77600 literes, 77700 literes, 77800 literes, 77900 literes, 78000 literes, 78100 literes, 78200 literes, 78300 literes, 78400 literes, 78500 literes, 78600 literes, 78700 literes, 78800 literes, 78900 literes, 79000 literes, 79100 literes, 79200 literes, 79300 literes, 79400 literes, 79500 literes, 79600 literes, 79700 literes, 79800 literes, 79900 literes, 80000 literes, 80100 literes, 80200 literes, 80300 literes, 80400 literes, 80500 literes, 80600 literes, 80700 literes, 80800 literes, 80900 literes, 81000 literes, 81100 literes, 81200 literes, 81300 literes, 81400 literes, 81500 literes, 81600 literes, 81700 literes, 81800 literes, 81900 literes, 82000 literes, 82100 literes, 82200 literes, 82300 literes, 82400 literes, 82500 literes, 82600 literes, 82700 literes, 82800 literes, 82900 literes, 83000 literes, 83100 literes, 83200 literes, 83300 literes, 83400 literes, 83500 literes, 83600 literes, 83700 literes, 83800 literes, 83900 literes, 84000 literes, 84100 literes, 84200 literes, 84300 literes, 84400 literes, 84500 literes, 84600 literes, 84700 literes, 84800 literes, 84900 literes, 85000 literes, 85100 literes, 85200 literes, 85300 literes, 85400 literes, 85500 literes, 85600 literes, 85700 literes, 85800 literes, 85900 literes, 86000 literes, 86100 literes, 86200 literes, 86300 literes, 86400 literes, 86500 literes, 86600 literes, 86700 literes, 86800 literes, 86900 literes, 87000 literes, 87100 literes, 87200 literes, 87300 literes, 87400 literes, 87500 literes, 87600 literes, 87700 literes, 87800 literes, 87900 literes, 88000 literes, 88100 literes, 88200 literes, 88300 literes, 88400 literes, 88500 literes, 88600 literes, 88700 literes, 88800 literes, 88900 literes, 89000 literes, 89100 literes, 89200 literes, 89300 literes, 89400 literes, 89500 literes, 89600 literes, 89700 literes, 89800 literes, 89900 literes, 90000 literes, 90100 literes, 90200 literes, 90300 literes, 90400 literes, 90500 literes, 90600 literes, 90700 literes, 90800 literes, 90900 literes, 91000 literes, 91100 literes, 91200 literes, 91300 literes, 91400 literes, 91500 literes, 91600 literes, 91700 literes, 91800 literes, 91900 literes, 92000 literes, 92100 literes, 92200 literes, 92300 literes, 92400 literes, 92500 literes, 92600 literes, 92700 literes, 92800 literes, 92900 literes, 93000 literes, 93100 literes, 93200 literes, 93300 literes, 93400 literes, 93500 literes, 93600 literes, 93700 literes, 93800 literes, 93900 literes, 94000 literes, 94100 literes, 94200 literes, 94300 literes, 94400 literes, 94500 literes, 94600 literes, 94700 literes, 94800 literes, 94900 literes, 95000 literes, 95100 literes, 95200 literes, 95300 literes, 95400 literes, 95500 literes, 95600 literes, 95700 literes, 95800 literes, 95900 literes, 96000 literes, 96100 literes, 96200 literes, 96300 literes, 96400 literes, 96500 literes, 96600 literes, 96700 literes, 96800 literes, 96900 literes, 97000 literes, 97100 literes, 97200 literes, 97300 literes, 97400 literes, 97500 literes, 97600 literes, 97700 literes, 97800 literes, 97900 literes, 98000 literes, 98100 literes, 98200 literes, 98300 literes, 98400 literes, 98500 literes, 98600 literes, 98700 literes, 98800 literes, 98900 literes, 99000 literes, 99100 literes, 99200 literes, 99300 literes, 99400 literes, 99500 literes, 99600 literes, 99700 literes, 99800 literes, 99900 literes, 100000 literes, 100100 literes, 100200 literes, 100300 literes, 100400 literes, 100500 literes, 100600 literes, 100700 literes, 100800 literes, 100900 literes, 101000 literes, 101100 literes, 101200 literes, 101300 literes, 101400 literes, 101500 literes, 101600 literes, 101700 literes, 101800 literes, 101900 literes, 102000 literes, 102100 literes, 102200 literes, 102300 literes, 102400 literes, 102500 literes, 102600 literes, 102700 literes, 102800 literes, 102900 literes, 103000 literes, 103100 literes, 103200 literes, 103300 literes, 103400 literes, 103500 literes, 103600 literes, 103700 literes, 103800 literes, 103900 literes, 104000 literes, 104100 literes, 104200 literes, 104300 literes, 104400 literes, 104500 literes, 104600 literes, 104700 literes, 104800 literes, 104900 literes, 105000 literes, 105100 literes, 105200 literes, 105300 literes, 105400 literes, 105500 literes, 105600 literes, 105700 literes, 105800 literes, 105900 literes, 106000 literes, 106100 literes, 106200 literes, 106300 literes, 106400 literes, 106500 literes, 106600 literes, 106700 literes, 106800 literes, 106900 literes, 107000 literes, 107100 literes, 107200 literes, 107300 literes, 107400 literes, 107500 literes, 107600 literes, 107700 literes, 107800 literes, 107900 literes, 108000 literes, 108100 literes, 108200 literes, 108300 literes, 108400 literes, 108500 literes, 108600 literes, 108700 literes, 108800 literes, 108900 literes, 109000 literes, 109100 literes, 109200 literes, 109300 literes, 109400 literes, 109500 literes, 109600 literes, 109700 literes, 109800 literes, 109900 literes, 110000 literes, 110100 literes, 110200 literes, 110300 literes, 110400 literes, 110500 literes, 110600 literes, 110700 literes, 110800 literes, 110900 literes, 111000 literes, 111100 literes

Kastély- és villatúlajdonosok!
Szabadalmazott biológikus ürülék-szennyvíztisztító-telepek vállalata.
 Előnyei: A tisztított szennyvíz higiénikusan tiszta, szagtalan, szagtalan, bárhol elvezethető. Telepet kiüríteni, tisztítani nem kell. Vegyszerre nincs szükség. Bár nincs. Terv és költségvetés díjtalan.
Prister György Budapest, VI., Izabella-u. 71.

Állatok
Eladó
 az ördögösi gazdaságban 40 drb elsörendű
mangalicza tenyészkocca
 továbbtartásra.
 Levél- és sürgönyezim Budapest, VII., Elemér-u. 17.
 Telefon: 170-18.
 Istálló: Kispest, Üllői-ut 4.
 Telefon „Kispest” 38.

Sovány és hizott sertések
 vételét és eladását legelőnyösebben közzét. Minden felvilágosítással készséggel szolgál:
LÁSZLO JENO
 sertés-biztosító, Budapest, II., Margit-körút 31.
 Telefon 121-52. 8170

HUGO GUTHERZ
 szarvasmarha- és kivittelei, Berlin W. 15., Bayerischerstrasse 27. 6385
 A szenttamási gazdaságban állandóan eladásra kerülnek fiatal bonyhádi hasastehenek és két éves bonyhádi tenyészbikák.
 Állandóan van eladásra felállítva 80-100 darab kiváló szép, tenyese alkalmas, részint nagyhasas, legnagyobb részét már nálam leborjazott fiatal bonyhádi tehén és tenyészbika. Érdeklődőknek Könn József, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 80. szívesen ad levélbeli bővebb felvilágosítást és előzetes értesítésre Kunzentmiklós-Tass vasút állomásra kocsi is küld.

Legelsőrendű bonyhádi tehénket, friss borjakokat, hasásokat a tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben különül és legelőnyösebb áron szállít.
Fenyves Flaschner Sándor
 tehénkereskedő.
 Levél- és sürgönyezim Budapest, VII., Elemér-u. 17.
 Telefon: 170-18.
 Istálló: Kispest, Üllői-ut 4.
 Telefon „Kispest” 38.

Sovány és hizott sertések
 vételét és eladását legelőnyösebben közzét. Minden felvilágosítással készséggel szolgál:
LÁSZLO JENO
 sertés-biztosító, Budapest, II., Margit-körút 31.
 Telefon 121-52. 8170

Általánosan elismert legelsőrendű **jármos magyar-fajú erdélyi-ökröt, 1 és 2 éves ökrö-borjak** s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók.
PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR.
 Szelnok-Doboka m.)

Elsörendű eredeti bonyhádi teheneket hasásokat, borjakokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben különül és legelőnyösebb áron szállít.
KLINGER MOR
 tenyész- és haszonállat-kereskedő
 Klapcs, Lakás és istálló: Klapcs, Lakás-utca 5 sz.
 Levél- és sürgönyezim ugyanott
 Telefon Kispest 95. Bajánban

Elsörendű tiszta erdélyi-magyar fajta 1-2-3 éves ökörborjúk
 bármely mennyiségben, jutányos áron, állandóan kaphatók
Nyegruetz és Társa
 legelőgazdaságban
Szamosujvárt.
 Cím: NYEGRUETZ TÓROR SZAMOSUJVÁRT. 57

Vegyések
Elfogadok 80 tíedt 15 l tar-talú szert. Cím a kiadóval-talban. 4077
Magyar nyelvű nagybirtokok és nagybirtokosok, mint a 10-20 ezer valós, és földes-uraknak, azaz szertelkés-fo dújnak, Párisi Jézus-gazd-ságt munká-állat-ösöz, V. doriak, posta Fúcslendv, Vas m-gye. 4091

BIRTOKOSOK,
 kiknek nagyobb mennyiségű **fehér és tarka babja**
 van eladó, kördíjék cizmeket a **„HANGYA” SZÖVETKEZET**
 értékesítő osztályával
 Budapest, IX. kerület, Boráros-tér 6. szám.

Wilczek Rezső
 mindennemű festékek, lakkok, kenecze s ecset-árak valamint gazdaszálló s szőlészeti cikkek nagykereskedése
 Budapest, V., Vécsey-utca 4. sz. (Nádor-utca 31.)
 Telefon 122-38.

PALMA A VALÓMI KARCOR CZIPUSAROK

Faragó Zsigmond
 ny.kataszteri mérnök, jogosított földmérő
 Budapest, 6396
 II., Fő-utca 80. sz.

Esőköpöny
 teljesen szagtalan, vízhatlan, törhetetlen minden színben, formában, nagyságban, ujjakkal, csuklyákkal, esontombokkal 15 kor., körgallér 12 kor., nyak, melbőség, hossza közöns. Meგრენ-delhető Gronich Norbertnél, Budapest, Baross-u. 50. Arjegyék 120 újdonságról ingyen és bérmentve. 6083

TÖRÖLT GÉPRESZER, kazánrepedések, korroziók
 hegesztését autógén után málhelyünkben vagy helyszínen lemondás nélkül, उपस्थिता hegesztőnkkel, szakszerűen végesszük.
Lakos és Székely
 5660
 Gyár és vállalat autógén-hegesztő és vágó berendezésekre.
 Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Szeszgyár, palinhalozó-készülék berendezési vállalat

Eladás
 Alkalmi zongoravétel.
 Eszterházy, Schweighofer, Korn-Wirtz kiváló mesterek gyárának 400 korostól feljebb. Fő-ninek 320 K-től, új zongora vagy pianó 500 K-től feljebb minden áron. Kengora, csimbomhangverseny helyhez és vidékre, anakkoross munkások által gyűrt és okosok csakúgy mint **BERÉNYI MIHÁLY** a Nagy. Kir. Zenekedőcsin szállítja. BUDAPEST, VI., Király-u. 55. sz. 1120

Lokomobilok
 használt és javított állapotban kávézó részletekre kaphatók. Fodor Miklós gépgyár részvevő részletek Budapest, Váci ut. 80. Kiváló raktár-kimutatók kúldunk. Gépgyár-kek kik maguk javítanak gépeket ajánljuk szükségletüket most beszerzési és korjít személyes látogatásukat. Csere-ralapok csakis állampgyári új gépek vételre esetén kúldunk. Magajáró öntvényeket szállítunk. 3466

Turin 1911. Grand Prix.
Moser „Vindobona” Pulpe
 (törv. védve)
 répaszeletek, répalévelek és más takarmányműek mesterséges savanyítására és Konzerválására. Ezen ké-szitmény eredményes alkalmazásáról Koppoly Géza ur ezen lap 79. számában a 2726. oldalon nyilatkozik. Kapható
Laboratorium Moser, Wien, XIX.5. Goltzgasse 3.
 8401

Birtok parcellálás folytár, gazdasági gépek, szerszámok és állatok eladása és gyorsan eladó. Cím: Koronika, Poltár (Nógrád m.) 2090

Akác-facsomote, Mautner erdőtüre legalkalmasabb mű-nőség. 3 éves kor. 20-30 kor. 2 éves kor. 10-14 kor. 1 éves 5-9 kor. **Gloditsa,** 3 tőtes 10-12 kor., 1 éves, 2-3 kor. 10-12 kor., 1 éves, 2-3 kor. Arban, kisebb-nygyobb mennyiségben. De zít az összes szállítókra kapható. Itt az összes árjegyek érdekes éllékek. In-gyen kúld tik. Dobos László ny. főosztályos, Szabolcs m. Köt. J. Posta helyt. m. 8381

16 lóerős benzinkomóbi el-adó, csaknem új és teljesen használt állapotban, esetleg egy 3-4 éves máv. cseplővel együtt. Demabily FAL Doma-bida, Sasvár m. 3384

Gőzekarnitúra két gőp-rendszert, teljes 10 karban, 3 éves, olcsó eladó. Cím a kiadó-valtalban. 3866

20 HP máv. benzinkomó 42-ny. és párt. modern ber-feljével. Asványi fény szér-tepőgép. Indrich-fo 6-os sz. 253-as. 1. 2. és 3-as rők. wa-gon buszszalut vas eladó. D. Breza ni E dre gar-dságában, Gyoma, Békés m. 3977

550 m. holdas prima birtok, Budapesti 3 ördögösi eladó vagy használt rbe kúld, eset-leg Budapesti b. chásti cse-rendű. Cím a kiadóval. 3978

Vadászpuskák Toplever-rel, 32 Gren-ner-sar, angol lektzerke-zettel, 44 Modern Hamor 4, 70 Honn Drilling, 10-6-12-as új. **Revolving, távcsőves** Mauer 10-12-es távcsővel és Schönnauer jevtovos finom Special Krupp Hammer. Legújabb golyos és söröves Winchester finom Hamer-les Drilling Angol s Kir-ner Garnitúrák stb. más, mind kipróbált jó löve-g-ek és pisztolyok olcsóbban, mint bárhol, csak is Kádó-fegyverüzletben, Egyetem-tér 5. Sporttér sít fegyverpázo-gépkár is ingyen, véte-l-csere. 3914

Eladó tisztelemnagyobbitás miatt egy 35 lóerős szér-végátelap, a motor használt, gyárlag javított, a generátor vadonat új kedvező ár és fű-tel 7 literlek mellé. Cím M. Kir. áll-mvasolat gépgyára ve-zé-Ügyvő ségének démagyar-orazsál-ez rk. pészlete, Tem-s-vár József-áron, Uri-u. 4 4038

Borok sartalnia-ára ajánlok szn tiszta szent-áras meszt U asitást feltűrt bor hasz-t. dőse mellett pontosan kúldok. Detsényi Frigyes, Budapest, V., Váci-körút 6 sz. 4089

Eladó egy nagy, egy kis esz-gép, 1 lóerős és a kéz 1 is hajtató. Cím: Csalánka József-1, Lovasberény, Főjár m. 4088

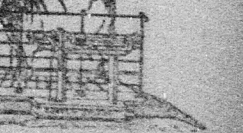
Lokomobilok benzinkomórok használta és javított állapotban kávézó részletekre kaphatók. Fodor Miklós gépgyár részvevő részletek Budapest, Váci ut. 80. Kiváló raktár-kimutatók kúldunk. Gépgyár-kek kik maguk javítanak gépeket ajánljuk szükségletüket most beszerzési és korjít személyes látogatásukat. Csere-ralapok csakis állampgyári új gépek vételre esetén kúldunk. Magajáró öntvényeket szállítunk. 3466

8 lóerős nyertelmotor, el-őrdögösi székgyár-tmány, karmánykázában meglévő teljesen új, nagyon olcsó és hasznos eladó. Land-ler Ödön Budapest, VI. Lov-g-utca 2. 8757

1800 1890, 627 hold. pé-t megel. székgyár-ökök 850.000, 630.000, 3.000 kor-ert eladó. Csiklák Sándor, Kálcsa, 4056

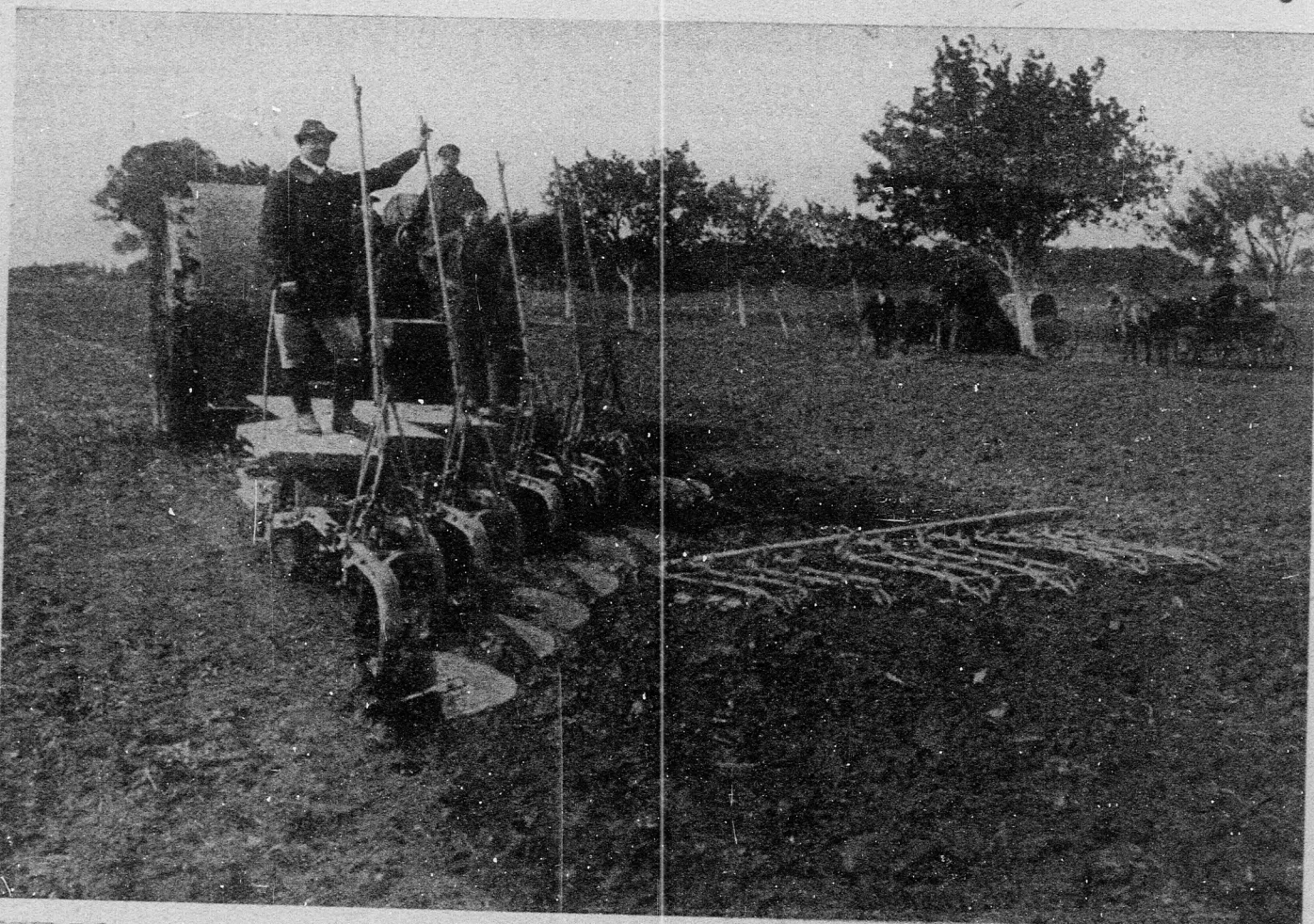
Uradaimi
 kovácsműhelyekben nélkülözhetetlen szerszámok, u. m. lábhajtasú kovácspürlők és símfelhúzógépek állandó raktáron vannak:
KEMÉNY MANÓ
 Bpest, V., Rudolf-rakpart 8. 1188

ZISKA JOZSEF
 utódok **KOSTÉLY GYÖRGY** méricsgégyár-rodó a raktár-lyiség: Buda-pest VI., Eötvös-utca 47. Alapítólott 1872. Telefon 4-12. Ajánlja a legújabb kiváló és legmegbízhatóbb gabona-műs-gé, kúldés és szász-éles, valamint gazdasági szertek, hid és munká-és-letelt. A Budapesti, Finnel és győri gabonaüzleték szállítja, ugyasitán számtalan nagy gő-malom és uradalom szállítja. Használt mérlegek becsere-ritőtekek és kaphatók, megbízható állapothban. Javított éllagókat és por-tacian eszközöket kúldunk uradalomba is kúldok szertel. 80

THE „BIG FOUR“ TRACTOR

világhíű amerikai motoros szántó- és egyetemes mezőgazdasági vontatógép

The „Big Four“ egy tízvasú John Deere-ekét 7” mélyen és utánaakasztott háromtagú vasboronát vontat — a kisbéri állami ménesbirtokon.

magyarországi sikereivel bebizonyította, hogy teljesen meg tud felelni mindazon követelményeknek, melyeket a t. magyar gazdaközönség egy elsőrangú szántógéppel szemben támaszt. Nem hangzatos ügynöki reklámmal, amely a t. gazdaközönség megtévesztésére szolgál, kívánjuk a „The Big Four“ traktor óriási előnyeit más versenygyártmányokkal szemben kiemelni, hanem hivatkozunk kb. harmincz előkelő magyar gazdaság gyakorlati tapasztalataira, amelyeket azok szántógépünkkel rendes szántási munkálatokban szereztek.

A „The Big Four“ traktorral szerzett magyarországi tapasztalataink és főmérnökünk által végzett terep- és talajvizsgálatok alapján csak oly esetben fogjuk a szántógép beszerzését valamely érdeklődő gazdaságnak ajánlani, hogyha teljesen meggyőződünk, hogy az rendeltetésének teljesen meg fog felelni.

Komoly érdeklődés esetében ezért díjmentesen és vételkötelezettség nélkül kiküldjük főmérnökünket.

Az eladott szántókészleteket amerikai szerelőink szerelik.

Az összes „BIG FOUR“ alkatrészeket állandóan raktáron tartjuk.

Néhány referenzia:

Kisbéri m. kir. áll. ménesbirtok, Kisbér (Komárom m.)
Gr. Dessewffy Miklós urad., Balsatanya (Szabolcs m.)
Gr. Majláth József uradalma, Perbenyik (Zemplén m.)

Br. Springer Gusztáv uradalma, Bucsány (Nyitra m.)
Diószeghy Zoltán gazdasága, Sajókaza (Borsod m.)
Kováts József „ „ Magyargencs (Vas m.)

Sok más referenziával szívesen szolgálunk!

Fizetési módzataink a legkedvezőbbek!

Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság

Sürgőnyczim: **Centralis.** **Budapest, V., Váci-körut 26.** **Telefon: 86-97.**

A fer...
elő, hol...
a teh...
vagy el...
vagy a h...
belepett...
ki „Bis...
lés az egé...
Óvakodju...
a néy a...
pel ingy...
Összetétel...

Allás

Paradésko
Allás k-re...
bir, 20 éves...
négyes- és...
cákokat be...
nyereg alá...
szek „N. J...
Kisbériáll...

Kertészeli

kétfő di...
előnyben...
kereskedelm...
ki jelenleg...
kereskedelm...
vezetőkje...
változatni...
köznek, a...
tel rendelke...
succesaire...
tel kertész...
évenként...
1860 körül...
birtosít. El...
birtok teljes...
de-mezővé...
nagyobb hoz...
szőlőgazdasá...
szá van tés...
keresztre vo...
gálhat előz...
költségvetés...
stgi kimutat...
k-részeket...
411" jelleg...
talba ker...

Alla

SOVÁNY E
sértés
legjobb...
BAUER B...
sértésbirt...
Bpest, VIII., Be...
Telefon: 1022...
Művel...
díjazással...
közvet...

Eladó állatok

telen sárga...
szelők, teljes...
hátának és...
kocsi elő...
om, magas...
herélt kocsi...
előval járva...
tők, merede...
sárban is jó...
megbízhatók...
teszt, jó te...
esebbel jelen...
6 darabnak...
darabnak...
borjúzása...
nékül, fert...
fejűtő hal...
kelve. — 1...
2 éves bívaly...
bívalyúsó, 5...
0-as és 1 dr...
bika. Nővend...
tejelő anyák...
2 éves erős...
fajta ökrök...
csontos nagy...
— 1 drb jel...
tossin, nagy...
hársai fajta...
nek tövőbb...
Sperker Fer...
vár, Majális...
13.

Eladó gróf Hanyad...
Kéthelyi urad...
200 darab prima...
kakas.

1912/95. szám

1912/100. szám
A mezei élet népe

A fertőző hüvelyhurut leggyakrabban ott fordul elő, hol

a tehenek nem akarnak üzekedni,

vagy elvétlenek, melyeknél a szeméremtest dagadt, vagy a hüvely gyulladós, vagy nyálkás genynyel belepattint. Ilyenkor hívjuk mielőbb az állatorvosra, ki „Bissulin“-nal gyors gyógyulást hoz. Gyors kezelés az egész állatállomány elvészését megakadályozza. Óvakodjunk az utánzatoktól. Eredeti „Bissulin“-nál a név a csomagolópapíron van. Brosurát betegségekkel ingyen küld H. Trommsdorff vegyészeti gyár, Aachen-Összetétel 0-25% sozozodol—Queks—Fett. 5221/1

Allást keresők

Parádeskoocs és lovász utradalomba állás keres, 10 évi gyakorlattal bír, 29 éves, józan, kitartó, alacsony és erős fogatott haj és csikókat bementi kocsihoz vagy nyereg alá. Szíves megkeresés: N. J. 4114 jeltűre a hirdetésben kérek. 4114

Kertészeli szakmában kiváló szakember. Fel és aljáról a verőközűség előtti előzetesen ismert nével, nagy kertészeti tapasztalattal rendelkező és egy 140 holdas kertészkedő kertészeti vállalkozást is elvégző. A vállalkozás a szőlő és a gyümölcsösök kivételével mindenféle kertészeti munkát vállal. A kertészeti munkák a kik megfellelő munkát vállalnak és hajlandóak a munkájukért a szükséges eszközökért és anyagokért felelősek. A vállalkozás a szőlő és a gyümölcsösök kivételével mindenféle kertészeti munkát vállal. A kertészeti munkák a kik megfellelő munkát vállalnak és hajlandóak a munkájukért a szükséges eszközökért és anyagokért felelősek. A vállalkozás a szőlő és a gyümölcsösök kivételével mindenféle kertészeti munkát vállal. A kertészeti munkák a kik megfellelő munkát vállalnak és hajlandóak a munkájukért a szükséges eszközökért és anyagokért felelősek. 4111

Allatok

SOVÁNY ÉS HIZOTT sertéseket legjobban értékesít és beszeres **BAUER. GYULA** sertésüzemeltető Bpest, VIII., Bezerédi-u. 10. Telefon: Jászai 21-70. Minden felvilágosítást díjtalanul készséggel adatik.

Eladó állatok. Egy 168 cm. magas, sárga kancsa, belvárosi, teljesen megbízható, 10 éves, és egyben női hajó kocsit elűti is. — Egy pár 168 cm. magas, jegyzetlen, sárga herélt kocsik, figuránsok, akcióval járva, sebesebb, kitartható, meredekebb és mály árban is jó bivalyok és teljesen megbízható. — 10 drb nagy-teszt, 10 drb nagy-teszt, csakból jelenleg 2 drb kisborjú, 6 darabnak jannár végig, 2 darabnak tavaszig várható borjú. Valamennyi borjú német, fert és nő által egyaránt fejelt halgatagon, vagy enyke. — 1 drb nagy és 1 drb 2 éves bivalybika, 2 drb 2 éves bivaly, 5 drb 1 éves bivalybika. Nőrendek a legkiválóbb, teljesen anyák borjak. — 12 drb 2 éves oroszonozott, magyar fajta szarvú. — 8 drb erős csontozott magyar fajta igazokör. — 1 drb jellegzetes, erős csontozott, nagy és hosszú testű bíráni fajta kan. Erdőkölődök legelő felvilágosítást nyújt Sperker Ferenc, lakása Kolozsvár, Majláts-utca 13. 3799

Eladó gróf Hunyady József Kéthelyi utradalomban 200 darab prima angol facsán-kacsa. 3899

Jó tejelő anyától származó importált fekete tarka egy éves ostfriesi bika 800 K. ért eladó, valamint egy kis-sárga pony 150 koronáért eladó Luby István gazdaságában Salgótarján. 3859

A vasvörösvári gazdaságban 20-25 drb legelő nevelt, nyugoti faj, 5 éves ökrök, nagy befogású, valamint hízásra igen alkalmasak, eladó. Tudakozódni lehet Herz Jánosnál vasvörösvár, posta és vasút-állomás. 3705

Eladó 110 drb 11 hónapos, saját nevelt, 250 kg, mangalica sovány szűd, páronként kb. 100 kg. súlyban, orsó és ellen beöltve, Tábor László föld-birtokosnál, Kiskunfélegyháza-n. 4025

Egy több díjat n. ort. toll-év amerikai men. eladó. Bővebbet tulajdonos Halász Aladár Csány, Heves m. 4033

Gazdaságomban eladó 80 drb 67%-kal 14 v. sz. 11 hónapos, széke mangalica szűd, Merőhegyi-erőlt. hovat. kancok pán n. v. v. páronként 80-100 kg. súlyban, 100 drb 60%-kal átvészelt 4 hónapos malac; továbbá eladó merőhegyi nevelt, edzett márkói hízóherélt, yessenyűk. Bővebb felvilágosítást ad Dr. Katona Lajos földbirtokos, Nagykatka, Pest m. 4027

Foxi kutyák, 1/2 éves, remek, jól felnevelt példányok, jól állás melletti adók. Szűlők rákására, parkanyására, hajlára és vadászatra kitűnők. Kérésre lista és garancia. Dáv. Vezprém megye. 4097

Erdő 10-14-ig 11. brunn-pulykakacsa 12, tojó 8, posztig 6-8 tojó 4 koronáért kapható darabonként (felhívás) a Kékutú gazdaságban Posta és vasútállomás Lepsény. 4090

Eladó 300 drb 9 hónapos szűd (144 drb árnyék, 150 drb koca, utóbbi tevésekre igen alkalmas mangalica f. j. 90 kg. pária 50% átv. szelt orsó és ellen beöltve. Székely-híd utradalom, Bihar m. 4035

Eladó 2 drb 5 éves, 175 cm. magas, fekete herélt Bege tojó. Ára 3000 korona. Megkérhető Gyarmaty István és fia Oltványi István gazdaságában. 4028

Eladó Fortier Elek ur gyula-erőlt. b. gazdaságában egy számfeletti sárga nevű, 7 éves jól beöltött, sárga herélt 16 magassága 168 cm. Ára 1000 korona. Valamint 100 000 drb kullomból f. j. híres csobánok egy sárga szűd, 2 éves, vasszűd szálta 10 kor. Felvilágosítást szolgát. Tör. osanyi Gyul. gazdaság, Gyula-keresz, Zala m. 4034

Eladó kétlegényes sötétpejű éves herélt kocsik 170 % magasak. Kölcsey Gábornál, Szatmár-Petöf-utca 29. szám. 4032

Eladó szűdök 35 drb 18-20 10 hónapos mangalica szűd, nem átvészelt, herélt, miskáról, eladó Fodor Albinál, Merőmadara, Maros-Torda m. 4089

Egy tollév 2 1/2 éves holland bika eladó. Halász Aladár, Csány, Heves m. 4029

Birtokbérbeadás folyán több amerikai felvér kancsa, orosz-párosítva eladó, 4-8 évesek, a többek között egy importált 10 éves, 139 rekorddal bíró, szűrke orlov tenyész-kacsa és egy női nyereg alá való és beöltöztet felvér, igen szép fekete kancsa. Pállay Nándor Fancsal, u. p. Forró, vasútállomás Forrócs. 3638

Két teljesen hibátlan, jó mezőgán 4-5 éves, világos, almaszűk, lipizzai kancsát veszek. Ajánlatok 1/2. Becker Pál Ujverbák. 4081

Tenyészet feloztatása folytán 80 drb válogatott nagy r. t. eladó. Ezekben 10 drb 10 éves, 5 drb negy éves és 9 drb három éves, 4 és 5 éves k. befektetve. Pellet bér-gazdasága, Csák, Tócsa megye. 4085

Eladó tollév hófehér tenyészpulyka. Kacsa 12 kor., tojó 10 kor. árban. Csomagolás önköltsége. Szab. don. tenyészetes med. szert nevelt, edzett, erős példányok. Pa. Szantiván gazdaság Intézetébe, posta Döm. ad, Pest m. 4080

50-60 drb, csakis jó tenyész, egy és másfél éves nőrendek kaphatók telítettség és jóvá évi nyári legelőre feléből előfordul; rendelkezem takarmányra, ma omkorp, prima szilaktakarmány és kistűd 1600 kg. Csim a kiadó hivatalban. 4087

Eladó Appelmann Frigyes, bergzadasságában, Abauj-Esztergom. 50 drb 7 hónapos mangalica szűd. 4079

Hím és nő egy 20 éves agarat kurasok megvételre. Balogh István, Monostorpályi. 4086

Eladó hat drb 2 1/2 éves, gon. W. r. hímek in-fels mangalica kan. Szantiván László gazdasága, Malcaza. 4083

Baronfitelep feloztatás folytán eladóra kerültek a következő faj-borjak: Erdősi Iudák 8-10 koros pekingsi kacsák 4-8 kor. Tyúk: Pimut k. n. dermagos, Orpington, Vándor stb. 4-6 kor. darabonként. Nyulak: Angora, Békák, Belg., Erőlt darabonként 5 kor., egyenlő 200 dr. feler mangalica szűd malac. 8 hónapos, sárg 20 kg. súlyban, darabonként 1 szon. El. átvészeltre v. adék. Bővebbet Nagymutkai nádalmi Intézetébe ad. u. p. Zagyván. 4084

Igen szép, válogatott vörös tarka szimmenthál jelleget 1-2-3 éves

növendék ökor és üszörborjakat ugyancsak legprimább lekötni való és **járomsökreit** legjutányosabb áron ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők **Cseleddömölk.** Megrendelést egyösszeg szerint bármikorra is elfogadjatnak. 358

Eladó az ördögösi gazdaságban 160 darab prima 1 1/2 éves, 40 darab 2 éves töltött fehér erdélyi

ökorborju és 20 drb 6 éves fehér

járomsökor. Levélcím:

Nagy Dénes földbirtokos Torda, Torda-Aranyos megye. 6373

Hizlalásra való és mindenféle fajta **járomsökröket,** valamint szép 1-3 éves **vöröstarka növendék ökorborjukat** bármely mennyiségben és szerződéses szállítás mellett eladásra ajánlanak

RÉCSEY ÉS DUKÁSZ szarvasmarha-kereskedők **Nagykenyész.**

Muraközi

hidegvérű (norl) igás tenyészkaneczak, választott esikok, és tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezősemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lovasárók jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű ref. rezekiák rendelkezésre állnak.

Czímem: IDŐS HEINRICH MÓR lovasárió ügynöksége **CSÁKTORNYA (Muraköz).** Törv. bej. czég. Sürgönyczím: **Heinrich Senior, Csáktornya.** Interurban-Telefon: 33. szám. 572

Jutányos áron eladó 180 darab elsőrendű 1 1/2 éves magyarfajú

ökorborju ALEXA MIKLÓSNÁL Szamosujvárt. 6411

ökorborju és 20 drb 6 éves fehér

járomsökor. Levélcím:

Nagy Dénes földbirtokos Torda, Torda-Aranyos megye. 6373

Hizlalásra való és mindenféle fajta **járomsökröket,** valamint szép 1-3 éves **vöröstarka növendék ökorborjukat** bármely mennyiségben és szerződéses szállítás mellett eladásra ajánlanak

RÉCSEY ÉS DUKÁSZ szarvasmarha-kereskedők **Nagykenyész.**

Elsőrendű eredeti bonyhádi, hollandi, ostfriesi, oldenburgi és wilstermarsch teheneket,

hasasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulfans áron szállít **BAUER MÓR** tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Irda VI., Felsőerdősor 1. Istálló Ujpest, Károly-u. 11. Telefon 93-86. 6017

Valódi bonyhádi friss fejős, hasas, tenyész és lefejt teheneket, üszöket, bikákat 1-10 évesig, tinókat szállít bármilyen mennyiségben alku szerint, teheneknél vevő tejhozamról meggyőződhetik, helyben a legzöldebb kiszolgálásai, istállóban állatok állandóan kaphatók. 635

Ha valamelyik gazdaságban az alkut velem nem kötheti meg, vagy egyeseknél darabonként óhajt szonit állatot, felvilágosításra szívesen szolgálok, a bonyhádihoz embereim ott vannak, hogy megakadályozzák a vevőket a rosszra való vásárlástól.

Hoffmann Dávid postaszolgálatgy. birt. Bonyhád, Tolna m. gyo

A választott bonyhádi állomástól 4 kilométer távolságra fekvő szamos-jenői birtokomban

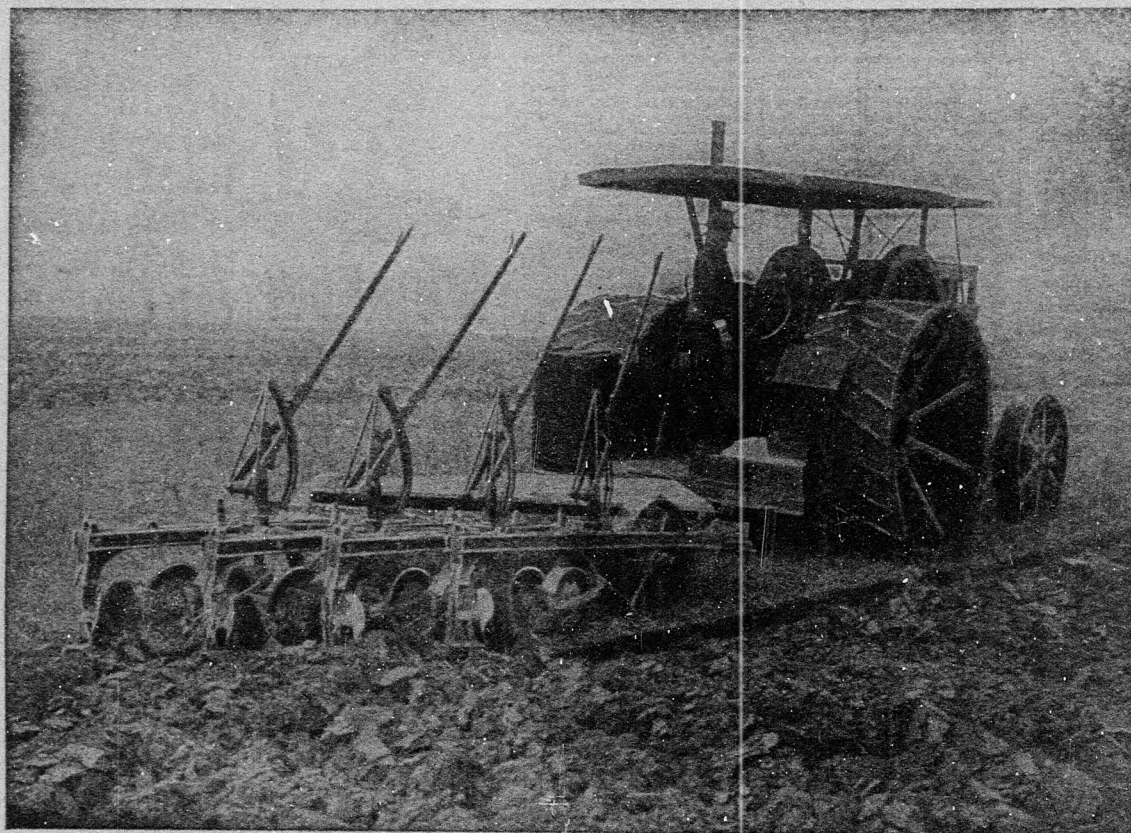
egy és két éves legjobb minőségű **erdélyi faj-ökorborjut** bármely időben nagy választékban, jutányos áron kaphatók.

Burgya János Szamos-Jenő, utolsó posta Nagy-Iklód. 6021

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjakokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulfans áron szállítok 5181

FUCHS LAJOS tenyész- és haszonállatkereskedő Ujpest, István-tér 10 Sürgönyczím: Fuchs Lajos Telefon 130-19.

A „KIS HIRDETÉSEK“ folytatása a 3163 oldalon van

25 lóerős benzínmagánjáró 4 vasú ekével nehéz magyar talajban.

**A szántási üzemköltség holdanként a minimumra redukálódik.
Biztos üzem! Szén- és vízfűvarozás feleslegessé vált.**

Referenciákkal és ajánlattal szívesen szolgál!

International Harvester Company of America, Budapest. V., Váci-ut 98.

Az I. H. C. amerikai BENZIN- MAGÁNJÁRÓ

(Tractor)

a legolcsóbb szántógép,
mely 20, 25 és 45 tényleges lóerőben készül.
20 HP tractor 3-4 vasú
25 HP tractor 4-5 vasú
45 HP tractor 7-8 vasú
amerikai ekével

a legideálisabb szántógép.

Számos garnitúra már két év óta működik Magyarországon és mindenfelé kitűnően bevált. :: Benzínmagánjárónk a legalkalmasabb gép szántásra, cséplésre és nehéz terhek :: :: vontatására. :: ::

Egy gyakorlati gazda nyilatkozata!

Közalapis, 1912. szeptember 23. (U. p. Dálnok, Háromszék m.)

Tekintetes

Alfa-Separator R.-T., Budapest.

Az Önöktől vásárolt Alfa-takarmánygyorsfülesztővel teljesen meg vagyok elégedve és arról a legnagyobb elismeréssel szólhatok. Ez évben volt is alkalmam azt teljesen kipróbálni, mert ezen a vidékünkön a sok esőzés folytán a burgonya $\frac{2}{3}$ része megromlott, az összes gabona felerésze összezsírzott s más gazdatársaim vagy teljesen megkárosultak, vagy sertésekkel felettéül ami által több helyen bekövetkezett a sertések hullása.

Én minden összezsírzott és megbetegedett gabonámat és burgonyámat lefülesztettem s azzal úgy szarvasmarháimat, mint sertéseimet rendszeresen ettettem és három heti ilyen takarmányozás mellett annyira haladtak, hogy nevezett **gyorsfülesztő nélkül egészséges gabonával sem értem volna el ezt ennyi idő alatt más években.**

Hogy ezen évben a megromlott gabonám nem ment kárba és gazdaságomra nem kell ráfizetnem, ezt csak az Önök által szállított gyorsfülesztőnek köszönhetem.

Hogy milyen **gyorsan megy a füllesztés** és mennyi **munkaerőt takarít meg** s mily **kevés tüzelőanyag** szükséges, az igazán bámulatos.

Községemben rövid időn belül el fog szaporodni, ami üdvös is és megfizethetetlen egy gazdaságban.

Kupán Albert s. k. gazdaköri elnök.

NY

Allás

Önálló kesz...
dattest sa,
nő, kicsalá
től fogva g
kodott négy
a d-brezent
léstől v
gyakorlati
agsztában j
Sivés me
Dobos Gyul
Pinnsehely,
Bogaras.

Ispáni Allá...
jako
könyvitelbe
Catalamber,
a gazdaság
járta, ért a c
termesztés,
marha,
Kisebb gsd
est elváltaj
900 korom
kuzk. Megk
galmas" jel
hivatal továb

Önálló inés...
rend
állásban lévő
más gyakor
horvát, csak
nyelven m
szertés nag
gadat-ágokba
szertés gyak
rendű, és
akkal és bi
rendelkezik
„Österreick
postarstaten
Nied.-Oster. k

Nőtlen, esor...
kölő
riselt korozá
belabóghben,
lében jártas,
csatí vagy ha
Próbáldős is
„Törekő gaz
ciosa 24.

Számvevő i...
tett, nőtlen,
ségi gyakorlat
mérlegképes
„Önálló erő” a

Gazdai kulc...
állás
1-évo, földm
30 éves, rom
usládu, jósa
hald, erélyes,
den ágában j
szil magyarro
is. Szíves me
a bér megjelöl
Földes pu at,

Műkörtész g...
a különféle
10 dergnájás,
modern parkir
különböző vité
10 gyakorlati
megbízható, jó
ideig modern
ben kintő er
kódtt, állat
kiadóhivatalban

Főkörtész, B...
10s, gyermek
iskolát végzett,
és német ny
kerészeteket 10
jó bizonyítvány
sik. Ajánlatot k
Csabai, Nyitra

Gépszakvác...
vizsgákkal ren
osládú buzon
laltal bír, job
jévre Allást
Füli Károly gép
Bihar m. Grófi

Allást asocna...
alkalmasabban i
hol esetleg tisz
befektetheti. C

Magyar Gazdák Hitelintézete Részvénytársaság

Sürgönyosim: „AGRICOLA“.

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCZA 15.

Sürgönyosim: „AGRICOLA“.

Délmagyarországi Magyar Köz-
művelődési Egyesület budapesti
osztályának Központi főpénztára.

TELEFON: Igazgatóság 143-05.
bankosztály 64-54.
árusztály 123-90.

Alföldi Gazdasági Egyesület
... központi főpénztára. ...

IGAZGATÓSÁG:

Gróf Lázár István orsz. képviselő, nagybirtokos; Báro Kemény Ákos főispán, nagybirtokos; Ifj. gróf Wolkenstein Oswald cs. és kir. kamarás, nagybirtokos; Báro Stojánovich Iván orsz. képviselő nagybirtokos; Balla Árpád nagybirtokos; Dr. Mayer Ödön orsz. képviselő, ügyvéd; Mikos Aladár nagybirtokos; Dr. Ugron Gábor nyug. főispán, nagybirtokos; Dr. Fenyvesi Soma ügyvéd; Kenese Ferencz nyug. jószágigazgató; Lichtenstern Miksa nagybirtokos; Gallovich Jenő az Alföldi Gazdasági Egyesület alelnöke; Biedermann Gyula vezérigazgató; Skopecz Béla igazgató.

Bankosztály:

Takarék- és folyószámlabetétek
Jelzálogkölcsönök
Birtokok adás-vétele
Bérletek közvetítése
Parcellázás

Árusztály:

Gabona, vetőmagvak és erőtakarmányfélék
Műtrágya
Kőszén, olajok és petróleum
Bor- és tejértékesítés
Tenyész- és hizóállatok értékesítése

Géposztály:

Az összes mezőgazdasági, szőlő- és pinceszgazdasági gépek és eszközök. Gőz-, benzin- és nyersolaj-motorok. Malomgépek és teljes malomberendezések. Tejgazdasági gépek és felszerelések. Szivattyúk minden célra, tűzfecskendők. Gazdasági vízvezetési és takarmánykamraberendezések. Acetylen és villanyvilágítási berendezések. Személy- és teherszállító autók eladása és becserélése. A kebelünkben működő „Magyar Érték- és Terménybank R.-T.“ elvállal megbízásokat az áru- és értéktőzsdén. Mérnöki osztályunk bármily tervezettel készséggel és díjtalanul szolgál. Gépujdonások állandó bemutatása kiállítási helyiségeinkben (BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCZA 15. SZÁM.)

Árajánlatot, árjegyzéket díjmentesen küldünk.

Birtok Birtok

eladást, vételt bérbeadást, bérbevétel

legelőnyösebben és leggyorsabban közvetít a
Budapesti Közvetítő és Kereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Teréz-körút 15. szám.
TELEFON 161-89.

Rendelje meg minden gazda

cselédje, bérese stb. részére a most megjelent 1913. évre szóló

Magyar Földműves Naptárt

Szerkeszti: **Buday Barna** a „Köztelek“ felelős szerkesztője.
Kiadja: az Országos Magyar Gazdasági Egyesület.

1 darab ára — korona 50 fillér.
12 darab ára 5 korona 50 fillér.
25 darab ára 11 korona — fillér.
50 darab ára 21 korona — fillér.
100 darab ára 40 korona — fillér.

Megrendelhető a „PÁTRIA“ nyomdai részvénytársaság gazdasági szakkönyvkörke-
redésében, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám. (Köztelek).

Gőzeke acetylen-lámpák

éjjeli szántásoknál nélkülözhetetlen.

Spritzbogen-, kocsirud-, kézi-, asztali-, fali-, függő-, istálló- és udvari-
lámpák, nagyon praktikus függő ivlámpák gazdaságok és gyárak részére.

VAS GÉZA és FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 6. sz. (Japán Kávéház mellett.)

Telefon 65-43.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sürgönyosim: **Dunlop.**

Földbi
Dijme
a Mag
Erd
Egyes
1911-12
száma
állást
hol gaz
sőbb ál
gyarva.
As áll
díjme
esetén
gátoln
lára
szentes
donod
nyit
eddig
nőkös
kldi.
Tiszte
birtok
hogy g
becsült
szerep
osztály
sz. / ek
A H. Sz
Grazgas
Gazda
köteles
mita
ma
rendes
nyos fel
Matisz
dapest, I.
I. emelet
Bet
Kertész
gyümölcs
ban gyak
leg jár
már 1-2
nyok h
ellátva,
ével az
égykez
küldend
Keresés
pésat,
vesető la
maas m
től bolter
gokhu a
szólat, g
mreál va
rendező
gépék te
leles javít
művelő g
kiváló
Keresés
mae h
székeg
több
nemkülö
ekesán
föltétel.
dusgi g
segédkez
nőlenek
rondt er
szálkat b
kal felezo
nem küld
mond
Mesólak
Tehenes
1-re, ki a
novelst
vét, tojz
végreit elő
fizet 200
buzs, 18 h
(1600-5)
kert, 2 d
3 61 tárla.
Cim Ver
puszta C
Therazovac
A szilagy
A lombok
egy 780 kor
előlével je
könyvelő
Fálysabatu
kedelmi is
szerep jár
zében jár
évi prakt
A pályszat
vá ymárol
az uradal
csejzrendő
eltigiala

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GŐZEKÉK páratlanok

munkafeljesítményben, tartósságban és az üzemből való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútállomá-
sal szembe

„Lucullus“ sertéstakarmány

alkatrészei: marhavér és buzatakarmány-liszt. Elsőrendű hus- és csontképző-takarmány, protein tartalma 20-22%. Rendkívül nagy hus-, csont- és zsír-képző hatása folytán a mellette etetett többi takarmány sokkal gazdaságosabban értékesül. Számos bel- és külföldi nagy tenyésztőknél és nagyhizlókknál jó sikerrel kipróbálva.

Kimerítő felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgál a

budapesti **FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.**
takarmánygyár vezérképviselői

Lemberger, Schön és Szász Bauer B. Gyula
sertésbizományos, Buda-
pest, VIII., Bezerédy-u. 10.

„MINIMAX“ kézi tűzoltókészülék

gazdáknak nélkülözhetetlen, mert oszák ezek segítségével lehet az istállóknak, magtáraknak, lakóházaknak és kastélyoknak a tüzet keletkezésében előltni. A „MINIMAX“ készülék az ország legnagyobb birtokosai magtáraiban és szérűkertjeiben stb. fel van szerelve és a gyakorlatban kitűnő szolgálatot tett, miről szóló bizonyítványok rendelkezésre állanak.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Alaptőke 650.000 korona.

Iroda és gyár: **RÓZSA-UTCZA 85. SZÁM.**
Az Első Magyar Iparbank alapítása.

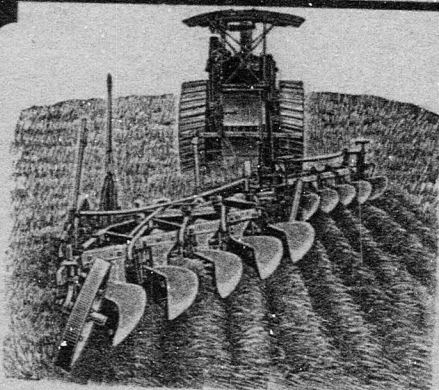
6340

A 31 év óta
fennállóFischer-
féle

ZSÁK ÉS PONYVA

-GYÁR BUDAPEST,
NÁDOR-U. 31/33egyike az ország legmeghiz-
tatottabb beszerzési forrásainak.

LÓPOKRÓCZOK

MANILA-KÉVEKÖTŐK,
valódi amerikaiSZÖLÖKÖTÖZŐ-FONALAK
jobb és olcsóbb
mint a raffia.Egyszer használt ponyvák, fermény- és lisztes-
zsákok is állandóan jutányosan kaphatók.

MacLAREN LEEDS, Angolország.

Egyrendszerű gépe: legideálisabb magánjáró gőzeke, mely a mező-
hegyesi ekeversenyen **első díjat nyert!**
Napi teljesítmény 18-35 hold, szénfogyasztás 50-70 kg, üzemköltség 5-7.50 kor. holdanként.

Kétrendszerű gépe: a világ leggazdaságosabban dolgozó gőzekeje, mely
a legnehezebb viszonyok között is a leggyorsabb
szántásra alkalmas.

**GARRETT-féle lokomobilok s félstabil gépek, komplett cséplőgarnitúrák,
gőztoherautomobílok, gőzutomozdonyok, utihengerlők.**

Vezérképviselő: **Fleischl Samu** exég, Budapest, V. ker., Nádor-utca 28. sz., I. em.

Szívesen szolgálók felvilágosítással és árajánlattal. Elsőrendű referenciák. Díjtalan mérnöki kiküldetés komoly érdeklődők részére.

Gőzeke acetylen-lámpák

éjjeli szántásoknál **gőzekékre** különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak,

Automobil-lámpák,

kézi-, kocsi-, kocsirud-, pózna-,
asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF R.-T.

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 15.

Arjogyzók kívánatra ingyen és bérmentve!

Sürgönyezim: Pneumatik. Telefon 6-28.

